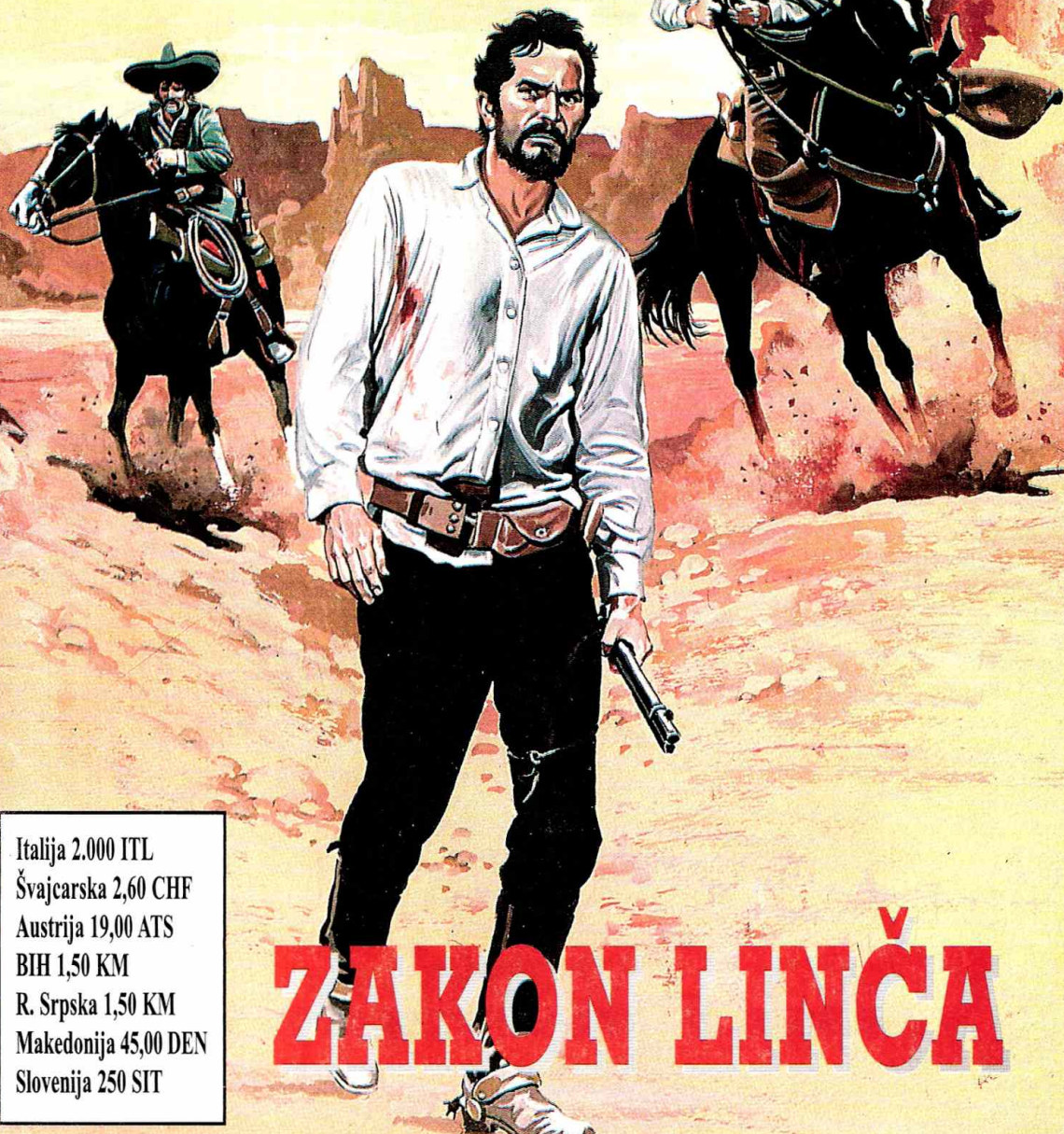

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 303 • CENA 12,20 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Italija 2.000 ITL

Švajcarska 2,60 CHF

Austrija 19,00 ATS

BIH 1,50 KM

R. Srpska 1,50 KM

Makedonija 45,00 DEN

Slovenija 250 SIT

✓ ZAKON LINČA

★ DOK HOLIDEJ ★

303

Frenk Larami

ZAKON LINČA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 303

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

THE FIRST MARSHAL

Recenzija i adaptacija

Zorka ĆIRIĆ

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Naslovna strana

Franjo VARGA

Korektor

Ida ĆEKIĆ

Štampa: 30. VIII 1999.

Tržište: 5. IX 1999.

Izdaje: MARKETPRINT 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: DNEVNIK-STAMPARIJA, Novi Sad

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – THE FIRST MARSHAL

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Zorka ĆIRIĆ

Sva prava se zadržavaju, uključujući pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Dok Holidej je bio sasvim dobro raspoložen kada je ujahao u usamljeni gradić na čijoj je tabli, pred ulazom, pisalo: Telvil, Nevada. Ali, kada je napuštao Telvil nekih dvadesetak sati kasnije, nije bilo ni traga njegovom dobrom raspoloženju. U njemu se nakupilo toliko besa i otrova, da mu se činilo da bi bilo dovoljno da otruje hiljadu kobri. I, imao je za to razloga, žestokog.

Telvilu je prišao sa južne strane. Moglo je biti otprilike deset sati i jutro je bilo sveže i prijatno. Jahao je lagano i uz put uživao u prijatnosti jutra. Ali, nekih dvadesetak metara od početka glavne ulice gradića, prekinuo je svoja razmišljanja. Nasred ulice bila su podignuta vešala. Ispod njih, na malom podijumu, stajala su dva čoveka. Jednom je omča već bila prebačena oko vrata. Zbijeni oko njih, stajali su ljudi koji su užurbano žagorili i nešto raspravljali između sebe. Ali, nije bilo nikakvog krvožednog urlanja, kakva obično prate ovakve situacije. Bilo je to najtiše vešanje koje je Dok Holidej video u svom životu. Zategao je uzde svom konju, kada je stigao do okupljene gomile i preko njihovih glava pogledao je na ljude pod vešalima.

Ni sam nije znao zašto, ali, učinilo mu se da tu nešto nije u redu. Čovek oko čijeg je vrata bila prebačena omča, bio je njegovih godina. Dvadeset i osam ili trideset, tako otprilike. Izgledao je nekako pitomo i bespomoćno, i teško bi bilo poverovati da je učinio takav zločin, zbog koga bi zaslužio ovakvu kaznu. Drugi, surovih očiju i crne, guste kose mogao je biti nekoliko godina stariji. Dok ga je odmerio brzim pogledom i sa ledenim grčem u stomaku, usta-

novio je da čovek ne nosi zvezdu predstavnika zakona. A očigledno se spremao da izvrši kaznu. Do đavola, pa ovo je orgija, pomislio je Dok i zapitao se gde li je u ovom trenutku predstavnik zakona? Znao je da je mogao biti na stotinu mesta. Mogao je da leži zaključan u zatvoru, mogao je biti negde u prašini, ranjen ili ubijen, a mogao je, što se takođe dešavalo, izjahati nekuda van grada, tobož poslovno... dok ovi ovde ne srede stvar, onako kako žele. Njegovo razmišljanje prekinuo je onaj neobrijani. – Vi me svi poznajete, ljudi – uzviknuo je i iscerio se zadovoljno. – Ja sam Sem Garfild predradnik sam na ranču „T“ koji pripada Matu Tilu. – Zastao je kao da očekuje da vidi efekat svojih reči. Zatim je palcem pokazao na čoveka pored sebe. – A poznajete li ovu smrdljivu lopužu? – Ti si hulja i lažov, Garfilde – rekao je čovek s omčom oko vrata. – Zaveži! Ionako nećeš dugo – obrecnuo se na njega Garfild. Dok Holidej je stegao zube, kad je crnokosi predradnik podigao ruku i nadlanicom raspalio vezanog čoveka po licu, a zatim ga pridržao da ne padne. Sa desne strane vešala začuo se smeh nekolicine ljudi.

Dok Holidej je pogledao prema njima. Bilo ih je desetak i svi su bili obučeni u kaubojsku odeću. Jedan od njih je vikao glasno, obraćajući se predradniku. – Lupi ga još malo, Seme! Vešanje je i suviše brza kazna za jednu prokletu lopužu. – Garfild je rukom pokazao da želi tišinu. Sačekao je malo da se masa umiri, isprasio se, i tek tada se obratio okupljenim ljudima. – Majls će dobiti ono što mu sleduje – rekao je važno, kao čovek čija je savest mirna. – Mis-

lim da se slažete sa mnom, da postoji samo jedan način da se pošten čovek obračuna s ovakvim lopužama? Zaslužio je vešanje i dobiće ga. Ali, vi, građani Telvila treba zaista da nam verujete... treba da znate – ispravio se – da ga mi vešamo zato što je to i zaslužio i da smo... – Ne slušajte ga – prekinuo ga je Majls. – Laže! Sve su to proklete laži i nameštaljke... – Novi šamar pukao mu je po obrazu tako jako, da se Majls samo zaljuljao. – Ovako će biti kad god zineš! – rekao je Garfild, a zatim se na njegovom licu opet pojavi onaj odvratni osmeh, kada se ponovo obratio ljudima oko sebe. – Vi ste svi čuli za krađe stoke, koje se događaju u dolini – rekao je. – Za poslednja tri meseca mister Til je izgubio skoro tri stotine grla. Mi se doduše nismo nadali da ćemo pronaći ta izgubljena goveda kada smo otišli da proverimo Majlsovo krdo. Ipak, baš u njegovoj štali, pronašli smo nekoliko grla. – Samo što ja ne znam odakle su se tamo stvorila – povikao je Majls. – Kunem se! – Našli smo šest grla najteže teladi – nastavio je Garfild ne obazirući se na ono što govori Majls. – I svi su nosili žig „T“. Za mister Tila, to je sasvim dovoljan dokaz. A vi svi znate ko je mister Til? – Gomila je nešto promumlala, a jedan od kauboja se isprsisio. – To znamo svi – rekao je. – On je glavni u ovoj dolini! To za slučaj da vi iz Telvila niste znali... I ono što on kaže, to važi za sve! – Tačno – klimnuo je glavom Garfild. – Til je poludeli tiranin! – opet se oglasio Majls. – On nema pravo da ubija ljude i da određuje ko je kriv, a ko nije. On nije zakon! – Garfild ga je učutkao jednim udarcem nadlanice.

Doku Holideju je bilo dosta. Sve do ovog trenutka mirno je posmatrao prizor, sedeći na svome konju, ali sada više nije mogao da gleda ovo siledžijstvo. A da je to bilo samo to, bilo mu je jasno. U prvom momentu je hteo da sjaše s konja, ali se predomislio i poterao ga kroz gomilu. Iznenadeni pogledi ljudi pratili su ga dok se probijao prema

vešalima, izvukao noge iz uzengija i stupio pred Garfilda, gledajući ga mrko. Garfild je, međutim, stajao mirno. Nije se ni pomorio, niti je uzvratio pogled došljaku. A i zašto bi? Pred sobom je video jednog ulickanog građanina, obučenog sasvim neobično za ovu priliku i uopšte za ovaj kraj. Pre mu je ličio na nekog kicoša, nego na čoveka spremnog da povuče svoje revolvere niklo-vane i ukrašene slonovom kosti, koji mu nisu ulivali nikakav strah, nego nekog ko je spreman da mu se suprotstavi. Ipak, oči su mu zatreptale, kada se Dok Holidej malo poduže zadržao pred njim, usana čvrsto stisnutih i očiju pretvorenih u uske proreze. – Kakav je ovo grad? – upitao je najzad Dok. – Na tvojim grudima ne vidim zvezdu predstavnika zakona, čoveče... čini mi se da si malopre rekao da se zoveš Garfild? Dakle, Garfilde, jesi li ti predstavnik zakona i da li je ovaj čovek... Majls, imao legalno suđenje? Ako već imate nameru da obesite čoveka, onda... – Ona desetorica kauboja odmah su počeli da se razmeštaju oko Garfilda. – Ko je ovaj ulickani majmun? – viknuo je jedan od kauboja. – Pazi samo da nas ne prepadneš tim pucama za decu! Sredi ga Seme, pa da opet nastavimo posao! Odavno nisam video jedno čestito vešanje – cerekao se ovaj. – Polako momci – smejaio se Garfild. – Ovaj mister je stranac u gradu i normalno je da ga čudi ovo što vidi. Jednom gospodinu – rugao se – sve se ovo čini kao divljaštvo i misli da tu nešto nije u redu. – Tek tada je Doka Holideja udostojio pogledom. – Pošto si stranac – promrmljao je – ti ovo ne možeš ni da razumeš. A ako te baš zanima, mogu i da ti kažem o čemu se radi.

– Baš bih voleo da čujem – odgovorio je Dok mirno kao da nije čuo ona dobacivanja sa strane. Nijednom nije pogledao nikog od kauboja. Njegov pogled bio je prikovan samo za Garfilda. – E pa vidiš, uhvatili smo Majlsa zbog nekoliko grla ukradene stoke koju smo našli u njegovoj štali. Da li ti je

to dovoljno jasno? – To sam već čuo malo pre – rekao je Dok. – Međutim, zakon... – Garfild ga je nervozno prekinuo. – U ovim krajevima ima samo jedan zakon stranče. To je Mat Til – zarežao je. – A ako imaš nameru da se zadržavaš u ovom gradu, bilo bi dobro da to upamtiš i neprestano imaš na umu. Nama ovde nisu potrebne metalne zvezde. Ovo je nov grad... i nije ničiji. Jasno? Nema plehutih zvezda... Nema sudnice... Nema zatvora! To su sve trice i kućine koje nam nisu potrebne. Dovoljan nam je jedan čovek, a to je Mat Til. On određuje propise, a ti propisi su dobri za...

– Mat Til je ubica! – iz gomile pred vešalima razlegao se jedan glas. Te reči izgovorila je jedna žena koja je upravo dotrčala do vešala, gurajući se kroz masu. Dok Holidej ju je zabrinuto posmatrao, a ona, valjda, videći da nema kome da se obrati, pogledala je u njega. – Hoće da ubije moga muža! – vikala je žena sva van sebe od užasa. – Mat Til izdaje naređenja, a Sem Garfild ih izvršava. Ti si njegov dželat, Garfilde! – vrisnula je na Sema. – Ti si plaćeni ubica. – Leti – progundao je Majls tiho. – Idi kući. Ne bi smela da budeš ovde... – Dva građanina su uhvatila ženu za ruke i počela da je odvlače od vešala. Ona se otimala, vikala, bacakala se, nije želela da ostavi svoga muža kome, očigledno, čine veliku nepravdu i nad kojim će uskoro biti izvršen i zločin, naočigled celog grada. Bilo je užasno da niko, ama baš niko, nije imao hrabrosti da se suprotstavi ovoj rulji.

Lice Doka Holideja je prebledelo od gneva. – Virdžinija Siti nije daleko odavde – rekao je, procenjujući da s ovom ruljom teško da bi sam mogao da izađe na kraj. – Mislim da nema više od pet stotina milja. Tamo postoji zakon. – Znamo mi to i bez tebe – odbrusio je Sem Garfild pokazujući da mu je već dosta diskusije. – Ali, nas to ne zanima.

– Stranče – progundao je Majls – ne mešaj se u ovo. Meni ni na koji način je možeš pomoći. Til već odavno želi da me se oslobodi. A kada Til nešto želi, on to i sprovede. Tu pomoći nema. Ne možeš mi čitavog veka biti čuvar. – Na šta čekamo, dođavola! – vrisnuo je kauboj iz gomile. – Nastavi, Seme. – Slušaj lepotane – Garfild se okuražio i čak gurnuo Doka Holideja laktom u slabine. – Samo nam oduzimaš vreme. – I nadao sam se da ćeš to reći – prosiptao je Dok. – Nadao sam se da ćeš me munuti, da bi mi dao povod za ovo! – Njegova pesnica je sevnula brzinom koju je teško bilo pratiti i kao malj se zaustavila na predradnikovom licu. Sledeći udarac se rasprsnuo na Garfildovom uhu i on se bez reči skljkao na platformu. Bio je to početak tuče za koju je Dok znao da mora doći. Još dok je Garfild padao, jedan kauboj je potegao revolver. Ali, nije stigao da povuče obarač. Dokov revolver je, kao oživeo, izleteo iz futrole i, istovremeno, plamen je suknuo iz cevi. – Uuuuh! – potmulu uzvik gomile propratio je prasak. Kauboj je vrisnuo, a revolver je u širokom luku izleteo iz šake. Građani su počeli da beže u zaklone, kad su ostali kauboji potegli revolvare i počeli mecima da zasipaju stranca, koji im je bio odlična meta, jer se nalazio na platformi. Sa nekoliko metaka, Dok Holidej je uspeo da smakne još trojicu. Ležeći, pucao je levo i desno, ali, protiv toliko direktnih napadača, usred dana, nije mogao da učini mnogo. Metak ga je pogodio u nogu, sledeće tane očešalo mu je slepoočnicu. Nije bio svestan kada se skotrljao sa platforme. Kad je došao svesti, vešanje Arona Majlsa već je bilo izvršeno. Lica zgrčenog od bola, gledao je kako građani skidaju Majlsovo telo sa vešala. Iz položaja u kome je ležao, Dok Holidej nije mogao da učini ništa. U glavi mu je bučalo, a zatim je osetio rezak bol koji mu se od noge pružao čitavim telom. S mukom je zadržao

jauk, nekako je uspeo da sedne i osvrnuo se oko sebe.

Kao kroz izmaglicu, primetio je svoga konja koji je bio vezan za obližnju ogradu. Koliko se sećao, on ga nije tamo ostavio. Jedan od njegovih revolvera ležao je malo dalje i on je napregnuo svu snagu pokušavajući da otpuzi do njega. U tom času je začuo podrugljiv smeh. Tek kada mu se razbistrilo, video je Garfilda i njegove ljude. Bilo ih je petorica, koliko je mogao da shvati. Pakosno su se cerekali posmatrajući njegov pokušaj, a lica su im se iskrivila u sve moguće grimase.

Garfield je prišao Dokovom revolveru i šutnu ga nogom. Dok se mašio za drugi, ali, ni on nije bio u koricama. Tada je ponovo osetio kako ga obuzima slabost i ponovo je pao u prašinu. Kao iz daljine, čuo je Garfieldov glas. – Veži ga za konja! – Hoćemo li ga na ranč? – pitao je neko od kauboj. – A šta bismo drugo mogli? I sam znaš šta gazda misli o onima koji pokušaju da mu se suprotstave. Uvek voli da lično popriča s njima... da im objasni neke stvari – cerekao se Garfield. – Hajde... dižite ga! – Dva kauboja su krenula prema njemu, ali su zastala kada je odjeknuo neki glas. – Dovedi ga prvo meni, Garfild – uzviknuo je neko. – To si ti, doktore! Ako znaš šta je dobro za tvoje zdravlje, nećeš se mešati u ovo! – rekao je preteći. – Ne preti mi, Garfild – odvratio je doktor mirno. – I suviše sam star da bih se plašio takvih kao što si ti. – Krajnjim naporom, Dok Holidej je otvorio oči i pogledao u stranu. Čovek je zaista bio star. Mogao je imati oko sedamdeset godina. Ipak, držao se uspravno i hodao je lako i čilo. Dok Holidej se setio da ga je Garfield oslovio sa „doktore“. I zaista, u svom belom ogrtaču koji je odudarao od ove sredine, čovek je izgledao kao većina lekara sa granice. – Slušaj, doktore – počeo je jedan kauboj, ali, lekar je odmahnuo glavom. – Izgleda da je dosta iskrvario – rekao je. – Hajde, mičite se. Stavite

ga na konja i odnesite ga u moju ordinaciju.

– Ma, šta mi reče? – nacerio se Garfield. – Koga briga za... – Mene briga! Uradite kao što sam kazao, do đavola! I ne zaboravite da sam ja jedini lekar u ovoj oblasti... jedini koji može da vam pomogne ako zarađite metak ili se razbolite od upale pluća... A što je najvažnije, ja sam jedini čovek koji Matu Tilu može da ublaži bolove od artritisa. Polazite! – Doktor je znao kako treba da postupa. A, da treba da ga slušaju, postalo je jasno odjednom prisutnim kaubojima. Bilo je potrebno da samo pomene ime Mata Tila pa da svi, kao vojnici, krenu u izvršavanje njegovog naređenja.

Dok Holideja su podigli na konja i povelili prema ordinaciji. Ne gubeći vremena, doktor se dao na posao, iako je bio okružen Garfieldovim ljudima, koji ga nisu ostavljali samog sa ranjenikom. Bilo je potrebno oko pola sata da stari doktor previje Holidejeve rane, pošto ih je pre toga dobro očistio. – Što se tiče povrede od metka, dobro ste prošli – rekao je stari doktor Doku, kada se ovaj malo osvestio. – Metak vam je pogodio butinu, ali na sreću, nije dotakao kost. Rana će brzo zarasti. Drugi metak koji je zaparao slepoočnicu, mogao je da vas ubije... da je ušao samo koji milimetar dublje. – Hm... znači, pogođen sam samo dva puta – progovorio je Dok, gledajući kauboje oko sebe, a na licu mu se pojavio ironičan osmeh. Znao je da ga više ne smeju dirati. Morali bi objasniti Matu Tilu, a za to ovi junaci očigledno nisu imali hrabrosti. Taj njegov osmeh izazvao je škrgut zuba bandita oko njega, ali niko se nije usudio da bilo šta kaže, a kamoli da učini. – Da, dva puta ste pogođeni – rekao je doktor prezrivo odmerivši Garfilda i njegove kauboje. – Ali ste zato izudarani žestoko. Ovi junaci nisu imali milosti ni prema čoveku bez svesti. Izgleda da su vas obrađivali čizmama, momče. Sreća je što vam nisu izlomili sva rebra. Kako ste se izvukli, ni me-

ni nije jasno. Još izvesno vreme osećaćete bolove, a posle će sve proći.

– Hvala vam – nasmešio se Dok ovom dobrom i hrabrom starcu. – A šta misliš da je trebalo s njim da radimo, doktore? – upitao je jedan od kauboja starog doktora. – Možda još treba i da mu se izvinimo? Neka se nosi do đavola! – Zaboravio si da se umešao u nešto što ga se nije ticalo – podsetio je Garfild lekara. – I, platio je za to – odgovorio je doktor. – Sada bar može da zna šta stranca očekuje u Telvilu. A verujem da mu je jasno, kakav je zakon Mata Tila. – Začutao je i namrštio se, a zatim je pogledao ranjenika. – Znaš, momče, ako rešiš da što pre ostaviš ovaj grad, veruj mi, neću misliti da si kukavica.

– Hm – uspeo je da se osmehne Dok. – Ja sam bio samo u prolazu – objasnio je doktoru. – Ali, ona vešala su me začudila. Nije bilo predstavnika zakona... ni suđenja. Kakav je ovo grad? Bez zakona? – U Telvilu postoji zakon – nacerio se Garfild. – Zakon Mata Tila, to si već čuo. Hajde, stranče, diži se. Vodimo te da se upoznaš sa Matom Tilom lično. – Dok Holidej nije imao ništa protiv toga. I sam bi, verovatno, potražio tog siledžiju, koji veša nevine ljude po Telvilu, ali bi više voleo da je to mogao malo da odgodi, dok ne povрати izgublenu snagu.

Sada je, međutim, znao da nema nikakvih šansi da odbije ove divljake, pa se uz pomoć starog doktora, obukao. Još uvek nije bio sasvim siguran na nogama i tek sada je osetio bolove po celom telu za koje mu je bilo jasno da su od udaraca koje je primio dok je ležao onesvešćen. Strvinari, pomislio je. Neće to trajati dugo. Znao je dobro ovakve njuške. Okupljali bi se obično oko nekog rančera, friškog bogataša, koji je stekao bogatstvo na ko zna kakav način. A onda, kada se ustoličio na svom ranču, želeo je da svoju snagu pokaže svima, najverovatnije i samom sebi. Sam propisuje svoje zakone i sam određuje kakva

će kazna stići onoga ko ih prekrši. U stvari, takvi su prema slabijima znali samo jedno, da povešaju, što je moguće pre. Na žalost, obični građani su se retko dizali protiv takvih. Aron Majls je umro sam, mada je bio okružen mnogim svojim sugrađanima. Niko se nije usudio da mu pritekne u pomoć. Sve ovo nije bilo nikakvo iznenađenje za Doka Holideja, koji je godinama krstario po Divljem zapadu i znao da u tom kraju zemlje vlada samo zakon jačega.

Napustili su doktorovu kuću. Dok je osećao užasne bolove, ali je stisnuo zube i osmehivao se kao da mu nije ništa. Kada su prolazili pored vešala, okrenuo se prema Garfildu. – Mat Til ima privatna vešala, a? – progundao je. – Da, gazda je, zaista, vrlo sposoban – zacerekao se Garfild. – Ta ideja sa vešalima bila mu je vrlo dobra. To pomaže građanima da se stalno podsećaju ko je ovde gazda. – A šta on misli o sebi... pored toga što je zakon? – To ćeš brzo saznati – obećao je Garfild.

Dok Holidej nije sumnjao u to. I stvarno, brzo je saznao ko je Mat Til... čim je ušao u njegovu radnu sobu u glavnoj kući na ranču „T“. Još dok su prolazili preko ogromnih pašnjaka, primetio je da je trava izvanredno sočna i da po njoj pasu prvo-klasna grla stoke. Zimska hladnoća još nije stigla na ranč „T“. Ovo je bila zemlja kao stvorena za stočarstvo. A po onome što je video, Mat Til je zaista umeo da upravlja jednim rančem. Šteta što je pozeleo i da upravlja sudbinama ljudi. Kuća na ranču ličila je na klasičnu špansku hacijendu sa debelim i čvrstim zidovima i krovom prekrivenim crepom od pečene gline, što je inače bila retkost u ovim krajevima. Na fasadi sprata, svaka soba imala je balkon s ogradom od kovanog gvožđa. U poređenju sa rančerskim kućama, koje, naročito kod bogatih rančera i nisu bile tako skromne, ovo je ipak delovalo kao prava palata. A Mat Til je izgledao ponosan na sve ovo i svestan svoje velike moći. Soba u ko-

ju su uveli Holideja slovila je za radnu sobu mistera Tila, kako su mu rekli. Bila je to ogromna prostrana soba u skladu s očiglednim ambicijama njenog vlasnika.

Rančer je sedeo za svojim stolom od mahagonija, okrenut leđima prozoru, tako da čovek, koji je bio ušao sa svetlosti, nije mogao dobro da vidi njegovo lice. Pokazao je Doku na jednu stolicu preko puta svoga stola, ali, dovoljno udaljenu da bi garantovala bezbednost domaćinu ako bi došljaku ili gostu nešto suludo palo na pamet. Jer, svaka akcija protiv domaćina, bila bi zaista beznadežna. Pre nego što se obratio Doku, rančer je saslušao izveštaj svog predradnika. – Pobrinuli smo se za Majlsa, mister Tile – rekao je Garfield ulizički. A onda se iskezio. – Ova skitnica se umešala, pokušavajući da nas omete u izvršenju presude pa smo je doveli ovamo. – Te dve rečenice su predstavljale čitav izveštaj o svemu. Dok se nije ni nadao drugome. Nije ni očekivao da će se Mat Til raspitivati za reakciju građana ili tako nešto. Znao je da ga ne interesuju ni Majlova žena, ni njegova porodica. Poznavao je tu vrstu ljudi. Za njega je bilo najvažnije da je još jednom pokazao stanovnicima gradića Telvila, ko je gazda. Njegove ambicije nisu išle dalje.

Dok ga je posmatrao kako zadovoljno sluša izveštaj, Dok Holidej je pomislio da rančer Til sigurno nije mogao imati više od pedeset godina. Čak možda i neku manje. Imao je široka ramena i bio je ćelav. Nos mu je bio oštar, a usne tanke. Četvrtasta brada odavala je odlučnost, a u pogledu njegovih sivih očiju bilo je neke fanatične vatre. Već na prvi pogled, Dok Holidej je konstatovao da na Matu Tilu nema ničeg što bi izazivalo divljenje ili neko posebno poštovanje. – Kako se zoveš, momče? – upitao je rančer. – Džon – prošaputao je Dok. – Džon, tako se zovem. – Pazi kako govoriš, momak – upozorio ga je Garfield stegnuvši pesnice. – Bolje bi za tebe bilo da pokažeš malo više poštovanja za... – Os-

tavi to, Seme – prekinuo ga je Til, koji je očigledno, po ostacima Dokove odeće shvatio da ima posla sa nekim ko baš i nije skitnica, kako je Garfield želeo da ga prikaže. – Zašto si došao u moj grad, momče? – Stavio je oba dlana na ploču stola, a Dok je primetio da su mu prsti zatubasti, što je odlika tvrdoglavih ljudi. – Samo sam prolazio – odgovorio je Dok. – Putujem za Virdžinija Siti.

– Čuo si za Komstok Lod, a? Hteo bi da postaneš bogat? – nasmejao se rančer pokazujući žute zube koji su Doka odjednom, ni sam nije znao zašto, podsetili na nadgrobno kamenje. Dok Holidej se setio da su u Komstok Lodu, nedaleko od Virdžinije Sittija, velika nalazišta srebra i odlučio je da to iskoristi. – Da, pošao sam da tražim srebro – rekao je. – Ali, mislim da se to tebe ne tiče nimalo – odgovorio je na neki način za koji je pretpostavio da će se svideti ovom surovom čoveku. Garfield je nešto besno promumlao. Rančer se, međutim, zakikotao i naredio. – Stani, Seme! Momak zaista ima živce. Šta misliš, da li bismo to mogli da iskoristimo, Seme? – To zavisi od vas – slegnuo je ramenima Sem. – Ni jedan od vas nije u pravu – odgovorio je Dok. – To zavisi samo od mene. – Rančer se nasmejao grohotom, ali, videlo se da mu se srčanost Doka Holideja svidela. – Kada neki stranac dođe u moj grad – govorio je smejući se – ja se prema njemu ponašam na jedan od dva načina... Zavisi od toga u kojoj mi meri zadaje nevolje.

– Jedan od načina je – rekao je Dok – da pustiš svoju bandu plaćenih siledžija da ga sredi, zar ne? – To je jedan od načina – složio se Til. – U stvari, to je način da mu se pokaže ko je gazda. – A drugi? – Drugi način je onaj koji primenjujem posle toga. Dozvoljavam mu da sam izabere. Možda da ostane u ovim krajevima i da radi za mene, ili da ode do đavola i nikada se više ne vrati u dolinu Rork. – A ja ću ti nešto reći, starče – Dok je namerno govorio kao da

misli da je Til zaista starac. – Nikada ne bih radio za tebe, nikada ne bih uzeo tvoj prljavi novac, pa makar bio to poslednji i jedini novac u Nevadi, do koga bih mogao da dođem. I još nešto... – To je dovoljno – presekao ga je Til. – Rekao si ono što si imao da kažeš. – Glavom je klimnuo prema vratima. – Odlazi, mladiću – rekao je. – Dajem ti dvadeset i četiri sata da napustiš moju dolinu i moj grad. Pretpostavljam da želiš da kupiš hranu za put do Virdžinija Sitija. U redu, kupi je... a, zatim odlazi!

Dok Holidej je znao da je ostavio dobar utisak na ovog samozvanca. Inače ga ne bi pustio. Ostavio bi ga na milost i nemilost svojih pasa čuvara. – I otići ću – rekao je, ustajući sa stolice. – Ali, samo zbog toga što sam ionako nameravao da odem. Ne zato što mi tako naređuješ. – Trebalo bi da ga ponovo malo obradimo, mister Tile – progundao je Garfild, koji ne bi otrpeo ovakav bezobrazluk. – Izgleda da nije dobro naučio svoju lekciju. Ipak, ne verujem da će se usuditi da ponovo promoli nos ovamo. – Tek tada je pogledao Doka kao da mu je time učinio milost. – Kada Mat Til jednom upozori nekog čoveka, taj, ako je pametan ostaje upozoren – rekao je Garfild, očigledno ponosan na tako sročenu rečenicu. Dok Holidej je slegnuo ramenima, ironično se osmehnulo i prišao vratima. Tu je zastao. Okrenuo se i pogledom odmerio rančera.

– Samo, možda bi ipak trebalo da ti kažem da će zakon jednoga dana stići i u ove krajeve, Tile. Mislím da bi to trebalo da imaš na umu – rekao je nemarno. – Naravno, mene se to ne tiče. Tek tako. – Čekaj! – viknuo je za njim Til. – Možda si u pravu, ali, to će biti onda kada ja budem pristao na to. Pre toga neće. Naravno, kada to vreme dođe, ja ću odlučiti kakav će biti taj predstavnik zakona. Razumeš? Inače, neće dugo nositi zvezdu na reveru. – Dok nije rekao ništa. Ne pogledavši ga više, izašao je iz njegove kuće. Dobro sam prošao, po-

mislio je. Trebalo mu je, stvarno prilično snage da se održi na nogama i odigra celu ovu komediju, ali, znao je da se jedino tako može izvući iz ovog osinjeg gnezda. Garfild i njegovi kauboji pratili su ga dok je prelazio dvorište i prilazio svome konju. A on je jedva uzjahao. Bolovi su bili užasni, ali, uspeo je da stisne zube i da ne pokaže ni jednim jednim trzanjem mišića na licu, da se toliko muči. – A zapamti, skitnice – viknuo je za njim Garfild kada je Dok poterao konja. – Imaš na raspolaganju samo dvadeset i četiri sata da napustiš ovu oblast. – Dok nije obratio pažnju na njegove reči, već je poterao konja između korala. Samo se jednom okrenuo i pogledao unazad. Zastao je kao skamenjen. Na jednom od balkona Tilove kuće, sedela je najlepša devojka koju je ikada video. Imala je bujnu dugu kosu, koja je kao zlatni slap padala po ramenima. Bila je obučena u tamnoljubičastu dugu haljinu, koja se izvanredno slagala sa njenim ljubičastim očima, bar tako se Doku činilo. Posmatrala ga je s neskrivenim interesovanjem.

Dok se malo naklonio u sedlu i dotakao prstom obod šešira. Nije ni pokušao da ga podigne sa glave... svaki pokret mu je ionako pričinjavao bol.

Nalazio se već milju udaljen od ranča i jahao je putem koji je vodio prema gradu, kada je ugledao sledećeg jahača. Čovek mu je prilazio terajući lagano svog rasnog konja. Zatim kada se približio na svega nekoliko metara, zategao je uzde i klimnuo glavom u znak pozdrava. Dok ga je posmatrao, Holideju je palo na pamet da je čovek svakako neki rođak starog rančera, koji mu je upravo poklonio život. Čovek nije mogao imati više od trideset godina. Dve karakteristike njegovog lica veoma su podsećale na rančera. Imao je isti nos i isti pogled u sivim očima. Jedina je razlika u tom pogledu bila što nije bio tako oštar i tako nemilosrdan kao u Mata Tila. – Oprostite mister, ali vi dolazite sa ranča „T“?

– upitao je jahač. Dok je klimnuo glavom, a zatim tutnuo ruku u džep i izvadio skupocenu tabakeru iz koje je uzeo jednu „virđinija“ cigaru. – Da, dolazim sa ranča „T“ – odgovorio je. Čovek je uzdahnio i primetio. – Moje pitanje bilo je nepotrebno... naravno – rekao je rezignirano, a Dok je shvatio da čovek ima potrebu da razgovara. – Kako to mislite? – upitao je Dok, paleći svoju tanku cigaru. U stvari, želeo je da čoveku pruži priliku da kaže šta ga muči. – Jednostavno – rekao je čovek. – Nije bilo potrebno da postavljam tako glupo pitanje, kada je očigledno odakle dolazite. – Znači, to se dešava svakodnevno. Ja sam jedan od mnogih? Čini mi se da ste to hteli da kažete? – Tačno, na nesreću, tako je. – Čovek je klimnuo glavom. Priterao je svoga konja bliže, ali se Dok nije uzbuđivao. Na neki način osećao je da u ovom čoveku nema ničeg ratobornog. Izgledalo je kao da je njemu potrebna pomoć. I stvarno, čovek se osmehnuo tužno. – Zovem se Oven Til – rekao je – ... I, nemojte misliti da se ponosim što nosim to prezime. – On je priterao konja sasvim uz Dokovog i pružio ruku, koju je Dok prihvatio. Bilo mu je sve jasno.

– Dok Holidej – rekao je i nasmešio se. – Ali, ne mislim da imam razloga da se ne ponosim time. – Razumem – rekao je mladi čovek. Ali, Mat Til nije vaš otac. – Znači, vi ste sin Mata Tila? – pitao je Dok. – Na moje najveće žaljenje – klimnuo je glavom Oven Til. – A ona mlada devoka koju sam video na balkonu vaše kuće? – Devojka duge, zlatne kose? – Da. – To je moja sestra Vanesa – rekao je Oven Til i slegnuo ramenima. – Ona neće biti naslednica moga oca kada on umre, i mislim da je srećna zbog toga. – Tek tada mu se pogled zaustavio na zavoju oko Dokove glave. – Udesili su vas – rekao je. – Da znate, moje simpatije su na vašoj strani. To se događalo i ranije. Uobičajeni način Mata Tila da rešava probleme. Tako on ubeđuje ljude koji nisu

njegovi istomišljenici. Pretpostavljam da se nećete zadržati u Telilu? – Neću! – odmahnuo je Dok glavom. – Drago mi je – odvratio je Oven. – Zbog vas mi je drago. Svaki čovek koji može da napusti ovu prokletu dolinu, treba da bude srećan. – Vi ste dotakli dosta pitanja – rekao je Dok. – Očigledno niste srećni što ste ovde. Ali, zašto onda ne odete odavde? Bar to je jednostavno. Kada vas čovek sluša, čini mi se da imate dovoljno mozga da sami odlučujete. Kako, kao pametan čovek, možete da podnosite sve ovo? Kako možete da dozvolite da vas nazivaju sinom Mata Tila? – Čovek je skrenuo pogled. Dokova pitanja su ga pogodila i to nije krio. U trenutku kada je zaustio da odgovori, ruke su mu zadrhtale. Ali, to nije bilo drhtanje čoveka koji se naljutio zbog uvrede. Oven Til je bio preplašeni sin oca despota. Dok bi mogao da oseti sažaljenje prema njemu, da osećaj prezira nije bio jači.

– Pokušao sam jednom, Holideje – rekao je Oven tiho. – Spakovao sam se i stigao sve do Haketsburga. Ali, ljudi moga oca su me stigli i vratili ovamo. Nisam u svom elementu, shvatate? Ne pripadam ovoj zemlji i ovom načinu života. Ja sam gradski čovek. Stanovnik velikoga grada, mislim, gde predrasude ne dolaze toliko do izražaja. Otac me je poslao u najbolje škole u Čikagu, dok sam još bio mlad i... – I zaboravili ste da ste rođeni na Divljem zapadu – nasmešio se Dok. – Nisam želeo da se vratim. One godine na koledžu... to je bilo divno vreme, najbolje godine moga života... Ali, otac nije dozvolio da ostanem na Istoku. Prisilio me je da se vratim kući. – Slegnuo je bespomoćno ramenima. – Nema svrhe, Holideje. Niko ne može da pobegne od Mata Tila.

– Možda nekoga ipak ne bi mogao da zadrži. – Ne znate vi to. Je li pokušao da zadrži vas? – Ne suviše grubo. Dao mi je rok od dvadeset i četiri sata da napustim njegovu teritoriju. – Onda imate razloga da

budete zahvalni sudbini, Holideje. Verujte mi. I da sam na vašem mestu, jahao bih do besvesti, sve dok ovaj kraj ne bi ostao daleko iza mene. – Čovek je još jednom klimnuo glavom u znak pozdrava i poterao svoja konja. Dok Holidej ga je posmatrao nekoliko trenutaka kako se udaljava, a zatim je i sam obo konja. Čas kasnije, ulazio je u Telvil sa severa, svestan radoznalih pogleda koji su ga odmeravali sa svih strana. On nije obraćao pažnju na te poglede. Imao je važnijih stvari o kojima je tog trenutka morao da razmišlja. Pre svega, bio je užasno gladan, a na to ga je baš sada podsećao stomak. Odlučio je da potraži neko mesto gde se dobro jede. Ali, pre toga, moraće da pretraži grmlje oko vešala. Tamo je morala biti čuturica koju je Garfild šutnuo još onda kada su ga stavljali na konja. Jahao je lagano i osmatrao sve oko sebe. Garfild mu je rekao da je ovo nov grad. Pa, bio je u pravu. Mnoge kuće još nisu bile ni dovršene. Njihovi budući stanari, tek su ih gradili. To su pokazivali i drveni trotoari duž kuća, koji su blistali od čistoće, što je, takođe značilo da su novi i da je drvo za njih doskora još bilo u šumi. Pred jednom zgradom, Dok je zastao. Bila je to stanica za poštansku kočiju. Kočija je navraćala ovamo, jednom u pet dana. U gradu je bilo tri saluna. Samo tri. I to je govorilo da grad tek niče. Sve je delovalo intimno, domaće i grad bi sigurno bio jedan od prijatnijih da se nad njim nije nadvila zla kob u ličnosti Mata Tila, čoveka bolesnog od neutoljive želje za vlašću.

Pažljivo pretraživanje žbunja nedaleko od vešala, nije urodilo plodom. Čuturice nigde nije bilo, a Dok je video kako ju je Garfild šutnuo baš tu i niko je nije podigao. Slegnuo je ramenima i pogledom potražio neki dućan u okolini. Znao je da bez čuturice ne sme ni zakoračiti u preriju. Ali, prvo će negde da ruča, predomislio se. Obo je konja i uskoro stigao do Džespovog saluna, gde se i zaustavio. Lem Džesop bio

je omalen, debeo čovek do šezdeset godina i očito mu nije bilo milo što je čovek koji se suprotstavio Matu Tilu izabrao baš njegov salon. Zauzevši mesto za stolom, Dok Holidej je naručio biftek koji je stigao za tren i s uživanjem počeo da jede. Ipak, mada je bio žestoko gladan, otkrio je da ne može sasvim da se koncentriše na hranu. Neka lica su mu neprestano bila pred očima. A naročito lice Mata Tila, čoveka koji je svirepo uživao u svojoj moći i u čijim se očima jasno videlo da je spreman na sve. Setio se zatim Tilovog sina, mladića koji je izgubio svaku nadu i koji se, očigledno, pomirio sa sudbinom. Zatim lice Sema Garfilda, nimalo ružnih crta, koje bi moglo da bude prijatno da nije bilo nemilosrdno i okrutno. I, na kraju, lice dve žene. Jedno lepo i mirno, a drugo u grču bola i patnje. Lice Vanese Til i Leticije Majls. Da, možda bi trebalo da navрати do Leticije Majls, pomislio je. Možda bi od nje mogao da dozna neke stvari, koje bi bile zanimljive. Jer, on nije mislio da će ga oni koji su ga onako kukavički napali kao čopor gladnih vukova, ostaviti na miru. Ne, u to nije verovao. U tom trenu na vratima saluna pojavio se jedan mladić. Zastao je na vratima tako da je njegova senka pala pravo preko Dokovog stola i Dok je podigao glavu. – Dobar dan – rekao je mladić glasno, a mnogi gosti u salonu su mu otpozdravili. Džesop mu je prišao, i brzo ga upitao.

– Jesi li gladan, Lu? Nemoj mi samo reći da ti je dosadila kuhinja tvoje majke. Ona je najbolja kuvarica na čitavom... – Samo sam navratio, mister Džesope – Osmehnuo se mladić. – Nisam mušterija. Već sam ručao. – Osmotrivši sa strane, Dok Holidej je primetio da mladić ima prijatno lice, da je čvrsto građen i izgledao je dovoljno snažan. Imao je tamnosmeđu kosu, a oči su mu bile plave i bistre. Košulja i odelo bili su mu čisti i uredno ispeglani. Mladić je prišao Dokovom stolu, a na licu mu je leb-

deo prijatan, prijateljski osmeh. – Došao sam da vam kažem nešto, mister – obratio se Doku.

Dok je podigao obrve i pogledao ga upitno. – Ja sam našao vašu čuturicu. Malo pre sam je stavio u bisage na vašem konju. Učinio sam to dovoljno oprezno. Niko me nije video – rekao je i pogledao značajno salunera. Dok Holidej je polako klimnuo glavom. – Mnogo sam vam zahvalan zbog toga – promrmljao je. – Ako ikada budem u prilici da vam uzvratim za tu uslugu... – To nije verovatno – odmahnuo je mladić glavom. – Pretpostavljam da ćete vi požuriti da napustite grad. – Izgleda da svi tako misle – osmehnuo se Dok. – Pa, mogao bih reći da je to istina. Verovatno ću odmah nastaviti put. – Mladić nije kazao ništa više. Okrenuo se i klimnuo glavom ljudima u salunu. Onda je dotakao prstom obod šešira, pozdravljajući tako Doka i krenuo ka vratima. – Hej – viknuo je za njim Dok. – Kada mi neko učini uslugu, onda želim da znam njegovo ime. – Mladić se okrenuo i osmehnuo. – Divers, mister Holideje. Luis Divers – rekao je. – Pa, još jednom hvala, Lu – nasmešio se Dok. Lu Divers je izašao iz saluna, a debeli saluner se nagnuo preko šanka i promrmljao. – Dečak to nije smeo da uradi. Neko bi mogao sve da ispriča Matu Tilu, a on se ne bi obradovao njegovom postupku. – Kada Mat Til upozori nekog čoveka onda svi treba da se trude da su što dalje, jeste li to želeli da kažete? – upitao je Dok. – Kao da treba da se plaše neke zaraze. Pa, prijatelju, mogu da vam kažem da je i bez toga ovaj grad dovoljno kužan i bolestan.

Gosti koji su sedeli za drugim stolovima ili stajali pored šanka, pogledali su ispod oka Doka Holideja. Kao da čak nisu imali kuraži ni da ga pogledaju čestito, otvorenih očiju. Dok se pravio da nije primećivao te poglede i obraćao se samo Džesopu. – Jeste li čuli, mister, rekao sam da je ovaj grad bolestan i to od najgore bolesti – progun-

dao je Dok. – I, istruliće u toj boleštini, ako kukavice dozvole jednom ludaku da se ponaša prema stanovnicima ovoga grada kao da su njegovi robovi. – Slušaj, stranče! – sav izbezumljen i zadihan počeo je Džesop. – To sve nije tako jednostavno kao što ti misliš. I nije u pitanju samo Mat Til. Šta ćemo s onolikom bandom koja je uz njega? Dvadeset i pet ljudi jaše za ranč „T“, a svaki od njih je oprobani revolveraš. Očekuješ li ti da se profesionalnim revolverašima suprotstave ljudi kakvi smo mi? Ne bismo imali nikakve šanse, toga smo savršeno svesni. Prema tome... prema tome... moramo da držimo jezik za zubima... i da radimo sve ono što od nas zahteva Mat Til. – Hej, Leme – jedan od gostiju je dobacio uplašen pogled prema vratima saluna, a zatim se okrenuo debelom gostioničaru. – Mislim da si malo preterao, ako nemaš ništa protiv. – Ne mislim da sam preterao – odgovorio je Džesop. – Ipak, mislim da jesi – insistirao je čovek. – Jahači sa ranča „T“ nisu svi revolveraši. Nije im to potrebno. Sem Garfild i njegova grupa od šest bandita dovoljni su da drže ovaj grad u šaci. I ne samo ovaj, već i svaki sličan gradić na granici. – Garfild i njegovi ljudi – frknuo je besno Džesop. – Tu si u pravu. To je grupa plaćenih revolveraša i ubica. Ali, to što sam kazao za njih, odnosi se i na sve ostale na ranču „T“. – Ne baš sve, Leme – opet se suprotstavio onaj čovek, očigledno spreman za diskusiju. Dok je odgurnuo prazan tanjir i počeo da pije kafu. – Koliko je ljudi prošlo onako kao Majls? – upitao je Dok. Krčmar je zatrepao zbuñeno, a zatim je počeo da muca. – Pa... ovaj... Majls je treći rančer u dolini Rork koji je obešen... pod optužbom da je krao goveda sa ranča „T“ – slegao je ramenima krčmar. – Pod istom optužbom kao Majls, znači – klimnuo je glavom Dok. – Očigledno, Garfild i njegovi ljudi često pronalaze stoku Mata Tila na drugim rančevima. Na-

ravno, onda rančera dovode u grad i vešaju ga, je li tako?

– Pa... oni tvrde da imaju dovoljno dokaza – promrmljao je Džesop. – A šta se dešava sa njihovim rančevima? Sa zemljom rančera koga obese? – pitao je Dok. – Ovaj... – Džesop je jezikom prešao preko suvih usana i oborio pogled. – Njihove udovice odlaze odavde... Pre toga prodaju zemlju... Matu Tilu. Uostalom, to je jedino što im i preostaje. – Sasvim jednostavno – rekao je Dok, koji je tako nešto i očekivao. Nije ni to ništa novo. Tako su na Divljem zapadu radili svi koji se osile i reše da prigrabe zemlju i pašnjake u svoje ruke. – Ja mislim da će Mat Til zaposeti svaku raspoloživu akru zemlje u dolini... mislim kada bude raspoloživa – rekao je jedan od ljudi. – Neće on prigrabiti samo zemlju, nego i ljude u Telvilu – progundao je Dok. Ispio je kafu i bacio nekoliko novčića na sto. Zatim je ustao. – Baš tako će se i dogoditi, jesam li u pravu, gospodo? Mat Til će na kraju biti vlasnik ne samo čitave zemlje već i vas... kompletno. – Na ove njegove reči, niko nije rekao ništa. Dok Holidej to nije ni očekivao. Vrlo dobro je znao kako se osećaju ovi ljudi. Strah ih je potpuno paralisao. Dotakao je široki obod svoga šešira i izašao iz saluna. Noga ga je još uvek bolela, ali je, ipak, bilo malo lakše, nego u početku. Prešao je preko puta u trgovinu na uglu, kupovao što mu je bilo potrebno za put do Virdžinija Sitija. Nije imao pojma da je trgovac bio otac Lu Diversa, sve dok mladić nije ušao unura i obratio se ocu. – To je taj stranac, oče – rekao je. Divers stariji je progundao nešto nerazumljivo i nastavio da slaže na tezgju ono što je Dok tražio. Dok je klimnuo glavom, Lu se nasmešio, ali, nije rekao ništa. Odmah je izašao iz radnje. – Imate dobrog sina, mister – rekao je Dok plaćajući račun. Divers je zatrepao očima u kojima se pojavio zabrinuti izraz. – Vi... sreli ste ga? – Pre nekoliko minuta u Džesopovom salunu. Zastao je pored moga stola da mi kaže da je pronašao moju čaturicu. – Divers

je izgledao još zabrinutiji. Čutke je pakovao Dokove stvari, a tek pošto mu je vratio kusur, progovorio je. – Lu je dobar dečak – rekao je tiho – samo... – Samo, šta? – Pa, voleo bih da vam nije prilazio. Ne želim da vas vređam, stranče, samo...

– Razumem, razumem – malo se osmehnuo Dok – ja sam se zavadio sa gospodarem ovog kraja, velikim Tilom i siguran sam da za građane Telvila nije zdravo da razgovaraju sa mnom. – To je upravo ono – priznao je Divers – upravo ono što sam mislio. – Nemojte mnogo brinuti zbog toga – smirivao ga je Dok. – Ja upravo krećem za Virdžinija Siti. Neću ostati ovde, niti sam ikada imao takvu nameru. – Uzeo je svoje stvari i krenuo. – Mislio sam da bi bilo dobro da uradim samo jednu stvar pre nego što odem – rekao je na vratima. – Da? – pogledao ga je Divers sa strahom u očima. – Želeo bih da razgovaram sa Majlsovom udovicom. – Oh... – laknulo je Diversu. – Vi mislite na Leti? – Da. Gde staju? – Pa, ako krenete iz doline putem koji vodi na jug, onda njenu kuću ne možete promašiti. „Triangl M“ je četiri milje od grada, na jugu. Velika drvena kapija nalazi se na pola milje od glavne kuće.

– Hvala – progundao je Dok. Izašao je na ulicu i uzjahao konja. Smestio je stvari u bisage i sa zadovoljstvom konstatovao da mu oni banditi nisu uzeli lekarsku torbu koju je uvek nosio sa sobom. Mada je osećao užasne bolove pri svakom pokretu, uzjahao je konja i poterao ga kasom. Znao je da će mu ovo putovanje biti neprijatno, ali, to mu nije bilo prvi put. Sva sreća, put do Virdžinija Sitija nije bio dug, mada nije bio nimalo lak za jahača.

*

Velika trka za srebrom dovukla je u ovaj deo Nevade masu kojekakvog sveta. Bilo je tu i pravih rudara, tragača za srebrom i zlatom, ali i masa probisveta, avanturista

ī sumnjivih tipova koji su samo izazivali gužvu i donosili nevolje. Jedan od onih koji su ovamo došli među prvima, bio je Džadson Laš, Dokov stari prijatelj, jedan od retkih prema kojem je gajio veliko poštovanje. Već nekoliko godina Laš je uspevao da nađe Doka Holideja po raznim gradovima Divljeg zapada. Dok nikad nije otkrio kako je Laš uspevao da dozna gde se on nalazi. Tek, svaka dva meseca, otprilike, njega bi pronašao neki vozač kočije i preneo mu Lašovu poruku, da što pre dođe u Virdžinija Siti. Najzad, Dok je odlučio. I dok je jahao putem koji ga je upravo izveo iz Telvila, Dok Holidej se smeškao. Na neki način sada mu je bilo mило što ga je Laš pozvao. Virdžinija Siti je veliki grad. Tamo će moći na miru da se preda svojoj jedinjoj strasti, da igra za zelenim stolom. Na pola milje od kuće na ranču „Triangl M“ Dok Holidej je primetio krdo od oko dve stotine grla prvoklasne stoke, koje je gonila grupa kaubojja. Dok Holidej je odmah prepoznao jahače. Na čelu je jahao krupan čovek širokih ramena, lično Mat Til, koji mu je dao dvadeset i četiri sata da napusti njegovu oblast. Za gazdom su jahali Sam Garfild i njegovih šest ljudi. Vlasnik ranča „T“ nije gubio ni jedan jedini trenutak, pomislio je Dok. Već su skupljali Majlsovu stoku.

Da li je ovo pljačka, upitao se. Ne, to je bilo malo verovatno. Pre će biti da se sve radi legalno, bar što se tiče formalne strane stvari. Kao i ono vešanje, uostalom. Imali su „dokaze“ o Majlsovoj „krivici“. Ako su Til i njegovi jahači i primetili Doka Holideja, oni to ničim nisu pokazali. Nastavili su da teraju stoku ka pašnjacima ranča „T“. Dok Holidej se nije zaustavljao. Ispratio je jahače pogledom i nastavio put. Posle nekoliko minuta, pred njim se pojavila zgrada ranča. Bila je to jednostavna, omajna kuća, podignuta od balvana. Pred njenim vratima bila su teretna kola, a dve starije žene vezivale su kanapom nešto namestaja, koji se nalazio na kolima. – Tako

sam i mislio – promrmľjao je Dok. To je stvarno bilo jedino što je čovek mogao da očekuje. Leticija Majls se selila sa svoga imanja. Oterali su je. Ona nije ni mogla da bira.

Dve starije žene su ga primetile i nervozno se osvrtaile oko sebe. Videlo se da su žestoko uplašene. Ali, morale su već čuti o njemu. Ceo Telvil je znao šta se dogodilo. Pa, zato su se sigurno i uplašile, pomislio je. Nije im trebalo više komplikacija. – Da li je gospođa Majls kod kuće? – upitao je Dok, kada je prišao ženama i pozdravio ih. – Da – namrštila se jedna od njih. – Pretpostavljam da ima još toliko snage da može da vas sasluša, mladiću. – Zaista je čudno otkuda joj toliko snage da izdrži sve ovo – rekla je druga. – Drži se jedna, a šta će. – Valjda i zbog bebe... – mrmľjala je ona prva žena. – Hoćete da kažete da ima bebu? – upitao je Dok. – Da. Kao da jadnici ionako nije bilo dovoljno nevolja – klimnula je glavom starija žena. – Sada mora sama da podiže dete... bez oca. Kako će bez Arona? – prekinula je da govori i tužno se osmehnula Doku.

I Dok Holidej se osmehnuo, ne znajući zapravo šta da kaže. Bilo mu je jasno da ovde neće imati šta da traži. Žena sigurno neće biti raspoložena da mu da bilo kakvo obaveštenje o stvarima koje su ga zanimale. – Znam ko si, sinko – rekla je ona starija žena. – Samo, ne znam tvoje ime. Ja sam Selina Enrajt. Moj muž i ja smo bili prijatelji sa Majlsovima. Muž mi je umro pre godinu dana, upravo pošto je podigao našu kuću u Telvilu. Pošto imam dve slobodne sobe, pozvaću Leti i malog Roja da žive kod mene. – Vi ste zaista hrabra žena, gospođu Enrajt – rekao je Dok iskreno. – Ja sam Dok Holidej. Lepo je to što sam čuo da činite za gospođu Majls. – A šta čovek da radi? – slegla je ramenima Selina Enrajt. – A ovo je Doris Divers, Holideje. Još jedna prijateljica Leticije Majls. – Najbolje bi bilo da nastavite put, mister Holideje.

– rekla je Diversova. – To vam u čitavom Telvilu niko neće zameriti. – Selina Enrajt imala je preko pedeset godina, bila je puna, a ruke su joj bile grube od rada. Doris Divers je imala oko četrdeset pet, bila je vitka, nežna i imala je pravo držanje. – Kupio sam hranu u Telvilu – rekao je Dok. – Da li je to... – Da li je to naša prodavnica, mister Holideje. Verovatno ste sreli moga muža Harija? – I vašeg sina, gospođo Divers. I njega sam sreo, takođe.

Selina nije izgledala oduševljeno, ali, videlo se da je o tome već bila obavještena. Ipak, ćutala je i pozvala rukom Doka da uđe u kuću. Dok je počeo da vezuje konja za prečku, a ona je zastala kao da se predomisli. – Pričekajte. Prvo ću reći Leti da ste došli – rekla je i požurila u kuću, a Doris je ostala na verandi gde se i zadesila. Dok je zastao. Kada je Selina nestala u kući, Doris Divers mu je prišla zabrinuto i pogledala zavoj na njegovog glavi. – Ja nisam bila tamo – rekla mu je tiho – ali, čula sam... čula sam da su bili grubi prema vama. Zaista mi je veoma žao. – Proći će to – osmehnuo se Dok. – A vi, gospođo Divers, ne dugujete mi nikakvo izvinjenje, ako sam dobro razumeo vaš ton.

– Mislite? – uzdahnula je Doris. – Mister Holideje, ja mislim da vam svaki građanin Telvila duguje izvinjenje. Još se nije dogodilo da se neko suprotstavi onom zlotvoru. To ste prvi učinili vi i pokazali ste našim ljudima... – U tom trenutku se na vratima pojavila Selina Enrajt. – Leti vas čeka u sobi – rekla je. – Mislim da je dobro što sam joj prvo rekla da ste ovde. – Dok Holidej se zahvalio klimnuvši glavom, a zatim je ušao u kuću. Pošao je uskim hodnikom. Dnevna soba nalazila se sa desne strane. Dok je zastao na vratima. Leti je sedela na stolici, gotovo jedinom komadu nameštaja koji je ostao u kući. U pletenoj korpi kraj zida, njena beba se igrala svojim nožicama i nešto gukala za sebe. Leti nije plakala. Na sebi je imala jednostavnu tamnoplavu

haljinu sa belom kragom. Ruke su joj bile skrštene u krilu. Kosu je sakupila u urednu punđu. Tek sada je Dok shvatio da Leti Majls nije mogla imati više od dvadeset i pet godina. Tamo, kod vešala, izgledala mu je mnogo starija. – Zbog čega ste mislili da treba da dođete? – glasio je njen miran pozdrav, ne baš naročito ljubazan. – Došao sam, jer sam mislio da ćete mi reći nešto više o Matu Tilu – bio je Dok direktan. – Ne znam ništa. A vi ste postupili glupo. Mogli ste da poginete. Ništa tu niko ne može da uradi. Čak ni oni iz Virdžinija Sitija... kao što im pomenuste tamo. Pa, sam oblasni maršal je njegov pajtaš. Dele dobit. Eto, tako je! – Odjednom je začutala. Očigledno da se uplašila onoga što je kazala. Ali, to je bilo rečeno.

Tako sam i mislio, pomislio je Dok. Ipak, nisam dolazio uzalud. Znači, totalno bezakonje. – Smirite se, gospođo Majls – umirivao je ženu koja je nešto nervozno poslovala oko bebe. Ali, ne bi se reklo da je bila mnogo tužna. – Ništa meni nije, ne brinite – rekla je oštro. – Trebalo je o svemu ovome da mislimo ranije. Moj muž je bio mali rančer, i trebalo je da zna šta će ga snaći. Uostalom, Til nas je opomenuo. Ali moj muž je bio tvrdoglav – dodala je neobičajeno jetko, a obzirom da je bila reč o mrtvom čoveku. Dok ju je malo bolje pogledao. – Vi ste iznenađeni, zar ne? – pogledala ga je Leti. – Iznenađen? Ja? Zašto mislite? – odgovorio je Dok pitanjem, još uvek stojeći nasred sobe. – Bili ste iznenađeni od trenutka kada ste ušli u ovu sobu, videla sam to – govorila je Leti ozbiljno. – A ja znam razlog tome. Ne ponašam se onako kako bi trebalo, zar ne? Očekivali ste da ćete ovde zateći uplakanu udovicu. Sada se čudite što ja ne plačem. Izgleda vam da sam hladna, pribrana? Za svakog normalnog čoveka to je znak da nešto nije u redu, je li tako? – Dok je pustio ženu da izgovori čitavu tu bujicu reči. Smatrao je da je ona još uvek u šoku i da zato ima pot-

rebu da toliko govori. Ipak, ona je stajala i gledala ga pravo u oči, a on je morao da kaže bilo šta. – Slušajte, gospođo – rekao je nemarno – kako vi podnosite i izražavate svoj bol, to je vaša stvar. Ja nisam došao ovamo da bih vas učio kako da se ponašate. Takvih namera nemam. – Oh, opròstite – žena kao da se malo trгла. – U stvari, imate pravo da znate istinu – rekla je. – Mogli ste da poginete jutros, kada ste pokušali da pomognete Aronu. Zato mislim da imate pravo da čujete objašnjenje za ovo moje ponašanje. I ja ću vam ga dati...

– Ostavite to, gospođo Majls – pokušao je Dok da se spase još jedne ženske ispovesti od kojih je celog života bežao kao od kuge. Ona je međutim, već govorila kao navijena, a njemu je ostalo jedino da se premešta s noge na nogu. – Ja ne mogu da plaćem za njim, mister Holideje – počela je Leti naglo i tako glasno da je Dok poželeo da pobjegne odatle. Ali, morao je da je čuje do kraja. – Ne mogu da plaćem za njim. Ne mogu da budem licemer! Naravno... bila sam preplašena i grozno sam se osećala kada sam ugledala Arona ispod vešala. Osećala sam se kao što bi se osećala svaka žena, koja je videla muža u takvoj situaciji. – Zaćutala je kao da nije znala kako da pređe na drugi deo objašnjenja. Onda je, kao i malopre počela naglo. – Pa... on je sada mrtav, ali, ja zaista ne mogu da plaćem za njim. Jednostavno ne mogu, mister Holideje. – Smirite se, gospođo – pokušao je Dok da prekrati ovaj monolog. Naravno, bez uspeha.

– Saslušajte me do kraja, molim vas – preklinjala ga je žena. – Molim vas! – Ustala je sa stolice i prišla mu sasvim blizu unoseći mu se u lice. Bila je mnogo viša nego što mu se malopre učinilo. Malo se pomakao unazad, ali, ona to nije primetila. – Šta ste videli, dok ste gledali čoveka pod vešalima, mister Holideje? – skoro je vikala. – Malog rančera... u najtežem trenutku njegovog života. I to je sve što ste videli

tamo. Vi drugo i niste mogli da vidite... Niste ga poznavali. Niste znali kako je izgledalo... biti žena čoveku kakav je bio Aron Majls. – Za trenutak je oborila glavu, a na njenom licu se ogledala sva gorčina ovoga sveta. Zatim je lagano podigla glavu. Lice joj je sada bilo nešto blaže. Gledala ga je pravo u oči. Primetio je kako drhti, a isto tako, i kako ulaže natčovečanski napor da se kontroliše. – On je bio uzoran čovek, prema svemu što je bilo van ove sobe, mister Holideje. Bio je pošten, koliko je to čovek mogao da bude u ovim krajevima. Nikada nije ukrado tu stoku za koju su ga optužili i zbog koje su ga obesili! – Ja nisam ni pomislio da je on to... – Žena je međutim, proćitala njegovu nameru da privede razgovor kraju pa ga je presekla. – To sada nema nikakvog značaja – rekla je. – Sve je to sada prošlost. Sve je gotovo i ništa mi neće značiti ako ikada zbog toga neko kazni Mata Tila. To ne koristi ničemu. – Mislim da bi sada trebalo da prestanete da govorite – Dok je najzad krenuo na direktan način. – Kasnije, kada budete imali vremena da razmislite o svemu, biće vam žao što ste mi sve ovo ispričali. I nije trebalo da...

– O, varate se – viknula je žena. – Vi mislite da ja sada ne znam šta govorim... Doduše, vi ste prvi pravi čovek kojeg sam našla na ovom prokletom mestu i po tome ste jedino u pravu. Inače, moram da vam kažem, da ste vi i prvi čovek koji je imao hrabrosti i snage... – Dok je opsovao u sebi. Prebacio je sebi po stoti put što je uopšte dolazio ovamo. Jedino što mu se isplatilo bilo je ono što je čuo o maršalu i Matu Tilu. Ali, cena je stvarno visoka, pomislio je. Ko zna koliko će ga ova žena držati ovde svojom pričom? Rezignirano je pogledao i tiho joj sugerirao. – Polako gospođo, polako – govorio je, a sav se sledio kada je pomislio kako bi to izgledalo da ga je odnekud gledao njegov prijatelj, Vajat Erp. Iskidao bi se od smeha. – Vi ste prvi

čovjek koji se ikada usudio da se otvoreno suprotstavi Semu Garfildu i njegovim ubicama... Malo je falilo da izgubite život. I šta na kraju? Nalazite udovicu suvih očiju. U redu, reći ću vam zašto su suve – nastavila je Leti ne obazirući se na njegovo nastojanje da je prekine. Okrenula se i prišla pletenoj kolevci, a Dok je osetio kako ga već hvata očajanje. Uzela je u ruke dečaka, koji je veselo gugutao i prinela ga Doku Holideju. – Pogledajte ga, mister Holideje – rekla je, a na licu joj je zasjala radost. – Divan dečak, zaista divan – požurio je Dok da kaže. – Treba da budete ponosni na njega... – Ja se i ponosim njime. Ali, Aron nije želeo ni da ga vidi. – To je i za Doka koji je navikao da čuje svašta, bilo iznenađenje. U ovom delu sveta, decu su obožavali i ovako nešto nikada nije čuo. – Hoćete da kažete? – Upravo to što ste čuli. U stvari, tek u odnosu na našeg sina, Aron Majls se pokazao u pravom svetlu. Pokazao je kakav je čovek u suštini. Od prvog trenutka kada sam mu rekla da ćemo imati bebu, pokazao mi je šta misli o tome. Osećao se prevarenim, mister Holideje. Jeste li to nekada čuli? – Dok je lagano odmahnuo glavom. Cela ova ispovest mu je bila mučna, a ovo na kraju mu se zgađilo.

– On, u stvari, nije želeo a imamo dete. Kleo se da sam mu ja kao radna snaga neophodna na ranču i da će sve propasti ako ne budem mogla da radim. Neprestano je govorio o tome kako je beba došla u najgore vreme za nas. Govorio je da je najveća glupost da ljudi našeg ranga imaju decu. Baš tako je govorio, mister Holideje. Glupost!

– Zaista mi je žao što to čujem – rekao je Dok tiho, osvrćući se oko sebe, kao da želi da pobjegne. – Naravno, vi mislite da je on promenio mišljenje kada se dete rodilo – žena je bila rešena da ide do kraja. – Hoću da kažem da bi svako pomislio da je posle Rojevog rođenja Aron postao drugi čovek, da je bio ponosan što je otac tako

naprednog dečaka kakav je naš sin. Ali, nije bilo tako. On je mrzeo Roja i ja sam se plašila da ih ostavim same. Priznao je da ga mrzi. Nikada mi nije pomogao oko deteta, nikada nije uzeo Roja na kolena, kako to očevi rade... – Lagano se okrenula i vratila do velike pletene korpe. Nežno je spustila dete na ćebad, a zatim se okrenula Doku i dodala sasvim smirenim glasom. – Pre nedelju dana, Aron mi je rekao da žali što se ikada oženio sa mnom. Svašta mi je tada rekao... i sve samo zato što sam toliko vremena morala da provodim sa našim sinom. Usprotivila sam se, a on me je udario! Udario me je, mister Holideje. Jeste li već čuli nekada da je neki Amerikanac udario ženu? I da li vam je sada jasno zašto ne žalim Arona?

– To je... to je prilično specifična situacija, gospođo Majls. Mislim da vas razumem... – Onda mi je drago što sam vam sve ovo ispričala – rekla je Leti odjednom neverovatno tiho i pribrano, kao da se sva žuč koja se godinama taložila u njoj, odjednom izlila i više je ništa nije mučilo. – Na neki način... ni sama to ne mogu da shvatim... bilo mi je važno da me razumete. – Vratila se na stolicu, sela i ugnula ramena. Sada je tek ličila na gomilu očajanja. – Vi ste prvi čovek kojeg sam srela od kako sam došla u ovu dolinu. Prvi koga mogu da poštujem – rekla je. – Ne bih želela da odete odavde sa lošim mišljenjem o meni. Ne vih volela da mislite da sam žena bez srca. – Ako vam je sada lakše za to što se mi to rekli, onda mi je drago – iskoristio je Dok trenutak da kaže nešto u znak pozdrava. I zaista, žena ga više nije zadržavala. Nekoliko trenutaka zatim, izašao je s njom do kola i pomogao joj da smesti korpu sa bebom pored sebe. Udovica Enrajt je uzela uzde i sela pored Leti, a Doris Divers je sela nazad.

Posle ljubaznog oproštaja sa Dokom Holidejem, kola su krenula, a on je stojao u dvorištu pustog ranča, sve dok se nisu iz-

gubile u daljini. Upravo je nameravao da potera konja natrag u Telvil, jer je to bio jedini put kojim je mogao da stigne do Virdžinija Sitija, kada mu je nešto palo na pamet. Setio se vešala koje je podigao Mat Til. Bio je to odvratni spomenik njegove obesti i moći. Podigao ih je usred gradića čije je ljude uspeo toliko da zaplaši da niko nije smeo glavu da dignu. Sjahao je i ponovo ušao u kuću. Tek u podrumu je našao ono što je tražio. Kantu sa petrolejom.

*

Još je bio dan kada se Dok približio Telvilu. Sve je bilo mirno i malo je nedostajalo da ne primeti nešto što se odnosilo lično na njega. Nije žurio. Jahao je lagano želeći da tek u prvi sumrak prođe kroz Telvil. Pažljivo je osmotrio put pored koga je raslo retko drveće. Valjda je zato na jednom visokom drvetu i primetio neku obešenu spodobu. Odmah je shvatio da to nije čovek. Bilo je to samo muško odelo napunjeno slamom, a na grudima mu je bilo prikačeno parče papira za pakovanje, presavijeno na četvoro. Na tom papiru je krupnim slovima pisalo: „*Holideju, lično!*“ – Dok Holidej je prišao bliže. – Pazi, još ćemo i da se dopisujemo – rekao je, potapšavši svoga Miga po vratu. – Hajde da vidimo šta mi to poručuje mister Til. Samo je on imao razloga za ovako nešto. Osmotrio je pažljivo okolinu i dobro oslušnuo da li negde nešto šuška, pa tek onda ustao na konju, oduprevši se o uzengije i skinuo papir.

„*Mister Holideje, ja sam ti dao dvadeset i četiri sata da se izgubiš odavde. Mislio sam da si ti to zapamtio. Međutim, kako vidim, njuškaš okolo... potpuno bez razloga, uostalom. A i da imaš razloga, ništa ti ne bi pomoglo. Zbog ovoga si zaslužio negativan poen. To su stvari koje ja ne prашtam. Zato, čuvaj se mojih ljudi. Ako te sretnu, pucaće bez opomene. Ti si prekršio naređenje i nemoj očekivati ništa drugo*

sem kazne. Ja takve kao što si ti ne trpim na svojoj zemlji. A ako samo zakoračiš u Telvil, nećeš izaći živ. Učiniš li bilo šta nekom od mojih momaka, naći ću te, makar se ti sakrio pod zemljom.

Nikome ništa ne prашtam M.T.“

– Mnogo pričаш stankeljo – opsovao je Dok glasno, gužvajući hartiju. – Doći će i tebi crni petak. Ali, kako hoćeš. Pa, da vidimo ko će izvući deblji kraj. – Obo je konja i požurio prema Telvilu. Bilo je veče kad je pred sobom ugledao prvi red kuća. – Hajde, Mig, lepo ćemo da večeramo. Posle ćemo da vidimo ima li ovde momaka spremnih da malo pročešljaju karte. A onda ćemo da nastavimo za Virdžinija Siti. Malo ćemo da naljutimo onog starog gada. – Mig je zarzao kao da je razumeo. Podigao je glavu i nekim svečanim koracima ušao u ulicu. – Tako momče, tako – smejao se Dok. – Neće nam biti lako, ali, zato može da bude veselo. – Fijuk zrna koje je letelo sa leve strane, očigledno iza jedne omanje kuće, opomenuo je Doka koji je reagovao munjevito. Svom dužinom je polegao po konju, koji se kao po komandi, malo trgnuo i poleteo kao strela. Ali, nije otišao daleko. Na Dokov tihi zvižduk, zaustavio se kraj jednog zida i priljubio se tako da je Dok bio potpuno zaklonjen. Onaj iza kuće međutim, nije imao strpljenja. Najpre se pojavila cev puške, a zatim lagano i strelac. Bilo je to užasno pogrešno. Jer, kada je potegao obarač, Dokovo zrno je već nepogrešivo doletelo do njega. Čovek se povukao unazad, ali, Dok je jasno video da se skoro istovremeno skljkao na zemlju.

Po svim Dokovim proračunima, ovaj bandit nije mogao biti sam. Tako se nije radilo ni u mnogo naivnijim poduhvatima. Uvek su u ovakve akcije išli najmanje dvojica, a često ih je bilo i mnogo više. Naročito ako je akciju smislio neki šef, kao što je na primer bio Mat Til. Samo zašto je to učinio sada, pitao se Dok. Prvo, još nisu istekla dvadeset i četiri sata, koja mu je Til dao

da se izgubi sa, kako je rekao, „njegove teritorije“. A drugo, svako je znao da jedini put za Virdžinija Siti vodi kroz Telvil, prema severu. A ranč Arona Majlsa sa koga se Dok vraćao, nalazio se južno od gradića, baš s one strane odakle je stigao prvi put. Znači, Til je rešio da stvar okonča mnogo ranije, zaključio je Dok. – E pa, ako je tako... – promrmeljao je sebi u bradu i potapšao svoga Miga po vratu. – Miran, Mig – šapnuo je, a konj je samo stresao kožu. Nije pustio ni glasa od sebe. Bio je to tako dobro izdresiran konj, da mu nije trebalo mnogo komandi. Bilo je dovoljno da Dok umirujuće stavi ruku na njega i neka neobična veza bi se uspostavljala između njih. Mig je nepogrešivo radio baš ono što je Dok želeo. – O keaj prijatelju – prošaputao je Dok, i vukući se leđima priljubljen uza zid, krenuo je duž kuće. Krećući se mekim koracima kao indijanski izvidnik, Dok je nastojao da se dokopa ugla kuće. Izgledalo je da će sve ići onako kako je naumio. Ali, kada se našao na uglu, zastao je. Ovo je zaista bio problem. Od prozora kuće pružala su se dva pravougaonika svetla. Njih je trebalo proći, mada je bilo jasno da će čim se nađe na prvom, postati odlična meta banditima za koje nije sumnjao da ga vrebaju. Ali, nije mogao da bira. Osvrnuo se još jednom prema Migu. Bio je zadovoljan. Pametna životinja spustila se na zemlju i sada se u onoj senci gotovo nije razlikovala od tla.

Dok se zadovoljno osmehnuo i klimnuo glavom. U tom trenutku, kao po komandi, nestali su oni pravougaonici. Neko je ugasio svetlo u kući. Odlično, pomislio je Dok. Izgleda da mi je sudbina naklonjena. Više nije bilo problema. Šmugnuo je niz zgradu, obišao još jedan ugao i našao se u bašti. Odatle je pored ograde za tren stigao na ulicu. Sada je imao odličan pregled situacije. Pogledao je prema mestu gde je malopre oborio onog tajanstvenog strelca. Ali, njega više nije bilo. Dok je zastao i oslušnuo pažljivo. Učinilo mu se da čuje neko

komešanje preko puta, iza one kuće gde bi čovek trebalo da bude. Sačekao je malo. Da, tamo se nešto dešavalo. Ne razmišljajući mnogo, u dva skoka se prebacio preko uske ulice i još u letu, zgrčio se kao mačka i izvukao oba revolvera iz futrole. I ovoga puta mogao je da zahvali svojoj odličnoj kondiciji, brzim refleksima i elastičnim mišićima. Sve je izveo baš onako kako je mislio. Dobro je bilo što se odmah zakotrljao u jarak kraj kuće po kome je pala senka. Tu ga niko nije mogao videti.

– Pazi! – čuo je nekog. Čuli su pad i sada znaju da sam ovde, pomislio je Dok i otkotrljao se još malo. Sada zaista ne bi mogli da ga primeće, ako im padne na pamet da se pojave. Osim toga, sada bi mu bili odlična meta. – Jesi li čuo? – opet je pitao onaj glas. – Čuo sam, ali, izgleda da je to dosta daleko... Znaš da sam naglup. – Nastala je tišina. Potrajalo je to. Mora da su čekali da vide šta će se dogoditi. – Nema ništa – opet se javio onaj prvi. – Podigni ga Stive, šta si se toliko zapetljao? – Stiv je, verovatno, pokušao da podigne ranjenika, ali je samo zastenjao. – Diži ga! – prosiktao je onaj prvi i sam sav zasopljen od napora. – Vidiš da ću ga ispustiti. – Težak je kao kamen – prošaputao je Stiv. – Bolje da ga ostavimo... Pobeći će nam ona protuva. Pusti ga Mik. Posle ćemo doći po njega. – Ubiću te ako ga ostaviš, gade – zapretio je Mik uz gadnu psovku. – To je moj brat i neću ga ostaviti ovde da umre... – A šta ćeš reći gazdi? Šta ćeš mu reći...? – Diži ga na konja, proklet bio! A ja ti kažem da ću tu bitangu naći, makar morao jahati na kraj sveta – govorio je Mik dišući teško. – Odsada njega neće juriti samo Mat Til. Juriće ga i Mik Ohara, kunem ti se! – Žao mi je, Mik. Ja sam još malopre video da je mrtav – govorio je Stiv. – Sada si se i sam uverio. – I naglupom banditu bilo je jasno da je Mik shvatio da mu je brat mrtav i pun očajnog besa izgovorio je ono što je za njega značilo zakletvu. A onda se

sav izbezumljen okrenuo prema ulici i iz sveg glasa se proderao.

– Slušaj me, Holideje. Od noćas, ti si mrtav čovek! Naći ću te, makar morao ići na kraj sveta. Od danas, ti si moja jedina briga i jedini razlog moga života! – Nećeš morati da ideš tako daleko – oglasio se Dok iz senke. Kao munja, oba bandita su zgrabila svoje revolvare. Čuli su se tupi udarci metala i plamen je suknuo iz četiri revolvera. Dva su umukla već sledećeg trenutka. Pao je Stiv... To je Dok konstatovao nešto kasnije, kada je Mik urliknuo iza jednog stuba. Bio je tako dobro zaklonjen i odmah je pripucao. Ali, bilo je to potpuno besmisleno, jer Dok se za to vreme otkotrljao na suprotni kraj jarka. Tu je sačekao da Mik isprazni bar jedan magacin, pa tek onda da vidi šta će biti potrebno da preduzme. Imao je dovoljno vremena. Noć je tek počinjala, a njemu se nije žurilo. Video je da je bandit u nedoumici i želeo je da mu se privuče sa strane. Zato se malo pomakao bliže kući. Bilo mu je to lako jer je jarak opasivao kuću sa svih strana. Nije to bilo loše, jer se tako, kada počnu kiše, nijedna kap nije održavala oko kuće. A za Dokov poduhvat, bilo je još bolje. Međutim, bandit je bolje poznao situaciju i bolje se snalazio u ovom mrklom mraku. On se očigledno predomislio. Tek pošto se nalazio iza stuba pod nastrešnicom nad verandom, nije mu bilo teško da u jednom skoku uleti u otvoreni hodnik, koji je prosecao kuću po sredini. Sa tog mesta je bilo lako da na stražnja vrata izleti u baštu i dohvati se jaruge koja se odatle pružala prema ranču „T“. Bat kopita konja u galopu, objasnio je Doku šta se dogodilo. Ustao je iz svoga zaklona i tutnuo oružje u futrole. Po navici je očistio odelo od prašine. Znao je da će se Mik vratiti tek sutra, da odnese tela svoga brata i Stiva. Dotle će, pretpostavljao je, biti mir. – Za večeras je valjda dosta – rekao je sebi u bradu. Prišao je onoj dvojici i upalio šibicu. Nije se sećao da ih je ikada video. Mi-

ster Til znači, ima čitavu armiju ubica, pomislio je. Pa, u redu... i mi konja za trku imamo. Naći ćemo načina da sredimo i to. Smislićemo nešto. Zviznuo je tiho kroz zube i sa suprotne strane, Mig se oglasio rzanjem. Uputio se lagano Doku, koji mu je pošao u susret.

– Izgleda da smo dobro prošli, prijatelju – potapšao je Dok svoga vernog konja. Nije ga uzjahao, već je uhvatio povodac i krenuo pešice kraj konja... – Vreme je da se odmorimo, verni druže – rekao je. – Ali, to nećemo učiniti ovde. Mogli bismo da uznemirimo ove hrabre građane.

Tada su već bili kraj podijuma na kome su se uzdizala vešala. Sutradan zorom, ljudi u Telvilu nisu bili sigurni da mogu da odrede identitet čoveka koji je vešala, podignuta po naredbi Mata Tila, pretvorio u ružnu gomilu ugljenisanih greda, koje su se još uvek pušile. Sve se odigralo u gluvo doba noći, između ponoći i prvog svitanja, dan posle onog kada je obešen Aron Majls. Odvratna, preteća vešala bila su skoro sasvim uništena kada su se prvi građani probudili iznenađeni mirisom paljevine. Skoro čitav Telvil je izašao na ulicu da posmatra dogorevanje vešala, ali, nigde se nije mogla videti nijedna kanta sa vodom. Niko nije ni pokušao da suzbije vatru.

*

Dva sata pre svanuća, Dok Holidej je zastavio svog konja na istočnoj granici doline i okrenuo se prema gradu. U tami noći, plamen se čak i sa te daljine video. Izvadio je iz džepa svoju skupocenu srebrnu tabakeru, čudeći se što mu je Tilovi ljudi nisu ukrali, i zapalio je jednu od svojih omiljenih „virdžinija“ tankih cigara. Sa zadovoljstvom je povukao nekoliko dimova, a zatim je nastavio da jaše. Na licu mu se ukazao osmeh. Malo kad čovek razmisli o svemu. Ali, možda će one kukavice od građana, izgorela vešala shvatiti kao pred-

skazanje, kao znak da nastupaju druga vremena i da moć Mata Tila nije nesavladiva i neprikosnoveni. Ipak, desilo mu se nešto što oдавно nije osetio. Bilo mu je žao gradića i ponekih ljudi koje je upoznao. S osmehom na usnama setio se mladića Lua, njegove majke, ojađene Leticije, tužnog Matovog sina i hrabrog starog doktora. U ovom času, on je išao prema mnogo većem gradu, pravoj metropoli u odnosu na Telvil, prema Virdžinija Sitiju.

Osmehnuo se kada se setio tog imena. To je bio grad koji je doživio najveći procvat baš tih dana, kada su u njega, sa svih strana, nagrnuli ljudi, obuzeti zlatnom i srebrnom groznicom. U Virdžinija Sitiju će, konačno, da radi ono što mu se dopada, nešto za svoju dušu, pomislio je. Dovoljno uzbuđenja će mu doneti i sam susret sa Džadsonom Lašom. A, zatim saluni, koncerti, nova opera, o čemu je Džad pisao. Sve to obećava pravi raj za jednog čoveka koji je poslednje dve godine proveo jašući uz granicu, uglavnom prerijom i samo ponekad svraćao u gradove, kada bi se zaželeo neke dobre partije pokera. Naravno, postojao je još jedan razlog, koji ga je dovođio u neka naselja. Bilo je to onda, kada ga je neko zadužio, kao sada Mat Til. Da, zbog Mata Tila je bio siguran da će se vratiti u Telvil i dolinu Rork, jer, ako on ne potraži Mata Tila, ovaj će potražiti njega. To je bio zakon Divljeg zapada. Samo, što će sada imati još jednog tragača za peta-ma. Jednog, mnogo manje perfidnog, ali zato surovijeg i spremnijeg na brze obračune od Mata Tila, Mika Oharu. U vreme kada je Dok Holidej stigao u Virdžinija Siti, dani su postali mnogo hladniji i po svemu sudeći, zima je bila na pragu. U grad je stigao jedne hladne noći i smesta se uputio prema „Silver“ hotelu. Bila je to prelepa zgrada, u poređenju s onima u kojima je Dok dotada odsedao u usputnim gradovima. Bila je nova i sva je blistala. U tom hotelu stanovao je i Džad Laš. „Silver“ hotel

je imao i svoju vlastitu štalu i koral, koji su bili na usluzi gostima.

Dok Holidej je poterao konja prema štali i sjahao. Predao je konja u ruke spretnog štalara, a zatim je, uzevši svoje stvari, krenuo prema glavnom ulazu u hotel. Čim je ušao u hol, pogledao je na levu stranu odakle je dopirala galama. Bila je to jedna veličanstvena sala, sva u staklu, sa kristalnim lusterima i debelim tepihom. Nešto zaista izvanredno. Iako je zima bila na pragu, sve je bilo u zelenilu.

Džadsona Laša je odmah primetio, iako se mnogo promenio od kada su se videli poslednji put. Za svojih pedeset i tri godine bio je potpuno sed i izgledao je bar deset godina stariji, nego što je bio. Na sebi više nije imao otrcano odelo u kakvom ga je Dok poslednji put video, već elegantno, kao pravi džentlmen. Njegov „stetson“ je svakako koštao više od osamdeset dolara. Izgledao je da je zdrav. – Dok, skitnico prokleta – i njega je odmah primetio Džad. Bez ikakve ceremonije ostavio je društvo i istrčao pred Doka, koji je upravo krenuo prema recepciji, želeći prvo da se uredi, pa tek onda da izađe pred Laša. Na iznenađenje prisutnih gostiju, njih dvojica su počeli bučno da se pozdravljaju. Naročito je galamio Laš, lupajući Doka po leđima. – Odvalićeš mi bubrege, Džade – smejao se Dok nespretnoj radosti svog starog prijatelja. Najzad je prvo uzbuđenje prošlo, i Džad je uveo Doka da ga predstavi svojim prijateljima, koji su već znali da on dolazi. – Ovo je čovek koga poštujem najviše na svetu – govorio je Laš pokazujući na Doka Holideja. – Još ćete imati prilike da čujete o njemu. Ali, zasada je dovoljno i ovoliko. Ovo je Korej Ingesol, Dok – predstavio je prvog prijatelja, koji je sedeo u pročelju stola. – On zastupa moje interese. Nikada ne bi pomislio da tako ružan čovek može da bude pošten, zar ne? E, on je pošten. Inače, valjda ti je jasno da ne bi mogao da radi za mene.

Dok je znao za ovaj Lašov nezgrapan način šaljivanja ali ga je pustio da se kao de- te ispuca. I on je nastavio. – A ovo je Džon Rajbeker. On je vlasnik rudnika „Srećna Džejn“. Bogat je skoro kao ja... ali, ipak, nije toliko, a, Džone? A ovo je Majk Dovel, gazda... – I tako je to išlo redom dok Dok Holidej nije izmenjao pozdrave s očigled- no najbogatijim ljudima Virdžinija Sitijsa. Znao je dobro da su svi oni bili siromašni tragači za zlatom, sve dok nije otkriveno bogatstvo Komstok Loka. A Komstok Lok bilo je najbogatije nalazište zlata, srebra i drugih plemenitih metala. Sada su svi oni bili truli bogataši, a njegov prijatelj bio je jedan od najbogatijih. Čim mu se Dok Holidej javio da kreće na put, Džad Laš se po- starao da obezbedi pristojan smeštaj svo- me prijatelju. Rezervisao mu je sobu u naj- otmenijem hotelu koji je naravno nosio na- ziv „Silver“ i u kome je i sam stanovao. Do- kove sobe su se nalazile pored Džadovih i bile su povezane vratima. Ta činjenica nije baš obradovala Doka, jer je to znači- lo da će ga Laš posećivati kadgod mu to padne na pamet. Sada će sigurno imati po- trebu da mu ispriča kako je došao do sva- kog grama dragocenih metala, koji su ga činili bogatim. A sa tragačima za plemen- tim metalima bilo je kao i sa ribolovcima. Uvek su bili puni priča koje, međutim, nisu bile nimalo zanimljive za Doka. Osim toga, odavno nije video Laša, koji ga je bukvalno jurio, verovatno baš zbog tih priča, koje je imao potrebu da izruči pred nekim ko je znao i njegove lošije dane. Ništa ljude pod ovim nebom ne može učiniti toliko po- nosnim, kao kada se desi da krenu ni od čega, pa se obogate, postanu neko. Hvališu se time gde god stignu i što je najzanim- ljivije i drugi ih uvažavaju zbog toga. Zato je Dok znao šta ga čeka, i odlučio je da se naoruža svojim već poslovičnim strplje- njem. I stvarno, već te prve noći, razгова- rali su skoro do pred zoru. Laš je odušev- ljeno pričao kako je Virdžinija Siti doživela

pravi bum i o tome kako se njemu samom osmehnula sreća. – Nije bilo u tome ničeg smišljenog niti unapred planiranog – govo- rio je Laš jezikom već izvesnog poslovnog čoveka. – Prosto, bogatstvo me je zvalo. Nalazilo se tamo... baš na onom mestu zemlje koju sam ja kupio.

– I tako si pronašao srebro – krenuo je Dok prečicom. Ali, Laš se nije dao. Ovo su bili njegovih pet minuta i on je rešio da ih iskoristi. – Tačno. Već posle dva dana ko- panja, pronašao sam srebro. – Znači, tako si se obogatio... – opet je pokušao Dok da skрати. – Pa... tako. Poslao sam odmah po nekoliko rudarskih inženjera. Jedan od njih je bacio pogled na komade rude koju sam iskopao. Iskolačio je oči, tako da sam mis- lio da će ga udariti srčana kap. – Laš se zacereka, kao da mu je baš u tom trenutku pred očima bila slika onog sirotog inženje- ra. – Ipak brzo se povratio od uzbuđenja, lupio me rukom po ramenu i rekao: „Džade Laše, gotovo je sa tvojim kopanjem i traga- njem za blagom. U ovom času si toliko bo- gat, da će odsada drugi kopati za tebe. Mo- žeš da dozvoliš sebi, da unajmiš ljude koji će vaditi srebro na tvojoj zemlji. Bogat si, ne kao čovek koji ima rudnik srebra i sam radi u njemu... – Laš je bio beskrajno opši- ran, ali, Dok nije mogao ništa drugo nego da ga sluša. Svi njegovi pokušaji da skрати priču ostali su bezuspešni.

Borio se sa svojim kopcima koji su mu se sklapali od umora, ali se naprezao da ne zaspi, a Laš je nastavljao. – Inženjer je rekao: „Ovo ovde vredi za čitavu jednu kompaniju.“

– Znači – rekao je Dok odahnuvši – ti si sada od najbogatijih ljudi u ovim kraje- vima? Baš mi je drago što to čujem. – I da znaš, momče – potapšao ga je Laš po ramenu – zaista imaš dobar razlog da ti bu- de drago. – Hoćeš da kažeš da ćeš poku- šati da mi pružiš provod kakav nisam video u životu, a? – nasmejao se Dok. – Pa, ti znaš šta mene jedino zanima. Nadam se da

ovde ima neka dobra kockarnica? – Laš se namrštio. – Ja sam mislio nešto mnogo bolje – rekao je. – Da, momče, nešto mnogo bolje. – Dok ga je pogledao podignutih obrva, a jedva primetan ironičan osmeh zaigrao mu je oko usana. Laš međutim to nije shvatio. On je bio toliko zaokupljen svojim bogatstvom da je bio ubeđen da svi ljudi misle kao on. Uozbiljio se i gotovo svečanim glasom počeo. – Ti znaš, Dok da si mi ti jedini prijatelj. Ja nemam nikog drugog... i ja... – Nećemo sada o tome – nasmejao se Dok. – Nemoj mi pričati o tome kako nameravaš da mi ostaviš sve što imaš, Džade. Sa takvim zdravljem, živećeš sto godina. Ja bih se olinjao čekajući na tvoju smrt. Nego, bolje da ti kažem da sam se stvarno obradovao kada sam te video u ovoj velelepnoj zgradi. Sumnjam da tako nešto postoji u Vašingtonu. – Je li? – zadovoljno se nasmejao Džad. – Mogu misliti kako si se osećao kada si upao ovamo.

– Pa... bilo je prijatno. Samo, kada sam ugledao onaj sjaj kristala, pa zelenilo, pa tepih, a posluga, pa to nema nigde... – Ti se to ačiš? – podozrivo ga je pogledao Džad. – Što, zar ne govorim istinu? Koliko ima samo onih livrejisanih dečaka koji se muva ju okolo, a o portiru i da ne govorim. Međutim, najviše impresionira ona grupa ljudi sa kojima si sedeo. Vidi se da su svi važni, parajlije. Ali, ti si najvažniji, i to se odmah vidi. – E pa, ako tako misliš, onda ćeš me saslušati... da čuješ šta imam do kraja da ti kažem. – Da čujem. A ako već moram, naspi mi još jedan brendi, da bar znam šta radim. – Džad mu je nasuo punu čašu, a onda je nastavio, očigledno rešen da dovrši ono što je započeo. – Malo pre si mi rekao da ću živeti sto godina. Na žalost, to se nikada ne zna. Naravno, ja se osećam odlično. Pucam od zdravlja. Ali, dozvoli mi da te podsetim na nešto, Dok. – Izvadio je dugu „havana“ cigaru i pružio je Doku. Ovaj ju je uzeo, ali je nije oslobodio omota na kome je štampana firma. – Što, zar ti se

ne sviđa? – upitao je Džad. – To je najbolja cigara na svetu. – Navikao sam na „virdžiniju“ – rekao je Dok. – Kako hoćeš. – Džad je kresnuo šibicu i polako palio. Kad su oblaci plavičastog dima počeli da se dižu ka tavanici, on je nastavio. – Dozvoli da te podsetim na nešto što se dogodilo pre mnogo godina, Dok. – Misliš na Crveni kanjon? – osmehnuo se Dok izbacivši čitav oblak dima. – Ne moraš da budeš tako prokleta ironičan, kada je ta stvar u pitanju – pobunio se Džad. – Do sto đavola, nisi imao više od sedamnaest godina, kada je krdo koje je terao Džim Delano pošlo u stampe do. I sada se naježim kada pomislim šta bi bilo da ti onda nisi bio kod svoga dede na letovanju. – Pogledao je Doka kao da je želeo da proveri shvata li on, kakva je to bila situacija. – Dve hiljade grla je polude lo i u slepom besu krenulo kao živa lavina. Poput gromova odjekivali su rika i tutanj njihovih nogu. A ja sam jahao pred njima. Bežao sam da spasem živu glavu.

– Mislim da si toga dana zaslužio da te pregaze – nacerio se Dok. – Radio si čitavog dana kao lud, a nisi promenio konja. Nije ni čudo što se životinja srušila pod tobom. – Uh, bilo je gadno! – Džadu je kao i uvek bilo strašno da se seti toga događaja. – Preplanuo sedamnaestogodišnjak, koji je jahao na vrancu ukradenom iz dedinog koral... dojurio je kao... kao... – Nije to bilo tako strašno – nasmejao se Dok. – Imao sam dosta vremena da stignem do tebe. – To je prokleta laž i ti to dobro znaš. Mogli su da te nabiju u zemlju... Ličio bi na jednu od onih palačinki koje je tvoja baka tako dobro pravila. A i ja pored tebe. Ali, uspeo si! – Da, bilo je ozbiljno. – Ali, kada si stigao do mene i pružio mi ruku, znao sam da sam spašen. Pružio si mi ruku kada su pomahnitala goveda već bila tako blizu da sam mogao da osetim njihov miris. Kako si me samo podigao sa zemlje na konja! Akada je vranac jurnuo, ostavili smo stampe do za nama, pa... ja mislim... – Da, se

ćam se toga dobro – prekinuo ga je Dok. – Taj vranac je bio zaista dobar konj. Mislim da takvog nikada više u životu neću imati. – Pokušavaš da promeniš temu, a? – grmnuo je Džad. – Misliš valjda da su sve ove godine koje su prošle od tada, učinile da to zaboravim? Tog dana si spasao moju kožu, a ja sam ti nešto obećao. – Šta je tebi? Zaokupio si me čim sam stigao, ali, ja ti kažem da mi zaista ništa ne duguješ. – Osim svog života, naravno – Džad je kratko klimnuo glavom, a zatim se zavalio u naslonjaču i prekrstio noge. – Čovek ne može mnogo stvari da uradi, da bi vratio dug nekome ko mu je spasao život. Ali, neka mi Bog oprost, ja ću pokušati da to učinim. Da momče, ja ću to pokušati. – Zakikotao se veselo i upitao. – A šta si mislio, zašto sam te pozvao ovamo? Da mi, možda, postaneš ortak u poslu? Ili da te nagovorim da povono otvoriš ordinaciju? Ne pada mi ni na pamet. Znam šta tebe zanima. I za to će biti vremena.

Doku je bilo beskraino smešno ovo Džadovo pričanje. Prošlo je toliko vremena od kako se on otpadio od društva i od kako je zavoleo usamljenički život, da ga je sada ovaj, na neki način, bar po tonu, porodični razgovor, užasno zasmeyjao. O, kada bi ovaj dobar čovek znao kako njemu ni do čega nije stalo. Kada bi znao da on živi od danas do sutra i da ga osim dobre partije pokera ništa na svetu ne zanima. Da, baš poker ga je prikovao za život, da nije umeo da mu se odupre. – Nisam o tome razmišljao, Džade – odgovorio je, pazeći da ga ne uvredi. – Napustio sam Arizonu i pošao ovamo, jer sam zaista želeo da se vidimo. Pre svega, da ja vidim tebe.

– Pa, lepo. Video si me, a sada ćeš me i saslušati. – Ništa osim toga i ne radim od kako sam stigao ovamo – nasmejao se Dok. – Slušaj me do kraja – namrštio se Džad. – Tebi je sada već dvadeset i osam godina Dok. U to vreme čovek već treba da zna šta će da uradi sa sobom, zna na koji

način želi da živi do kraja života. Pretpostavljam da ti imaš neke planove, neke ideje? Kladim se da si napravio neki plan. U redu. E, vidiš, tu sada ja dolazim na scenu. Potrebno je da samo kažeš jednu reč, pa da ja stanem iza tebe. Sa mnogo, mnogo novca. Želiš li možda da imaš svoj sopstveni ranč? U redu. Imaćeš ga! Želiš li rudnik srebra? Samo kaži. Postaćes moj partner dok trepneš okom. I to može bez ikakvih problema. Nije važno šta želiš. Ja hoću da budem uz tebe i da ti pomognem u tome. – Pošto je kazao ono što je smatrao da treba da kaže, Džad je ućutao i počeo pažljivo da posmatra Doka. Doku je sve to bilo smešno i tužno u isto vreme. I bio je ganut zbog svega. Kako je ovo dobar i pošten čovek. Ali, šta vredi? Moraće da ga razočara. Nije samo znao kako da mu kaže da od svega toga neće biti ništa. Gledao ga je iskosa i pravio kolutove dima.

Džad ga je pogrešno razumeo. – Neka sam proklet ako to nisam mislio ozbiljno – rekao je. – Svaka reč koju sam izgovorio, prava je istina. – Ne sumnjam, dajem ti reč – požurio je Dok da ga uveri. – Pa onda, je si li smislio šta hoćeš? – Da razmislim malo – želeo je Dok da dobije u vremenu. – Daj mi nekoliko dana. Čovek ne dobija takvu šansu svaki dan. Treba dobro razmisliti o jednoj takvoj stvari. – Imaš vremena koliko hoćeš – nasmejao se Džad, sav srećan. Pretpostavljao je da se kod Doka radi samo o izboru. – I nemoj se ustručavati. Reci šta god želiš. Ma šta želeo, moći ćeš da dobiješ. Ja stojim iza toga. I moj novac, a to nije malo. U našem svetu, novac može sve. Taj novac koji imam može da bude glasnjiji od krda u kojem se nalazi milion žednih goveda.

*

U sledeća tri dana Dok Holidej je uživao u gostoprimstvu koje mu je pružao prijatelj. U Virdžinija Sitiju, Džad Laš je bio kralj...

još više od toga. Bio je čovek koji je mogao sve. Imao je razgranate veze, a uživao je poštovanje svakog građanina, od najsiromašnijeg kopača zlata do najbogatijeg vlasnika rudnika. Svakome se Džad Laš dopadao i svako se trudio da njegovom prijatelju pokaže da je dobrodošao u njihov grad. Bar tako je izgledalo. Ali, posle tri dana, velikom magnatu srebra postalo je jasno da od Doka neće dobiti odgovor koji je tražio. Izgledalo je da ga je sve ovo zameralo i da jedva čeka da pojaše svoga Miga i da se vrati u preriju. Videlo se da mu je sve dosadno. Prijemi na kojima se točio šampanjac, zabave, opera, večere u najekskluzivnijem klubu, u svemu tome Dok nije uživao i to je teško skrivao. A onda se desilo nešto što je zaprepastilo ceo grad.

Izašli su u jedan od najelitnijih restorana u gradu na večeru. Džad Laš, Dok Holidej i nekoliko zvanica sa kojima je Džad želeo da upozna Doka Holideja. Društvo je bilo prilično veselo, i usred prijatnog razgovora, kada je u salu ušao oblasni maršal Ed Karter. Bio je to visok čovek, širokih pleća, dobro mu je stajala ona uniforma koju je nosio i koju je Dok sada video prvi put. Da mu na grudima nije blistala zvezda ne bi ni shvatio ko je. Ipak, i za to ogromno telo, glava mu je bila prevelika, naročito čelo koje je bilo izbočeno i koje je govorilo o njegovoj očiglednoj srodnosti sa davnašnjim precima. Na račun toga odmah su počele da pljušte šale za stolom, za kojim je sedeo Dok.

– Ovaj naš maršal kao da je juče sišao sa grane – dobacio je neko dosta glasno, gotovo toliko glasno da je Ed Karter to mogao da čuje. To se izgleda i dogodilo. On se uputio njihovom stolu i ustremio se prvo na Doka. – Ne sećam se da sam vas video, mister – rekao je, zabacivši palcem šešir na zatiljak. – Vi ste ovde novi? – Ni ja nisam imao čast da vas upoznam – odgovorio mu je Dok glasom koji nije obećavao ništa dobro. – Ipak, ja znam ko ste – nije

se dao zbuniti Karter. – I imam prijavu protiv vas. – Za stolom su se svi zgledali, a Džad je planuo. – S kojim pravom me uznemiravaš, ti uštvo policijska – viknuo je. – Smiri se Džade – umirivao ga je Holidej. – Mister će biti ljubazan da objasni o čemu se radi... – U pitanju je paljevina – počeo je maršal zvanično. – U prijavi piše... – A šta sam ja to zapalio... – Ovo nije moja kancelarija i vi ćete iz ovih stopa krenuti sa mnom. – Uzalud su bili Džadovo nerviranje i pretnje, zakon je zakon i Dok je rešio da mirno sredi stvar. – Vi me to hapсите, maršale? – upitao je. – To se baš ne bi moglo tako reći, ali, vi ćete morati sa mnom u moju kancelariju, kako sam vam već rekao. – Onda, krenimo odmah – kazao je Dok. – Ustao je i pružio obe ruke maršalu. – To neće biti potrebno – nacerio se maršal. – Hajde, samo napred. Da ne pravimo ovde gužvu. – A, gužva je već počela da se pravi. Džad je svojim nerviranjem napravio takvu buku i galamu da više niko nije sedeo mirno za svojim stolom. I ne samo to. Nego, naslućujući gužvu i poznavajući svoga maršala, gosti su počeli da ostavljaju salvete i svi su krenuli za ovom dvojicom. – Vi maršale volite spektakle? – nije izdržao Dok, nego mu je tiho rekao. – A ni ti nisi s raskida. Samo, ti pališ... – Šteta što je tamo sve izgorelo. Mogli smo uskoro da vidimo i pokojnog maršala kako visi zbog ortakluka sa zlikovcima, pljačkašima i plaćenim ubicama. – Zaveži! – razderao se maršal, a Džad, koji je išao za njima, sa svojom svitom, podigao je pesnicu.

Maršal nije sačekao da dobije udarac. Spretno ga je dočekao i jednim jedinim udarcem nokautirao. Bio je to samo povod za neopisivu gužvu i tuču, kakvu Virdžinija Siti nije video. Dok Holidej je tako prematio maršala, da su ga sutra ujutru odneli u bolnicu, gde su lekari rekli da mora da ostane najmanje mesec dana na lečenju.

Gradski šerif koji se brzo našao na licu mesta, više je izbegavao da čuje šta je bilo, nego što se trudio da shvati situaciju. To je bilo i razumljivo, ako se uzme u obzir da je šerif Meklin bio odličan prijatelj sa Džadom Lašom, a ogorčeni maršalov neprijatelj, koji mu je zagorčavao život na svakom koraku. Na Dokovo čuđenje, Džad se brzo oporavio od zadobijenih udaraca i moglo bi se reći da ga je ova tuča sasvim podmladila. Već dva dana je samo o tome pričao. Jedino što ga je zabrinjavalo, bilo je to što je znao da je Doka uvalio u nezgodu. Čim prezdravi, maršal će se okomiti na njega. I baš tih dana, u grad je dolazio jedan njegov odličan prijatelj, senator Mišel Ešli. Tada ga je i Dok video prvi put. Susret se odigrao na prvoj galeriji „Silver“ hotela, na verandi, obasjanoj suncem. Senator je ostavljao izvanredan utisak. Bio je visok, snažan, čvrste građe, elegantno obučen i nije mogao imati više od pedeset godina.

– Ovo je moj prijatelj, senator Mišel Ešli – rekao je Džad predstavljajući ga Doku Holideju, a zatim je ponosno dodao – samo ja mogu da ga zovem Mič. I nemoj dozvoliti da te njegov izgled prevvari. Mič je isti čovek kao i ja... jednostavan i običan. Samo je imao sreću da postane senator. – Ešli se ljubazno osmehnuo Doku. Čvrsto mu je stegao ruku i u nekoliko reči mu ispričao neke stvari o sebi. Dok je tako saznao da je Ešli jedan od bivših kopača. Ali, toliko se obogatio da se odavno već ne bavi tim poslovima. Izabran je za senatora i sada je glavna njegova preokupacija bila politika. – I ja sam probao svašta – smejao se Ešli. – Bio sam čak i kauboj na jednom ranču. – I skitnica kao i ja – rekao je Džad jednostavno. – Dosta dugo smo gluvarili po svetu. Zbog toga me, zaista nije sramota. – Ni mene – nasmejao se Ešli. – Da nismo dogluvarili dovde, ne bismo ni počeli sa kopanjem. Čitav život bih proveo u Vašingtonu. – Pa, ti si opet otišao tamo. Ovamo dolaziš da nas vidiš – preko-

reo ga je Džad u šali. – Mič je prilično važan čovek – okrenuo se Doku. – Radio je nešto... hm... nešto sa pravdom.

– Samo mi je kancelarija bila u Palati pravde – objasnio je Ešli. – Džad uvek preteruje. – U Palati pravde? – osmehnuo se Dok, kao da mu je upravo tog trenutka palo na pamet nešto. Džad i Ešli su se pogledali. Osetili su da Dok nešto smeri. – Da nisi zainteresovan za nešto... neku takvu vrstu posla? – požurio je da pita Džad. – Jesam – odgovorio je Dok, a ironičan osmeh mu je zaigrao na licu. – Možda ste vi čovek koji bi mogao da mi pomogne – obratio se Ešliju. – Biće mi drago da pokušam – malo se naklonio Ešli. – Zanima me kakva je procedura da čovek postane savezni maršal – rekao je Dok, a pomislio je da će se Džad sigurno onesvestiti. Džad i jeste izgledao zaprepašćen, ali je izdržao. – Saveznog maršala – slegnuo je ramenima Ešli – obično imenuje vlada. – Razumljivo, Dok je to znao, ali, hteo je da mu to neko učini zaobilazno, da bude brzo, bar pre nego što maršal Karter izađe iz bolnice. – A sada ću vam ispričati i zašto me to interesuje. Pre svega, zbog Eda Kartera. – Onda im je potanko objasnio sve što mu se dogodilo u Telvilu, uključujući i paljenje vešala, za šta ga je Karter optužio.

Dva Dokova sagovornika bukvalno su zanemela. Pa, to je ličilo na crni humor. Vlast, odnosno njen visoki predstavnik, optužuje čoveka koji se bori protiv nasilja. – Pa, to je neverovatno, čak i za ovo podneblje – začudio se Ešli. – Karter je ovde najviša vlast. – I saradnik najveće hulje i zlikovca u ovom okrugu, Meta Tila – dopunio ga je Dok. – Ja znam da su se stvari koje se događaju u dolini Rork događale i ranije i na drugim mestima, ali, ja lično imam, kao što vidite, ličnih razloga da to rešim drugačije. Pošto se za mene zakačio oblasni maršal ja imam samo jedan izbor.

– Znači, ti želiš da postaneš savezni maršal? – tek sada je stvar ozbiljno shva-

tio Džad. – Prokleta si u pravu, Džade. Onaj majmun, Karter, izveo me je iz takta. Treba ga naučiti pameti. Osim toga, ako niko ne razjuri onu bandu, uskoro će cela dolina Rork biti okupirana, a njeni ljudi pretvoreni u robove. Možete li vi tu da pomognete? – obratio se Ešliju. – Možda... A vaše kvalifikacije? – upitao je Ešli. – Ostavi te gluposti, Mič – umešao se Džad. – Ali, ako ti je to baš potrebno, nekoliko puta je bio pomoćnik šerifa. Ne pitaj koliko je bandita ojadio. Dosta dugo je bio nezvanični pomoćnik Vajatu Erpu. Da li ti je to dosta? – Vajatu Erpu? – zapanjio se ponovo Ešli i malo bolje se zagledao u Doka. – Da niste vi... Da niste vi onaj čuveni Dok Holidej? Pa, da, valjda ih nema deset, lapiš Miče, lapiš – nasmejao se sebi. – Sve vreme slušam kako ga oslovljavaš Džade, i nikako da povežem. – Dok Holidej se nasmejao. – Biva i to – rekao je. – A... jeste li nekada dolazili u sukob sa zakonom? – postavio je Ešli još jedno formalno pitanje. Ovoga puta Džad Laš je pokušao da spreči Doka da odgovori na senatorovo pitanje. Dok se pravio da to ne primećuje da ne vidi da Džad odgovara umesto njega, i mirno je rekao. – Ja sam dolazio u sukob jedino sa predstavnicima zakona, a sa zakonom nikada. – Šta misliš o njemu, Miče? – upitao je Džad nestrpljivo. – Da li možeš da mu pomogneš? – Odmah ću stupiti u vezu sa nekim starim prijateljima u Vašingtonu – obećao je Ešli. – Miče, Dok Holidej ima dosta novca... onoliko koliko bude trebalo – umešao se Džad. – Ti samo obavi sve formalnosti sa svojim drugarima u Vašingtonu. Što se tiče poslova s novcem, to ostavi starom Džadu. – Ešli se nasmejao. – Pa, nemoj da misliš da neće trebati. Ja ću se već javiti. Dotle mogu da te i finansiram. – Kada se Ešli oprostio i otišao, Dok Holidej je upitao. – Misliš li da on to može da sredi?

– Slušaj – namrštio se Džad. – Mič je doskora bio član vlade. Napustio je to iz ličnih razloga i kandidovao se za senatora.

Nije izbačen. On još uvek održava dobre veze s njima. Ja sam ubeđen da su spremni da ga poslušaju. – Ovo poslednje reči propraćio je karakterističnim gestom, koji znači plaćanje. Protrljao je palac i kažiprst. – Ne bih se nimalo iznenadio da budeš naimenovan za saveznog maršala baš ovde, u Virdžinija Sitiju. Sudija Kilvejn može zvanično da te naimenuje, čim mu stigne ovlašćenje iz Vašingtona. Prema tome, moglo bi se desiti da kreneš nazad za manje od mesec dana... ako je to ono što si želeo. – Nisam baš želeo, ali i sam vidiš... – Laš je ustao sa svoje stolice i prišao širokom prozoru. Bacio je pogled na glavnu ulicu u kojoj je vrilo kao u mravinjaku. Dok je za to vreme izvadio jednu svoju cigaru i zapalio. Zavalio se u duboku fotelju i povukao jedan dim, s uživanjem, kao da je obavio neki posao koji mu je bio neobično važan. – Znaš šta te tamo očekuje? – odjednom je upitao Laš. – Da. Vrlo dobro znam šta me očekuje – progundao je Dok. – Znam da će me saletati kao gladni vuci. A protiv mene neće biti samo Til i njegovi revolveraši, nego i uplašeni građani. Ljudi će biti na smrt uplašeni, Džade. Uplašeni od onoga što bi Til mogao da uradi. Pa... mene to ne može da pokoleba. Moram da sredim i ovog vajnog maršala. – Kada sam obećao da ću te podržati u svemu, nisam pojma imao ni da će to biti nalik na ovo – odjednom je počeo da negoduje Laš. – Ja nemam nameru da te držim za reč – umirivao ga je Dok. Laš se naljutio. – A ja svoja obećanja uvek održim – planuo je. – Do đavola, nije da se ne slažem s tim što nameravaš da učiniš. Naprotiv, mislim da to treba da se uradi i verujem da ćeš uspeti da to uradiš. Jedino mi je žao što sam već ostarao i što više nisam u stanju da pođem s tobom.

– Ona vrsta pomoći koju ti možeš da mi obezbediš – rekao je Dok – značiće mnogo više nego da pođeš sa mnom... i možda... u stvari, vrlo verovatno, zaradiš metak. – Onda da čujem šta si sve naumio i kakva ti je po-

moć potrebna. Sve... sve što ti treba. Nemoj ništa da izostaviš. – Dok Holidej se uspravio i prišao prozoru. Pogledao je na ulicu i na oblačno, mrko nebo. Hladan vetar, koji je duvao sa planina, mirisao je na sneg. – Hajde nešto da pretpostavimo – slegnuo je ramenima. – Recimo da tvoj prijatelj Ešli uspe u svojim planovima... i da ja budem naimenovan za saveznog maršala – morao je da se nasmeje. Ni sam nije mogao sebe da zamisli u toj koži. Ali, znao je, ako ne uspe da bude viši od Kartera, neće dobro proći. Kao oblasni maršal, Karter će raspisati poternicu za njim, a onda će ga juriti svi maršali Divljeg zapada. To bi za njega bilo previše. – Dakle, da čujem? – Džad je već počeo da se nervira, što se Dok toliko smeje. – Želeo bih da budem postavljen u ovom kraju, ali, živeo bih u Telvilu. Bar za prvo vreme. Naravno, tamo bih, pre svega morao sebi da sagradim kancelariju i za ono društvo tamo... zatvor. Jesam li u pravu? – Tačno – nasmejao se i Džad. – A biće prilično teško da sve to organizujem u Telvilu. Til će mi praviti goleme probleme. Niko od gradskih drvodjelja neće smeti da mrdne. Neće se naći nijedan čovek koji će imati dovoljno hrabrosti da mi pomogne da sagradim taj zatvor. – I onda? – Onda ti dolaziš u kombinaciju, Džade. Moraću odavde da povedem graditelje u Telvil. Naravno, moraću i sav materijal da ponesem... sve što će mi biti potrebno. – Aha – klimnuo je glavom Džad, ali, videlo se da baš ne razume sve sasvim. – Samo, kako to misliš... Da sve preneseš kolima? U redu... ako tako misliš. Sve ću ti to nabaviti i pobrinuću se da nađem ljude koji će poći s tobom. – Odlično! A kada budemo stigli u Telvil, onda će biti potrebno da se sve to uradi brzo. Sve mora da bude gotovo za desetak dana. – Prilično teško da se izvede...

– Ne brini, neće biti problema ako me budu slušali. – Dok se malo zamislio a onda, kao da mu je sinula ideja, upitao je. – A kako bi bilo da najveći deo poslova obavimo ovde? Na primer, ovde bi mogli da na-

prave cele zidove, pošto će zgrada ionako biti od balvana. Tamo treba samo da je sklope. Ono što treba da se lepi unutra i da se malteriše, to može i posle. Rešetke za prozore i vrata, takođe, mogu ovde da se naprave. – To zaista nikad u životu nisam čuo – rekao je Laš i namrštio se. S iznenađenjem je posmatrao Doka i počeo da vrti glavom. – Ipak, do sto đavola, mislim da si u pravu. Pronaći ću ljude da sve to obave i kada delovi budu sklopljeni, onda ćemo ih kolima prebaciti u Telvil. Da, kompletan zatvor u delovima – počeo je da se cereka. Bilo je jasno sa mnogo ne veruje da će to uspeti, ali ideja mu se svidela. – Ako budem postavljen za maršala, imaću ovlašćenje da odaberem komad zemljišta koji mi bude odgovarao, a ja ću se truditi da zatvor smestim tako da se vidi izdaleka. Matu Tilu i njegovoj bagri neće biti milo. – Ne brini za to. Momci koje ti budem našao, neće se plašiti tih ušljivaca – obećao je Laš. – Nemoj pogrešno da me razumeš, Džade – tiho je rekao Dok. – Meni će biti potrebni graditelji, a ne borci. Ako uradimo sve onako kako sam ti malopre izložio i vodimo računa još o nekim stvarima, uspećemo da ih tiho i gotovo neopaženo uvedemo u grad. Podići ćemo taj zatvor na brzinu, a onda, praznim kolima ljudi mogu da se vrate u Virdžinija Siti. Ne želim da se graditelji sukobe sa Tilovim ljudima. – Prokletstvo! A kako misliš da izvedeš celu tu stvar, tako reći u tišini? Til će odmah saznati, a onda... – Nemam nameru da sa tim kolima uđem u grad – progundao je Dok – a da prethodno dobro ne izvidim situaciju. – Džad ga je gledao belo. Po njemu, to je potpuno svejedno. Izviđanjem, situacija se neće izmeniti. Zato je Dok pokušao da objasni. – Vidiš... ja sam o tome razmišljao mnogo. Nije Til baš tako pametan koliko voli da se pravi. Uostalom, i da jeste, ranije ili kasnije, moraće da potera stoku do otkupne stanice. To će biti pogodan trenutak za mene. Sačekaću da njegovi lju-

di odmaknu sa stokom, pa ću onda krenuti da obavim taj posao. – Do đavola, to ti je pametno – oduševio se Džad. – Da, sada razumem.

– Dabome, nema smisla navesti mirne radnike da se sukobljavaju sa Tilovim revolverašima. I sam znaš da bi to bila klanica, a ne borba. A kada se Til sa svojim ljudima bude vratio, zatvor i maršalova kancelarija biće na svom mestu. – Ala će to biti iznenađenje! – likovao je Džad, kao da je sav posao već obavljen. – Nego... po onome kako si mi opisao tod Tila, čini mi se da će jedan savezni maršal teško izaći na kraj s njim. Tu će trebati nešto mnogo jače i brojnije. – Videćemo – mudro je rekao Dok. – Ali, u međuvremenu je najvažnije da dobiju regularnog predstavnika zakona, naravno, u liku moje malenkosti. Samo neka pisnu... napuniću zatvor s njima i čekaće da se pojavi sudija. A koliko sam ovde video, takvi baš ne šetaju mnogo po okolini. Samo, pitanje je da li ću dobiti to zvanje. Ako Ešli ništa ne uradi, moraću da nastavim put, a onaj bandit će mirno i dalje tiranisati ljude...

Mnogo gore je što sada imaš za petama Kartera i onog... kako reče da se zove? Ohara, jel' tako? – Da, Ohara. Taj ne mora da sedi i čuva zemlju i goveda kao Mat Til. On će poći po mom tragu. Neće mi dati mira ni dan ni noć. Izazvaće me, i moraću da ga ubijem, a znaš i sam da to ne volim. – Kada se mora... – Tako je, samo, više bih voleo da im malo pokažem kako izgleda red.

*

Doka Holideja je zakleo jedan Džadov prijatelj, sudija Sajlas Kilvejn. Tom prilikom, sudija mu je obećao da će za manje od mesec dana oblast doline Rork biti uvedena u redovnu maršrutu putujućeg sudije Nata Harisona. – Vрати se u Telvil, podigni svoju kancelariju i zatvor maršale Holideje – rekao je sudija svečanim glasom.

– Dok traje zima ne mogu ti ništa obećati, ali, početkom proleća, sudija Harison će te posetiti. Ako bude potrebno, sudija će se potruditi da doneše presudu i po kratkom postupku. A ako neko od prestupnika bude zasluživao dužu vremensku kaznu, vlada će ti obezbediti prevoz do državnog zatvora. Nadam se da si zadovoljan, maršale Holideje?

– Baš to, sudijo – rekao je Holidej kome je išao na nerve ovaj, inače, simpatičan čovek, ali, toliko savestan službenik da je odužio ovu ceremoniju zakletve potpuno nepotrebno. – Hvala vam, sudijo. – Nemoj zahvaljivati meni – rekao je sudija. – Zahvali Miču Ešliju. On je uspeo da uznemiri one kancelarijske pacove sa kojima je nekada radio. I zahvali Džadu. On je jedan od najpoštovanijih građana Virdžinija Sitija... osim toga i najbogatiji je, što nije za zanemarivanje. – Džad je pogledom ošinio sudiju, ali se odmah zatim nasmejao. Videlo se da su mu komplimenti ipak prijali. – Sve što je bilo zvanično, završeno je – osmehnulo se Dok. – Sada je red na tebe, Džade.

Džadu Lašu nije tebalo govoriti dva puta. Za dva dana je već sakupio odabran tim najboljih graditelja, predvođenih jednim iskusnim majstorom koji je, pošto je saslušao Dokova uputstva, samo klimnuo glavom. I tako je prvi telvilski zatvor sagrađen u Virdžinija Sitiju, prema planovima Doka Holideja. Proleće se bližilo kada su krenuli. Doduše, u tom kraju, zime nisu duge. Dok Holidej je znao da i u dolini Rork proleće stiže naglo. Sve te informacije, Dok je dobio od goniča mazgi i trgovaca, koji su iz doline Rork dolazili u Virdžinija Siti po robu. – Mi koristimo jedan malo duži put do Telvila – rekao mu je gonič mazgi – ali, zato se retko dešava da ga sneg zaveje. Za nekoliko dana, tamo ne verujem da će uopšte biti snega. – Ako je tako, mislio je Dok da je vreme onda krene. Kola su čekala natovarena, samo je on trebalo da da znak za polazak. I tako, jed-

nog dana, dvanaest dobrovoljaca je stajalo pred Dokom, spremni da pođu. Rane Doka Holideja bile su sasvim zaceljene, a od kako je stigao u Virdžinija Siti, dobio je na težini pet kilograma, pa ipak, na sebi nije imao ni grama sala. Odavno se nije osećao tako dobro kao u ovom trenutku. Ali, još jednu stvar nije zapostavljao. Svaki put kada bi mu uspeo da se oslobodi Džada, potezao je revolvere da bi ostao u kondiciji. Mada je njegova brzina u potezanju bila fantastična, morao je da vežba. Znao je da je spreman da se suprotstavi i najboljim revolverašima. Onoga jutra, kada je trebalo da krenu na put, Dok Holidej se oprostio od Džada koji nije krio da je prilično razočaran. – Ja znam na koji su način imenovani ostali savezni maršali, Džade – šalio se Dok da bi malo razgalio svoga prijatelja. – Ali, ako svi moraju da imaju nekog Džada, onda to baš nije praktična stvar. Takvih ljudi kakav si ti, nema mnogo u ovoj zemlji. – Da ona stoka od Kartera nije izgubio živce i nije se onako pokazao, teško bih ja ubedio Ešlija – namršćio se Džad Laš. – U svakom slučaju, tebi je učinjeno kako valja – šeretski se nasmejao. – Ipak, malo mi je žao... – Ne brini za mene, Džade. – Ipak, moraš da znaš jednu stvar. Kada jednom stigneš u Telvil, bićeš sam... Sećaš li se kako je tvoj deda govorio za svog komšiju, šerifa? „Čovek koji nosi zvezdu, najusamljeniji je čovek u gradu...” – Svestan sam te činjenice – rekao je Dok, ali je sutradan po ovom razgovoru krenuo karavanom prema dolini Rork. Nisu žurili, ali, nisu ni gubili vreme. Već posle tri dana, približili su se sasvim dolini. Tu su rešili da se zadrže čitav dan. Logor su napravili u zaklonu jedne skupine šiblja i pamukovog drveta. Dvanaest Dokovih radnika se odmaralo oko kola ili kraj vatre koju su odmah založili, a boca viskija kružila je od jednog do drugog i unosila dobro raspoloženje među njih. Dok međutim, nije imao vremena da

se toliko odmara. Osedlao je konja i krenuo da obiđe dolinu. – Neću se zadržavati dugo – objasnio je vodi karavana. – Ipak biće bolje da izvidim stanje u dolini. – U tom času, iz grupe radnika izdvojio se jedan i prišao mu. Bio je to čovek neodređenih godina i nosio je nadimak Hors. Malo kojem čoveku je tako dobro odgovarao nadimak, kao ovaj Alvinu Pajku, kako se zvao taj radnik.

Dok Holidej se sećao kako mu je bio poznat tak lik kada ga je prvi put sreo. Izgledao mu je neverovatno poznat. Kao da ga je već negde sreo. A kada je shvatio na koju životinju ga podseća to lice, došlo mu je da prasne u smeh. „Zovem se Pajk” rekao mu je čovek tada, pružajući mu svoju snažnu ruku. „A, možeš me zvati i Hors. Za to, kao što i sam možeš videti, postoji dobar razlog.” A taj „dobar razlog” bila je njegova zaprepašćujuća sličnost sa životinjom po kojoj je i dobio nadimak. Lice mu je bilo neverovatno izduženo, a riđa kosa mu se spuštala niz vrat. Stvarno je ličila na konjsku grivu. Čovek je imao dug nos i široke nozdrve, a kada se nasmejao, Dok je ugledao najduže zube koje je ikada video kod nekog čoveka. Ti zubi su zaista bili pravi konjski zubi. A kada se tome doda i smeh, nalik na rzanje, onda je sličnost bila potpuna. – Izgleda mi – rekao je Hors prilazeći Doku – da ti nameravaš malo da prošetаш?

– Vrlo oštroumno – nasmejao se Dok koji je već uzjahao konja. – Kako ti je to palo na pamet? – Hors nije obratio pažnju na prijateljsko zadirkivanje, već je odmahnuo glavom i promrmljao. – Nađi mi neko sedlo, a ja znam jednog konja u zaprezi, koji se ne buni kada mu se stavi sedlo na leđa. Šta misliš o tome da ti ja malo pravim društvo? – Pođi ako hoćeš – slegnuo je ramenima Dok. – Samo, ja mislim da bi ti bilo bolje da se malo odmoriš. Ne verujem da ima mnogo izgleda da uletimo u neku gužvu... Zbog toga ne idem. Hoću samo da malo ispitam

teren i ništa više. – Sačekao je da Hors pro-
nađe sedlo i odabere životinju na kojoj će
jahati. Onda su krenuli. Mahnuli su rukom
ljudima oko logorske vatre u znak pozdra-
va, a zatim su krenuli prema proplanku ok-
ruženom dosta razređenim drvećem. – Čuj,
Holideje... – počeo je Hors. – Mnogo puta
si nam govorio o jednoj stvari... Ni sam ne
znam koliko puta... – Hajde, ne uvijaj. Reci
šta hoćeš – prekinuo ga je Dok. – U stvari,
govorio si nam da nećeš da se mi... mislim,
koji smo pošli da radimo... da nećeš da se
mešamo ni u šta. Čak si rekao da nam ga-
rantuješ da nećemo biti uvučeni ni u kakav
sukob, je li tako?

– Pa? Misliš li da sam nešto slagao? Ja
sam stvarno mislio to što sam rekao i tako
će i biti. – Uh, uh, uh! A mi smo mali, pa
ćeš nas ti braniti, zar ne? – Mislim da to
neće biti potrebno. – A hoćeš li da znaš šta
ja mislim? – Da čujem? Vidim da si i kre-
nuo sa mnom da mi kažeš šta misliš.
Dakle? – Ja mislim da tebe očekuje prilič-
no oštar sukob tamo... u Telvilu, kako li
se zove ta rupa bogu iza leđa. Ja mislim da
tebe tamo nisu željni. Savršeno su mi jasni
tvoji razlozi zbog kojih si nas stalno ubeđi-
vao da nam neće biti ništa. – Možeš li to
malo jednostavnije? – upitao je Dok. – Zar
ti je uvek potreban ovoliki uvod? – To je
zato što ti znaš da će tamo biti prpe. Da,
da – rekao je Hors kao da mu je Dok pro-
tivurečio. – Ja sam siguran da znaš, kao
što sam siugran da će se to i dogoditi. –
Sve to stoji, Horse, samo, ne znam kakve
veze to ima s tobom i ostalim ljudima? Pa,
kako sam rekao, angažovao sam vas samo
za određene poslove. Prema tome, vi imate
da oterate ova kola u Telvil, da podignete
zatvor i to je sve. Čim to bude gotovo, vi
ćete svi nalevo krug i, pravac Virdžinija
Siti. Tamo vas čeka još jedna nagrada.
Džad Laš vam je to pripremio. – Pa dobro,
čoveče, zar ti misliš da smo mi neke bebe
i da se niko od nas ne bi prihvatio borbe?
– Dok je malo zaustavio konja i zagledao

se u Horsa, koji se odjednom nekako zbu-
nio. Shvatio je i sam da je preterao. – A
ti misliš da bi se oni borili? – upitao je Dok.
Hors se počeošao po glavi kolebajući se.
Najzad je nevoljno rekao. – Pa, u redu...
Donekle si u pravu. Mislim da si u pravu
što se tiče svih... osim jednog. – A ko bi
to mogao da bude? – Dok se jedva uzdr-
žavao da se ne smeje. – Mislio sam da si
pogodio – nasmejao se Hors. – Do đavola,
taj sam, naravno, ja. Na koga bi drugog
mogao da pomisliš. – U redu, Horse... Zna-
či, ti se ne bojiš gužvi. To je u redu, ali,
to je svejedno kada je ova situacija u pita-
nju. I za tebe u Telvilu neće biti nikakve
borbe. Čim podignete zatvor, vraćaš se u
Virdžinija Siti, zajedno s ostalima. Natrag,
kući! – Kući, kažeš? – zacerekao se Hors.
– A znaš li šta je za mene kuća? Svako
mesto gde mogu da okačim svoj šešir...
svako mesto gde ima dovoljno sunca da
ogrejem svoje reumatične kosti... svako
mesto na kojem se može kupiti boca dob-
rog viskija. Aha! Ja sam čovek koji se
dobro oseća na bilo kojem mestu, sinko. A
možda će taj tvoj Telvil biti dobro mesto.
Ko zna možda će mi se zaista svideti. –
Hm! A šta bi ti to mogao da radiš u Tel-
vilu? Jer, tamo se mora nešto raditi...

– Ja sam ubeđen da za sebe mogu vrlo
lako da nađem posao – nacerio se Hors,
a njegovi dugi zubi su zablistali. – Zar bi
mi bilo teško da dobijem mesto čuvara
zatvora, pošto dobro poznajem saveznog
maršala u Telvilu? Takva poznanstva
mogu da budu od koristi, zar ne, sinko? –
Mislim da bi ti taj tvoj poznanik učinio
uslugu da ti ne da to mesto. Znaš li ti šta
je Telvil? Grad bez zakona, to je malo reći.
– Čuo sam tu priču i ako si mislio da me
je to mnogo zabrinulo, varaš se. Imam ja
iskustva... – Šta ne kažeš? Hajde, ispričaj.
Pravo da ti kažem i ne ličiš mi na neko
nevinašće. – Hors se opet zacerekao. – To
si pogodio. Nisam ja oduvek bio drvode-
lja i kojekakvi majstor prema potrebi. Do-

duše, ima dana kada radim sve, samo da ne sedim džabe. Bio sam krotitelj konja, pratilac poštanske kočije, drvodelja, bravar, potkivač... – A babica? – prekinuo ga je Dok. – Babica nisam bio – ljutnuo se Hors. – Ali, pored svih poslova koje sam radio, oduvek sam mislio da je najbolje i najlepše biti čuvar zatvora. – A zašto ti se baš to sviđa? – Tu čovek sretne mnogo svakojakih ljudi. Neki su stvarno interesantni. I, veruj mi, da ništa više nisam voleo, nego da sedim ispred ćelije u kojoj je zatvoren konjokradica ili, možda, kauboj koji je uhvaćen u pokušaju da isprazni sef neke banke. Ako je pri tom i ubica... – Što ti ne odeš u novinare, Horse? Umeš lepo da pričaš. – Tu bagru ne volim. Svuda zabadaju svoj nos, a nikada čovek ne zna kad će ga potkačiti. Ne, ja sam ti rekao šta hoću, a ti odluči.

– U redu, u redu – nasmejao se Dok. – Zaista si me ubedio. – Hors se nasmejao iskazavši svoje zadovoljstvo smehom nalik na rzanje. Na to se Dokov Mig ukočio za trenutak, a zatim je i sam zarzao. Samo je neverovatna moć vladanja emocijama zadržala Doka da ne prasne u glasan smeh. Ovo je stvarno bila situacija dostojna nekog cirkusa. Pa, dobro, pomislio je, bar će biti veselo. U tom času su jahali ravnicom prema jednom brežuljku sa čijeg je vrha Dok imao nameru da osmotri dolinu Rork, ili bar prilaz njoj. Razgovor je završen, jer je Dok obo konja i pojurio. Posmatrao je Hors malo iznenađen Doka kako dobro jaše, i učinilo mu se da nikada nije video konja i jahača da izgledaju tako skladno kao da su zajedno izliveni. Bio je zadivljen i uzbuđen. Dok je, međutim, već bio na najvišoj koti. Tu se zaustavio. A ono što je video u dolini, uverilo ga je da je zaista odabrao najbolje moguće vreme da se vrati u Telvil. Dole, niz dolinu, kretalo se ogromno krdo stoke. Ličilo je na veliku vijugavu zmiju. On je lagano brojao kauboje koji su bili oko stoke. Bilo ih je dvadeset i pet.

To je otprilike moralo biti sve ljudstvo sa ranča Mata Tila. Krdo se kretalo sporo ka jugu, što je, po Dokovom mišljenju, značilo da su išli ka Hamonsvortu, koji je bio udaljen nekih četiri stotine milja jugozapadno od Rio Kolorada. Gonili su krdo, a proleće zapravo još nije ni počelo. To je, zaista, bio krupan poduhvat. U ovo doba godine, krda se obično nisu terala. Znači, ipak idu za Hamonsvort, zaključio je. To je pasivna oblast i sada već sigurno oskudeva u mesu. Naravno, krdo koje prvo bude stiglo na njegovu pijacu, dobiće najvišu cenu. Bilo kako bilo, Mat Til je pokrenuo svoju stoku. Telvil neće videti njegove kauboje za najmanje sledećih nekoliko nedelja. Toliko će majstorima biti dovoljno da u Telvilu završe posao. – Uh, bogamu, već odavno nisam video ovoliko krdo – progundao je Hors. – To mora da je neki truli bogataš. Kada se taj vrati kući, moći će da kupi čitav grad. – Skoro – klimnuo je glavom Dok. Začutili su i zastali posmatrajući crnu vijugavu masu koja je sporo odmicala niz dolinu, a Dok je pomislio kako je dobro učinio što je poslušao savet onog goniča mazgi. Da je išao uobičajenim putem, naletio bi pravo na Tila i njegove goniče, a tada bi mu izgledi da se izvuče bili minimalni. Dao je znak Horsu da se povuče u šiprag, a u sebi se nadao da ih niko od Tilovih pratilaca nije primetio. – Oni su se izgleda iselili iz ovog kraja – pokazao je Hors glavom na krdo i zacerekao se. – Da odjašem do njih, maršale? – Dok ga je pogledao upitno. – Mogao bih kupiti jedno tele – objasnio je Hors. – Ostani tu gde si – rekao mu je Dok ozbiljno. – Što? Ne brini. Ovaj konj može da dovuče i kravu, a ne... – Moglo bi se dogoditi da dovuče i tebe – namrštio se Dok. – Bolje pazi da te one mustre ne primete. – Ti kao da znaš ko su? – začkiljio je Hors.

– Na žalost, u pravu si.

Tog trenutka planula je puška. Hors se sav ukočio, a Dok je istog časa kliznuo s

konja i otkotrljao se u zaklon jedne stene, sa leve strane staze, koja se spuštala niz strminu. – Lezi! – viknuo je Horsu i jednim okom osmotrio Miga, koji je već ušao u gustiš. – Do đavola, ovo je s druge strane! – opsovao je Hors puzeći prema Doku. – Izgleda da nismo sami – rekao je Dok gledajući okolo koliko mu je to stena dozvoljavala i, istovremeno, izvukao svoje „linkolne“. Nisu čekali dugo, a na vencu brda su se pojavila tri jahača. Doku je odmah bilo jasno. To nisu bili ljudi Mata Tila, ali, nisu izgledali nimalo miroljubivo i naivno, da bi im čovek pošao u susret. Naprotiv, pre su ličili na neke konjokradice, ili bandite, kakvih je u ovim krajevima bilo dosta. Obično u grupama po dvojica, trojica ili četvorica, presretali bi karavane sa srebrom i nemilosrdno ih pljačkali, ubijajući sprovodnike. Dešavalo se da i goniče stoke sačekaju i prepolove im krdo. Zato su vlasnici krda angažovali što veći broj ljudi da ih prati. Ipak, po pravilu, banditi su uspevali u svom poduhvatu. Ovoj trojici, međutim, teško bi to pošlo za rukom, bar kada je Mat Til u pitanju. Ali, da su mogli da mu ukradu stotinak grla, mogli su. Trebalo je samo da sačekaju smiraj dana da kauboji ostave krdo da se odmori, pa da se tiho prikradu...

Dok je Dok Holidej razmišljao o tome, na ivicu brda stigla su još trojica. – Šestorica – šapnuo je Hors. – To je neka banda! – Pst! – smirivao ga je Dok. – Ako ne moramo, nisam spreman za tuču. – Međutim, nije bilo onako kako je planirao. Jedan od one šestorice podvrisnuo je i mamuznuo konja, koji je odmah sjurio niz strminu. Opirući se o uzengije, jahač se zavalio unazad, da bi održao ravnotežu. Uzde je ovlaš pridržavao rukama, ali Doku nije promaklo da su mu pištolji bili veoma blizu domašaja. Očigledno, momak je znao svoj posao. I, skoro da bi projahao pored njih, da nije ugledao Horsovog konja. – Oooo! – uzviknuo je iznenađeno i istog časa se u njego-

voj ruci zablistao revolver. Konj mu je stao kao ukopan, a on se osvrtao oko sebe takvom brzinom da je to bilo skoro neverovatno. Oči su mu se smračile kao u životinje uhvaćene u stupicu, ali samo za trenutak. Odmah zatim su blesnule. Bio je spreman za borbu. – Hej, Makse, šta se to tamo događa? – uzviknuo je jedan od one petorice. Tog trenutka, Maks je već nanišanio na Horsovog konja. Nije uspeo da ispali hitac, Dok je bio brži. Opalio je iz svog „linkolna“ tako iznenada, da je Maksovo oružje odletelo u grmlje kao da ga je sam hitnuo. – Prokletstvo! – uzviknuo je Maks hvatajući se za pušku na sedlu. – Ubij ga! – doviknuo je jedan od njegovih pajtaša zaobilazeći oko stene i pucajući uz put kao pomahnitao. Sada su već sva petorica osula ludačku paljbu na stenu odakle su primećili Dokov hitac. Maks je uspeo da izvuče pušku. Dok je opalio samo jednom i cev Maksove puške odvojio se od kundaka. Onog drugog što je zaobilazio stenu, dočekao je Hors. Po njegovom rzanju, koje je trebalo da bude smeh, Dok je zaključio da je bandit izbačen iz storiје. – Je li gotov? – upitao je Horsa preko ramena. – Gotoviji ne može biti – rekao je Hors zadovoljno. Maks je međutim shvatio da nema šansi i, spasavajući živu glavu, obo je konja i jurio niz padinu. Ona četvorica, jer toliko ih je još ostalo, ponovo su kuršumima zasuli stenu iza koje se, za trenutak, pojavio Horsov šešir. – Sagni glavu, budalo. – prosiktao je Dok. – Ne brini ti za mene, maršale – viknuo je Hors tako glasno da su ga čuli i banditi. – Maršal? Jesam li to čuo maršal? – povikao je jedan. – Jesi, dobro si čuo, uštvo! – viknuo je Hors i sigurno bi se promolio iza stene da ga Dok nije zgrabio za jaknu i gurnuo natrag u zaklon. – Povlači se! – vrisnuo je opet onaj što se malopre javio, a istog trenu paljba je prestala. – Do đavola, kakav maršal? – zacekrekao se drugi. – Povlači se, kada kažem! Hil! Art! Hič! Hoćete li da visite? – Bilo

je dovoljno ubedljiv i ona četvorica poteraše konje u galop, krećući u stranu, u gušću šumu. Tek kada su bili van domašaja puškometa, jedan od njih se proderao.

– Makse, kreći niz vododerinu! Ne vraćaj se istim putem... A ti, zvezdonošče, nemoj misliti da si nas uplašio... Srešćemo se mi još. Samo, sada imamo drugog posla. – Kukavice! – vrisnuo je Hors za njima. Smrdljive kukavice! Vratite se da vas vidimo! – Pusti ih – rekao je Dok mirno. – I mi imamo drugog posla. Dobro je što ti onaj Maks nije ubio konja. Hajde, nađi ga. Malo pre je negde zaždio. – Zviznuo je, a iz grmlja je zarzao Mig. Izašao je iz gustiša i uputio se prema Doku, a za njim je lagano išao Horsov konj. – Ovo još nisam video – nacerio se Hors. – Kako mu je to uspeło? – Kome? Migu? – Da. – Još ti nisi video sve – nasmejao se Dok, zadovoljan što pucnja-va nije privukla pažnju Tilovih momaka.

*

Dok Holidej je čekao čitavih dvadeset i četiri sata pre nego što je pokrenuo svoj karavan. Po njegovoj proceni, toliko je velikom krdu bilo potrebno da napusti dolinu Rork. Bilo je jutro, jasno i svetlo, kada su teška kola zatutnjala glavnom ulicom malog grada. Dok je jahao na čelu karavana. Njegova metalna značka saveznog maršala nije mu bila prikačena na grudima. Nalazila se u džepu njegovog elegantnog crnog kaputa sa peševima, koji su padali preko revolvera, marke „linkoln“. Uostalom, Dok je i inače malo ličio na onog čoveka koji je pre nekoliko meseci, ranjen i pretučen, napustio Telvil. Ipak, bilo je dosta ljudi koji su ga odmah prepoznali. Jedan od prvih koji je odmah shvatio ko to dolazi s ovako čudnom opremom, bio je vlasnik saluna Lem Džesop, a to je isto pošlo za rukom i doktoru Kleju Volbridžu, porodici Divers, udovici Enrajt i Ovenu Tilu.

Dok se prilično iznenadio kada je video Ovena Tila. Pitao se kako je uspeo da se izvuče i da ne pođe na zamorno putovanje za krdom stoke, što ni sam Mat Til nije mogao sebi da dozvoli. Ali, to nije bila njegova stvar. Prvi ga je pozdravio lekar. Nasmejao mu se i mahnio rukom. Oven Til ga je, u stvari, tek tako prepoznao. Na licu mu se, takođe, pojavio osmeh kada je podigao ruku u znak pozdrava. Dok je uzvratio klimnuvši glavom i nastavio da jaše. Udovica Enrajt je hitro pokupila skute svoje duge haljine i potrčala da prenese vest svim domaćicama u Telvilu. Baš tada je Dok pronašao odgovarajuće mesto koje mu se učinilo idealnim za podizanje zgrade zatvora, i naravno, za njegovu kancelariju. To je bio jedan prazan plac između trgovine stočnom hranom i prodavnice mešovitom robom. Kada je rukom pokazao u tom pravcu, sva kola iz njegovog karavana krenula su tamo. Ljudi su smesta prionuli na posao. Nije potrajalo dugo i sve je bilo skinuto sa kola, a neki su već počeli da krče plac. Počupali su neko grmlje, izvadili dva do tri panja i moglo je već da počne postavljanje temelja. Nekoliko građana... a bilo ih je malo... okupili su se oko Doka Holideja, kada je ovaj poterao Miga do prečke za vezivanje konja pred salunom i sjahao. Posmatrao je njihova zaplašena lica, a zatim je progundao odgovor na pitanje koje se niko nije usuđivao da postavi.

– Da, došao sam, momci, ali, vi ne treba da se plašite zbog toga. Za tako nešto nema razloga. – Ali šta... – počeo je ćelavi kelner iz Stenlijevog saluna. – Mislite, šta će biti ovo? – pokazao je Dok na građevinske elemente uredno postavljene u jednom uglu placa. – To će biti zatvor – rekao je mirno. – Pravi zatvor sa šerifovom kancelarijom u prednjem delu zgrade. – Sa šerifovom kancelarijom? – A kako bi drugačije? Predstavniku zakona je potrebna kancelarija. Zar i vi ne mislite tako? – Pr... predstavniku zz-zakona? – prekinuo je

napetu tišinu konobar koji je izgledao zaprepašćen. I na licima ostalih građana Telvila ogledala se nedoumica. U tom trenutku, jedan građanin je progovorio tiho, kao da se i sam plašio svoga glasa.

Mister Mat Til to neće dozvoliti, stranče – rekao je, a onda kao da se malo okuzaio ili da mu je bilo potrebno da ima sve-doka ovoj svojoj intervenciji, dodao je glas-nije, pomalo ljutito. – Do đavola, zaista neće dozvoliti. Mat Til neće mirno sedeti dok u njegovom gradu postoji zatvor i šerif.... osim, ako šerifa ne postavi on sam. – Hvala na obaveštenju, mister. Vrlo mi je žao, ali, mene kao što pretpostavljate nije postavio Mat Til. Ipak, to nije razlog da zbog mog dolaska svi vi dobijete grčeve u stomaku... Možete slobodno da radite svoje poslove a mi ćemo svoje. Kako vidite, imamo dosta toga da uradimo. – Dotakao je kažiprstom obod šešira i uputio se radnicima, koji su već vredno radili.

Čitav ostatak toga dana radnici nisu seli. Za novac koji im je, pri polasku dao Džad Laš, bili su spremni da rade mnogo duže. Pre zalaska sunca, temelji su bili postavljeni, čitav pod bio je na svome mestu a uzdignuta su i dva zida zgrade. Dok im je tada rekao da prekinu i svi skupa su pošli do Stenlijevog saluna. Kada se pred svakim čovekom našla flaša pića, Dok je zatražio tišinu. – Slušajte, momci – rekao je. – Nemojte pokušavati da pronađete prenoćište u hotelu ili privatnim kućama. Građani Telvila neće biti naročito ljubazni i gostoljubivi prema vama. Ne zato što su takvi po prirodi, nego zato što se boje Mata Tila. Spavaćete u kolima. Biće dovoljno mesta za sve, jer smo istovarili teret. – Za sebe je Dok izabrao strategijski položaj na kojem je odlučio da provede noć. To je bio ugao između dva zida, ali, otvoren. Tačno na onom mestu, gde je računao da će biti njegov sto. Tu je legao umotan u svoj pokrivač. Tako ga je našao i prvi posetilac. Bio je to Ed Gold, nezvanični gradonačel-

nik Telvila i odani obožavalac moći velikog rančera Mata Tila. Počeo je bombastim rečima i ponašao se naduvano. Ali, brzo je splasnio. – Slušajte, mister... u vezi sa pravima... mislim i odlukama... hoću da kažem... kako je odlučeno, vi nemate prava da dovodite ovamo ove ljude i da dovodite materijal... Nemate pravo da započinjete gradnju u našem gradu. Kao gradonačelnik, ja protesujem i zbog toga tražim smesta da...

– Polako, polako, zaduwaćete se – zaus-tavio ga je Dok. – Uzmite malo vazduha. – A ko bi po vašem mišljenju imao pravo to da radi? – Pa, naravno, neko ko bi imao ovlašćenje za takav posao... To se podrazumeva. – E, to što se podrazumeva ja imam – presekao ga je Dok i izvadio iz džepa tabak papira. – Čitajte, ako znate kako se to radi – Znam da čitam – progundao je Gold. Preleteo je pogledom preko dokumenta koji mu je pružio Dok. Međutim, kada ga je vraćao, ruka mu je vidno drhtala. – Pa? – upitao je Dok kome se već spalvalo. Ed Gold je slegao ramenima. – Mogu samo da vam kažem da se to nimalo neće svideti Matu Tilu – rekao je. – To mi je posebno žao, mister gradonačelniče – odgovorio je Dok. – Nadam se da ne očekujete da se izvinjavam tom gospodinu? – Gold se pokunjeno povukao i požurio da potraži Ovena Tila. Sin Mata Tila je čitav dan bio u gradu i sve vreme je posmatrao radnike kako podižu zatvor. Jednom ili dva puta toga dana Dok je uhvatio pogled Ovena Tila, ali mu se nijednom nije ukazala prilika da razgovara s njim. S jedne strane, on je bio prezauzet poslom, a s druge, Oven kao da je izbegavao direktan susret s njim. To je Dok objašnjavao Ovenovim osećanjem neprijatnosti zbog one ispovesti na drumu kada su se sreli u blizini ranča „T“. Zato i nije insistirao na razgovoru.

Gold je međutim, ušao u salun preko puta mesta na kome se podizao zatvor. I zaista, za šankom je našao Ovena. Bio je

prilično pijan, ali kada mu je Gold ispričao za svoj razgovor sa Dokom Holidejem, on se osmehnuo i odmah krenuo iz saluna. Gold ga je gledao kako pomalo nesigurno korača preko puta. Znao je da ide na razgovor sa Dokom Holidejem, samo je mislio da će Oven govoriti onako kako bi govorio njegov otac. I, mada ništa nije mogao da vidi, niti da čuje šta se događa preko puta, izašao je na ulicu i stao, očekujući da vidi rezultate Ovenove posete maršalu. Dok Holidej je već bio zadremao i taman se spremao da ugasi karbidnu lampu koju je malopre upalio zbog Golda, kada se pred njim stvorio Oven. U polumraku, lice mu je izgledalo prilično bledo, pa je Dok odmah shvatio da je Oven popio više nego što može da podnese. Čekao je da čuje šta ima da mu kaže. – Dobro nam došli u Telvil, mister Holideje – smešno se naklonio Oven. – I molim vas da primite moje iskreno saučešće... zbog onoga što vas očekuje kada se moj mili otac bude vratio sa svojim ljudima.

– Zahvaljujem – rekao je Dok istim tonom. Seo je i zapalio cigaretu. Mirno je posmatrao lice svoga sagovornika. Hoćete da kažete kako smatrate da me očekuju teški dani, zar ne? Da li, zaista smatrate da mi je potrebno upozorenje? – Oven se zagledao u njega. Naslonio se leđima o jedan stub kojim se završavao podignuti zid i stisnuo usne. Zatim je odmahnuo glavom. – Ne – rekao je neobično odsečno. – Zaista to ne mislim. Vi... bolje nego iko drugi znate šta možete da očekujete. – Bacio je pogled prema prozoru sa teškim metalnim rešetkama. – Vidim da ste sve doneli sa sobom – primetio je. – Niste ništa hteli da rizikujete. Znali ste kakva je ovde situacija... Pa, možda i ne treba da se bojite – dodao je posle kraćeg razmišljanja. – Imate dosta ljudi, kako vidim. – To su radnici – rekao je Dok. – Nisu borci. – Oh? A ja sam mislio da ste obrazovali armiju... To bi jedino pomoglo protiv moga oca. – Nisam, mada se

slažem sa vama da bi to bilo efikasno. Ovo ga puta, međutim, imam za vašeg oca drugi način da ga primoram da poštuje red i zakon. Svako to jednom mora da nauči. – Oven se zacerekao, ali, odmah zatim lice mu je dobilo izraz tužnog klovna. – Voleo bih... zaista bih voleo da imam hrabrosti... – rekao je i odmahnuo glavom. – Za šta? – Da stanem uz vas... da vam se pridružim – rekao je neočekivano. – Ja sam odmah pogodio vaše namere, mister Holideje i verujte da se od sveg srca slažem sa vama. – Tako i treba da govori dobar sused – malo se podsmehnuo Dok. – Ko će ako ne vi? – Samo, izvolite, mister Holideje – uzdahnulo je Oven Til i sagnuo glavu. – Imate pravo da budete ironični. Nisam od vas očekivao poštovanje prema... sinu Mata Tila.

– Slušajte me – rekao je Dok kome je već bilo dosta praznih razgovora. – Sve dok se ne budete mešali u ovu gužvu, ja nemam ništa protiv vas. I ne brinite, da li vas ja poštujem, Tile. Samo pazite na sebe. – Da ostanem neutralan, a? Pa, pokušaću, mister Holideje. Verujte mi da ću zaista pokušati. Samo, to neće biti lako. Ipak, vi još ne znate s kim imate posla... Na žalost, ja sam shvatio. – Shvatio sam i ja – rekao je Dok – ali, i nad popom ima pop. Ne brinite o tome. – Kako kažete – slegao je ramenima Oven, okrenuo se i otišao. Dok Holidej ga nije zadržavao. Opet se umotao u svoje cebe i potražio mesto za glavu, kada je primetio da mu preko ulice dolazi doktor Volbridž. Pa, ovo je prava promenada, progundao je Dok, shvativši da više nema vremena da ugasi lampu i da se napravi da spava. A doktor Volbridž je već stigao pred zgradu koja će uskoro biti zatvor. Stupio je na novi drveni pod i tutnuo nešto Doku u ruke. Bila je to boca dobrog brendija. – Ja sam već pio u vaše zdravlje, Holideje – rekao je tiho. – Sada vi pijte u moje. – Sa zadovoljstvom, doktore – rekao je Dok kome ništa drugo i nije preostalo. – I možete me zvati Dok, ako

želite da budemo prijatelji. – Dok? – malo se napregao Volbridž da ga u onoj polutami vidi bolje. – Neka sam proklet, ako vi niste... – Tačno – klimnuo je glavom Dok Holidej. – Samo, to je u ovom slučaju potpuno beznačajno. – Mislite – pogledao ga je iskosa doktor Volbridž, a u očima mu je blesnuo šeretski sjaj. – Mislim da je to itekako značajno. – Dok je potegao dug gutljaj iz boce i zapalio drugu cigaretu, a lekar je izvadio iz džepa staru lulu i dobro je nabio duvanom. – Pa lepo – rekao je doktor pošto je povukao dobar dim. – Pametno organizovano. Posmatrao sam vaše radnike kako rade brzo. To je zato što je sve napola završeno i došlo. Gde ste to napravili? – U Virdžinija Sítiju. – A koliko će vam trebati da sve to sredite? – Osam dana najviše – odgovorio je Dok. – Ne bi trebalo da traje više od toga.

– Zaista dobro – klimnuo je glavom Volbridž i zurio u mračnu ulicu. – Primetio sam da ste imali još poseta. – Gradonačelnik – klimnuo je glavom Dok. – I sin Mata Tila. – Oven – progundao je doktor. – Najnesrećniji mladić koga sam sreo u životu. A i kako ne bi, pored onakvog oca. – Pretpostavljam da je Telvil star najviše godinu dana? – promenio je Dok temu, ne želeći više da sluša priču, koju je znao napamet. – Naš nesrećni gradić je star punih osamnaest meseci – rekao je doktor. – Počeo je lepo da raste i sve bi bilo dobro da se nije pojavio Mat Til. Došao je negde iz severnog Kolorada. Doterao je krdo od tri hiljade goveda, a uz njega je bila grupa od petnaest kaubojja. Nastanio se ovde i za vrlo kratko vreme pola doline Rork postalo je njegovo. Mali rančeri su počeli da propadaju. Uglavnom silom. – Jednog po jednog počeo je da tera s imanja? – rekao je Dok tek nešto da kaže. Bio je užasno umoran i jedva je čekao da stari doktor ode. Međutim, doktor je bio raspoložen za priču. – Za takvu tvrdnju – rekao je – teško je naći dokaze. – Možda će se, ipak, naći

– rekao je Dok mirno. – U ovoj oblasti smo oduvek imali problema sa kradljivcima stoke – objasnio je Volbridž. – Tilova stoka je često bila sama na pašnjacima. Ni njegovih dvadeset pet kaubojja ne mogu svuda da stignu. Neka banda je krala njegovu stoku i terala je kroz Big Ket brda sve do Kalifornije. To je užasno dalek put, ali, tamo niko nije mogao da ih uhvati da su krali. Til je tako dobio opravdanje. Znači, nije slučajno što smo nabasali na onu bandu, pomislio je Dok. – Znači i sa te strane će biti problema – zaključio je Dok. – Naravno, pošto uverim Mata Tila da imam nameru da ostanem u ovim krajevima. – To neće biti lako. On će se žestoko boriti – rekao je Volbridž, koji očigledno nije verovao da će Dok uspeti. – S njegove tačke gledišta, Telvil uopšte nije pravi grad. Prema tome, nisu mu potrebni nikakvi šerifi. Čuo sam ga stotinu puta kako kaže da će prvu zvezdu na rever prikačiti čovek koga on bude izabrao. Tako stoje stvari, kolega. Čovek stekne moć, njen ukus opija pa mu sve postane malo. Da, Mat Til je čvrsto odlučio da on kontroliše zakon u ovom kraju. – Na žalost moraću da ga razočaram – rekao je Dok savršeno mirno i potegao još jedan gutljaj iz boce. – A odakle vi sve ovo znate? Mislim to, kako se Oven oseća?

– Lećio sam ga jednom – rekao je Volbridž. – Ništa ozbiljno. Neka prehlada. Ali, on je imao potrebu da se poveri prvom čoveku. Tako mi je... moglo bi se reći, otvorio dušu. Tog mladića je otac potpuno upropastio. – Zato ga otac i prezire. Ipak, negde u dubini duše, Mat misli da će se Oven promeniti kada mu bude predao ranč. To je neko protivurečno čudno osećanje. – A devojka? – Vanesa? Još jedna izgubljena duša. Stari Til je ne voli, jer je njena majka umrla kada je nju rodila. Ona je, kao i Oven, stekla dobro obrazovanje, ali, šta joj to вреди? Živi na Metovom imanju, skoro kao zatvorenik. Koliko ja mogu da shva-

tim, Til je još uvek kažnjava zbog smrti svoje žene. On zna koliko ona mrzi njegovo imanje i zbog toga joj ne dozvoljava da ode. – Divan čovek, taj Mat Til – promrm-ljao je Dok. – Da, tako je to – uzdahnio je doktor. Razgovarali su još otprilike četvrt sata, tek tada se Volbridž pozdraviò sa Dokom. Dok je najzad odahnuo, ponovo se umotao u svoj pokrivač i legao. Oči su mu se same sklopile kada je sledeći posetilac stupio nogom na drveni pod, od čega se trgao. Nekoliko trenutaka je ležao tiho, čekajući da posetilac nešto kaže, a zatim je polako otvorio oči i ugledao tamnu siluetu.

Žena koja je stajala nad njim, trudila se da u slaboj svetlosti zvezda osmotri njegovo lice. – Sada izgledate mnogo bolje – rekla je, kad je on otvorio oči. – Mnogo bolje. – Otkuda znate? – upitao je Dok. – Mračno je. – Videla sam vas danas – rekla mu je žena. – Vi mene niste primetili, mister Holideje. Ja vas jesam. I bilo mi je drago. Više ne hramljete, a nemate ni ožiljke na licu. Poslednji put kada sam vas videla, izgledali ste strašno. – Dok je naprezao oči da prepozna ženu. Po glasu mu se činilo da ju je prepoznao. Ali, učinilo mu se takođe da se žena za ovih nekoliko meseci veoma promenila. Zato je upalio šibicu i podigao ju je ka njenom licu. Lice Leticije Majls bilo je ozbiljno. Na svetlosti šibice, kosa joj je blistala. Na sebi je imala jednostavnu haljinu, po svoj prilici onu istu u kojoj ju je video na dan kad su obesili njenog muža. – Dobrodošli – promrm-ljala je, kada se svetlo ugasilo. – Hvala – odgovorio je Dok tiho. – Vi ste jedna od retkih građana koji su došli da me pozdrave.

– Uplašeni su i ne verujem da će se obrađovati što ste došli. Znaju šta će sada biti. Zato im nemojte zamerati. Međutim, žene vas poštuju mister Holideje. Žene u ovom gradu se nadaju... – Čemu se nadaju? – Nadaju se da ćete uspeti... ma kakva bila namera koja vas je dovela ovamo. – Drago mi je to što kažete, gospođo Majls – odgovorio

je Dok učtivo, ali je osetio kako mu je već muka od svega ovoga. Sada samo još i žene treba da mu se popnu na glavu. To je najgore što mu se može dogoditi, pomislio je. Leticija se malo okrenula oko sebe. – Da, sve je jasno – rekla je. – Zatvor. To je dobro, Mat Til više nikada neće uspeti da podigne nova vešala. Da znate samo kako je zaurlavao kada je video spaljena vešala – nasmejala se osvetničkim, nekim grlenim smehom. – Ta epizoda pripada prošlosti – rekao je Dok, ne znajući više šta da razgovara s ovom ženom. – Ako u Telvilu ikada budu potrebna vešala, biće to po zakonu. – Vi izgledate... tako drugačije – rekla je Leticija a u Dokovoj glavi je zazvonilo na uzbunu. Pazi Dok, ovo već postaje opasno, opomenuo je sebe. – Tako ste sigurni u sebe – govorila je žena sa neskrivenim divljenjem. – Ali, šta se to s vama dogodilo u Virdžiniji Sitiju? Ili, možda to ne bi trebalo da me se tiče? – Ništa naročito – rekao je Dok neodređeno, a u sebi je pomislio šta li to ova žena zna? Prosto je bilo nemoguće da je neko od radnika već izbrbljao o onoj tuči sa Karterom. – Kako ništa? Pa vi mora da ste se prilično obogatili. Inače kako biste nabavili sve ovo i plaćali ovolike radnike? – Doku je laknulo. – Ali, zar ne mislite da treba da imate neko ovlašćenje? Hoću da kažem...

– Gospođo Majls – Doku je očigledno dozlogrdilo – zar vam niko nikada nije rekao da ste zaista radoznala dama? Vi postavljate previše pitanja... – Oh! – iznenadila se Leticija. – Ja... ja se izvinjavam. – Bilo je i suviše hladno i mračno da bi Dok primetio rumenilo koje se pojavilo na njenim obrazima. Okrenula se hitro i pošla prema ulici. Doku je odjednom bilo žao. Uspravio se na svom ležaju i rekao joj tiho. – Hvala vam što ste navratili, gospođo Majls. Bilo mi je, zaista drago. – Ona je zastala i preko ramena dobacila pogled prema njemu. – Ako vam je zaista drago što sam svratila – rekla je već sasvim pri-

brano – onda ne morate da budete prema meni tako zvanični. Moje ime je Leticija, ali me prijatelji zovu Leti. Tako me možete zvati i vi. A ja, lično bih više volela da vas zovem jednostavno Dok. – Nemam ništa protiv toga – rekao je Dok i nasmešio se. – Laku noć, Leti.

*

Sedam dana nakon što su teretna kola stigla u Telvil, zgrada zatvora bila je završena. U pola dvanaest poslednjeg dana, dok je sijalo jasno sunce ranog proleća, Dok Holidej je izašao na verandu ispred zgrade noseći u ruci veliku tablu sa natpisom. Tu tablu je takođe pripremio u Virdžinija Sijiju, ali je imao nameru da je izvuče iz prtljaga, tek kada i poslednji ekser na zgradi bude ukucan. Velika grupa građana Telvila, stojala je na ulici i posmatrala kako Dok zakucava tablu iznad ulaznih vrata. Na njoj je krupnim slovima pisalo: **OBLASNI ZATVOR I ŠERIFOV URED – SAVEZNI MARŠAL DŽON HOLIDEJ.**

Oči prisutnih građana su se razrogačile, a u mnogih se usta i nesvesno otvoriše. Većina građana je videla da se podiže zatvor, ali, da ovaj stranac ima ovoliko ovlašćenja, to su znali samo njih nekoliko. Svi su se sećali Doka Holideja, ali, da će jednoga dana da se vrati kao savezni maršal, to niko ni u snu nije pomislio. – Oho... nije mu bilo dosta da bude šerif – nasmejao se doktor Volbridž. – Pravi savezni maršal Sjedinjenih Država. Bogami – prišao je bliže – drago mi je zbog vas, kolega – Dok je klimnuo glavom. Bio je zadovoljan poslom koji su obavili radnici, ali, znao je da nema razloga da se raduje. Uostalom, to i nije bilo u njegovoj prirodi. On je došao ovamo da obavi jedan posao pre svega, iz svojih ličnih razloga i da posle toga nastavi put. – Hvala, kolega – rekao je. – Hoćete li ući da pogledate? – Sa zadovoljstvom – brzo je rekao lekar i požurio uz dva tri stepenika.

Dok ga je uveo u novu kancelariju. Bila je zaista prostrana, svetla i lepo uređena. Veliki pisači sto stojao je pored zida naspram ulaznih vrata. U jednom uglu nalazila se stolica za ljuljanje, a veliki orman za dokumentaciju i sef, bili su pored drugog zida. Uz isti zid pored kojeg se nalazio pisači sto, bila je postavljena teška drvena soška na kojoj je stajalo nekoliko pušaka. Bilo je tu „vinčesterki“, „šarpsovih“, dalekometnih pušaka i „sačmarica“ velikog kalibra. Odeljenje sa ćelijama bilo je odvojeno od kancelarije teškim metalnim vratima. Četiri ćelije bile su dovoljno prostrane da prime i svih trideset zatvorenika. Uskim hodnikom se na zadnja vrata izlazilo na dvorište. Prostrano dvorište je Hors Pajk samo ogradio i napravio štalu i koral, tako da nisu morali da zavise od gradske štale. Dok su građani još uvek stajali okupljeni, radnici su kretali za Virdžinija Siti. Jedan po jedan, pozdravljali su se sa Dokom pozelevši mu sreću. Zahvalio im je na savesno urađenom poslu i predao jedan koverat koji je trebalo da daju Džadu Lašu, kada stignu u grad.

– Napisao sam Džadu kakav ste posao obavili ovde i kako ste ga obavili – objasnio im je. – Čim stignete u Virdžinija Siti, predajte mu ovo i platiće vam još toliko koliko ste već dobili. Tako je obećao.

Karavan teretnih kola lagano je pošao ka izlazu iz grada, a Dok i njegov čuvar zatvora Hors, gledali su za njima sve dok se nisu izgubili iza jedne okuke. – Gotovo je – rekao je tiho Dok. – Oni su obavili svoj posao, a sada smo na redu mi. Ja i ti, Horse. Šta misliš o toj situaciji? Kako se osećaš u svojoj novoj ulozi? – pogledao je Hors, koji se nezgrapno osvrtao oko sebe. – Sasvim sam zadovoljan. Sada počinjemo posao, zar ne? – Da, sada počinjemo – klimnuo je glavom Dok. – Ostaje još samo da obavim još jednu stvar. – Koju? – Da zvanično imenujem čuvara zatvora. Čini mi se da poznajem jednoga koji će, siguran sam,

biti najsposobniji u celoj Nevadi za taj posao. – Drago mi je što to kažeš, maršale – pokazao je svoje ogromne zube Hors, a oči mu blesnuše. – Ne bih voleo da si pomislio kako je sa mnom gotovo. – U redu. Znači i to smo završili. Ali, sada nam je potreban i pomoćnik – uzdahnio je Dok. – Samo, tu je mrka kapa. Teško da bi se neko od građana Telvila odlučio na tako nešto. Ipak, moram bar da pokušam. – Može se desiti da se nađe neko i u ovom šugavom gradu – progundao je Hors. – Makar jedan, za prvo vreme... – Prema tome, spremi mi oglas – rekao je Dok. U stvari, mislio je da to Hors neće umeti. – Traži se zamenik i potpiši sa maršal Džon Holidej. – Ne brini, biću brzo gotov – rekao je Hors. I zaista, on je to uradio veoma brzo. Desetak minuta kasnije, građani su se tiskali pred kancelarijom, da bi pročitali šta piše na velikom oglasu. Tek tada se na vratima pojavio Dok Holidej, noseći, prvi put od kako je stigao u Telvil, metalnu značku saveznog maršala. Smrknuti pogledi građana pratili su ga, kada je sišao sa verande i uputio se prema najbližem salunu, Stenlijevom. Taker Stenli bio je čovek od četrdesetak godina, veoma krupan, bez kose na potiljku i neverovatno ugojen. Na zidri glom licu, neprestano mu je lebdeo nervozan osmeh. A taj osmeh je postao još nervozniji kada su se pokretna vrata razmakla i na njima se pojavio Dok Holidej.

Novi maršal je prišao baru, klimnuo glavom i objasnio. – Ovo je samo rutinska provera, Stenli... uobičajena stvar. – Šta to do đavola proveravate? – prekinuo ga je Stenli nervozno i zabrinuto pogledao na metalnu zvezdu. – Vaše stolove za kocku – rekao je Dok. Naravno, to ga nije ni najmanje zanimalo, ali, to je bilo najbezbolnije pitanje, na kome je mogao da pokaže Stenliju da je u grad stigla vlast. – Nema mnogo kocke u mom salunu – na Stenlijevom licu se videlo da mu je laknulo bar za trenutak. – Ponekad se ljudi skupe, odigraju neku

partiju pokera i to je sve. – Razumem – promrmljao je Dok i pogledao na slobodne stolove. Dok je osetio kako su ga prsti zavrbeli, ali je junački izdržao taj napad. – Velika kockarnica je u Morlijevom kazinu, u susednoj ulici. – Znam Morlijev kazino – klimnuo je Dok glavom. – Proveriću i to. – Za sledećih pola sata obišao je još dva saluna i kazino. Ako se vlasnicima saluna njegova poseta nije dopala, nisu to ničim pokazali. Zatim se vratio u svoju kancelariju. Tamo ga je već čekao kandidat koji se javio na njegov oglas. Na stolici za ljuljanje sedeo je Lu Divers i prijateljski razgovarao sa Horsom, koji je sedeo na jedinom ležaju u uglu prostorije. Kada je Dok ušao, mladić je s poštovanjem ustao i skinuo „stetson“ sa glave. – Dobar dan, maršale – rekao je. Dok je klimnuo glavom, a zatim je prišao pisaćem stolu i seo na jedan njegov ugao. – Da li nešto mogu da uradim za tebe, Lu? – upitao je. Hors se zakikotao i veselo promrmljao. – Sada ćeš doživeti iznenađenje, maršale. Tako je bilo i sa mnom. Ovaj mladić koji razgovara učtivo kao devojčica, hteo bi da bude tvoj pomoćnik. A kladim se da nema više od šesnaest... – Grešite, mister Pajk – učtivo je primetio mladić. – Baš prošle nedelje sam napunio dvadeset. – Dvadeset? – ponovio je Dok i odmahnuo glavom. – To je još i suviše malo za maršalovog zamenika, prijatelju. Osim toga, ti nemaš iskustva... – Zar svaki predstavnik zakona nije morao odnekud da počne – usprotivio je Lu. – Predstavnici zakona se ne rađaju kao takvi. Oni to postaju, zar ne? Moraju da se obuču. – Neki od njih – progundao je Dok. – Ali ne ti, mladiću. Nije to za tebe, Lu. – Vrlo polako, mladi Lu se spustio na stolicu. – Ja... ja sam zaista računao na to mesto – rekao je tiho. – Bio sam siguran da se niko drugi neće javiti. Mislio sam da neće biti problema. – Žao mi je, Lu – slegao je ramenima Dok.

– Ali...

– Mislim da ne bih imao mira, kada bih te primio – objasnio je Dok. – Izgledaš mi dobar momak, Lu i verujem da ćeš brzo zaista postati neko i nešto. Sposoban si i pametan. Imaš dobro vaspitanje. Mogao bi da imaš lepu budućnost. Misli na svoju sreću, Lu. Mnogi predstavnici zakona umiru mladi. Samo mali broj ostari. Time što te ne primam za pomoćnika, ja ti, u stvari činim uslugu. – Kada biste samo dozvolili da vam objasnim zašto... – I još jedna stvar – prekinuo ga je Dok. – A nisi mislio kako bi bilo tvojima? Upoznao sam se s njima, Lu i smatram da su tvoji roditelji dostojni poštovanja. Tvoj otac mi izgleda pošten čovek, a majka ti je dobra žena. Zar ne misliš da bi oni strahovali i da bi više voleli da ti... – To je ono što pokušavam da vam objasnim, mister Holideje. Oni me shvataju. Znaju da želim da postanem vaš zamenik i nemaju ništa protiv. Dok je ustao i pogledao prema čuvaru zatvora, koji je sve vreme čutao. Hors je samo slegao ramenima. – Lu, ne pokušavaš valjda da me obmaneš? – pogledao ga je Dok ispitivački. – Ozbiljno govorim, mister Holideje – rekao je mladić. – Oni znaju koliko mi to znači. – Onda ćemo poći do njih – odlučio je Dok. – Tamo ćemo da porazgovaramo o svemu. – U redu – klimnuo je glavom Lu. – Stići ćemo taman na ručak, a mama kuva najbolju hranu koju ste ikada jeli.

– Slušaj momče, možda tvojima neće biti pravo što dovodiš na ručak predstavnika zakona? Zar ne misle da će se time zameriti Matu Tilu? On će to svakako čuti, a onda... – Mister Holideje – prekinuo ga je Lu – ne boje se svi u Telvilu Mata Tila. Među takve spadaju i moji roditelji. Naravno, i ja. Istina, tata je prilično nervozan čovek. Ali, on ume da razlikuje dobro od zla. Zbog toga ljudi sa ranča „T“ nikada ne kupuju u našem dućanu. – Horse – rekao je Dok – pripazi na kancelariju. – Ako je bilo ko ukrade – nacerio se Hors – to će biti samo preko mene mrtvog. – Namignuo je mla-

diću i nasmejao se. – Dobar apetit, maršale – dobacio je Doku. – Kad se vratiš i stari Hors će poći da nešto pojede. – Mama će vam nešto poslati – veselo mu je mahnuo Lu, očekujući da je njegova stvar već rešena i to povoljno. Do Diversove kuće stigli su za nekoliko minuta. Na vratima trgovine, bila je okačena tabla na kojoj je pisalo „zatvoreno“, pa je Lu poveo Doka kroz dvorište, a odatle u kuću.

Dok je skinuo šešir i naklonio se Doris Divers koja je još bila u kuhinji. Njen muž je upravo postavljao sto za ručak. Pogledao je Doka i rekao. – Još jedan tanjir, Doris. Maršal je sigurno gladan. – Hvala na pozivu – rekao je Dok sedajući za sto. – To je zadovoljstvo za nas – nasmešila se Doris ljubazno. Lu je seo pored Doka. Njegova majka je donela jelo na sto, a zatim je i sama zauzela mesto. – Mi znamo zbog čega ste došli, maršale – prvi je prešao na stvar Luov otac. – Lu se javio na vaš oglas za zamenika, a vi, sigurno, niste odlučili. Ne znate šta da radite? – On je mlad – odgovorio je Dok sipajući jelo. – Zakon će u Telvilu imati mnogo nepravilika. Pravo da vam kažem, nisam očekivao da ćete mu vi i gospođa Divers dati podršku. – Lu je oduvek želeo da studira pravo – rekla je Doris Divers. – Još dok je bio mladi, mnogo je čitao iz te oblasti. – Pravničke knjige – objasnio je Divers. – Lu želi da postane advokat... sve vreme je učio. – Mislim da će mi posao pomoćnika koristiti kao... praksa. – I vi nemate ništa protiv? – Dok Holidej je posmatrao Luove roditelje. – U Telvilu – počeo je Divers – jedan ambiciozan mladi čovek nema mnogo šansi za uspeh. Jednostavno, Lu nema mogućnosti da se dokaže. Doduše, mogao je da pomaže meni u radnji. Ali, to nije posao kojim on želi da se bavi. Nikada se nije interesovao za trgovinu. Ne, maršale, stvarno nemam ništa protiv njegove odluke. A ni Doris. – Dok je pogledao Luovu majku. – Zaista mi je teško da poverujem u to – nasmešio se. U stvari, želeo

je da ih odvрати od toga. Ipak, nije smeo otvoreno da govori, jer bi to značilo da ni sam ne veruje u svoj uspeh. – Istina je što kaže moj muž – potvrdila je Doris. Ozbiljno je pogledala Lua. – Znaite, kada se roditelji usprotive željama deteta, često se dogodi da se ono okrene protiv njih. – Slušaj, mama – pobunio se Lu. – Ti znaš da to nije istina. Ne bar kada sam ja u pitanju. Nikada se ne bih okrenuo protiv vas. – Hari to shvata... a i ja – rekla je Doris i opet se obratila Doku.

– Vidite maršale, mi znamo kako to izgleda. Kada je Hari bio mlad, nije želeo da bude trgovac. Imao je ambicija i... – Imao sam toliko ambicija da bi ih bilo dovoljno za šestoricu – promrmljao je Divers. – Ali... oženio se mlad – rekla je Doris. – Naravno, tada nismo imali dovoljno novca da bar počne da studira... a rodio se i Lu. – I ja sam morao da zaboravim na svoje planove – uzdahnuo je Hari Divers. – Morao sam da zarađujem za život. Naravno, ne želim zbog toga. Imam ženu, kakvu čovek samo može da poželi i dobrog sina. Nikada nisam mislio da sam pogrešio, maršale. – Razumem vas i nemate ni razloga za to – nasmešio se Dok. – Ali, ja se ipak sećam kako mi je bilo – tužno se osmehnuo Hari. – Sećam se kako sam morao da okrenem leđa svim svojim planovima. I ja sam, takođe, želeo da studiram pravo, maršale. Sanjao sam o tome da jednoga dana postanem advokat. Za mene je kasno, ali, za moga sina još uvek nije. – Ali, ako zaku-nem Lua kao mog pomoćnika, može se dogoditi da on nikada ne završi svoje studije. Lako se može dogoditi da ga pogodi metak, kada se u grad vrate ljudi sa ranča „T“ – Dok je morao da izbaci najjači argument. – Maršale – umešao se u razgovor Lu – ja nisam glup. Znam da se staram o sebi.

– Niko nije rekao da si glup – odgovorio mu je Dok. Međutim, činjenice stoje. – Da vam kažem, maršale – prekinula ga je Doris. – Još od trenutka kada ste se vratili

iz Virdžinija Sitija i počeli da gradite zatvor, Lu je neprestano govorio: „Mister Holidej će postati naš prvi maršal. On sada ne nosi značku, ali, ja se kladim da će je poneti. Kad zatvor bude gotov, biće mu potreban pomoćnik, a to ću biti ja.“ Vidite Lu je pogodio. – A rizik... – Mi znamo za rizik – rekao je Divers energično. – Pokušajte da nas razumete, maršale – rekla je Doris. – Lu mora da dobije svoju šansu.

Ručak se završio, ali, razgovor je nastavljen. Najzad su Diversovi ubedili Doka. – Ranije ili kasnije – objašnjavala je uporno Doris – mladići kao što je naš Lu, moraće da se suprotstave Matu Tilu. Poštenu i mirni ljudi mogu da podnesu mnogo, ali, sada je prekipelo. Jednom dođe vreme, kada čovek mora da uzvрати udarac. – U redu – Dok je ustao od stola. – Nemam više argumentata... osim jednog. Ako prikačiš značku Lu, onda ćeš biti moj čovek. Moraćeš da naučiš da radiš onako kako ja to želim. Pre svega, moraćeš da poštuješ moja naređenja. Biće trenutaka kada ćeš osećati kao da si prodao dušu zbog te značke. Možeš li sve to da prihvatiš? – Maršale Holideje – rekao je Lu odrešito – prihvaću sve što bude trebalo. I ubeđen sam da ću vam zaista biti od koristi. Ja poznajem svaki kvadratni metar ove teritorije, sve do Big Ket bregova. Znam svaki, pa i najmanji put, a dobar sam i u čitanju tragova. – U Erlintaunu – umešao se Divers – Lu se sprijateljio sa jednim Indijancem koji ga je naučio mnogo čemu. – U redu – nasmešio se Dok, uveren da se s ovim ljudima može sarađivati. U mnogim stvarima imali su isto gledište. – Ako imate malo vremena na raspolaganju, mogli biste sada da pođete u moju kancelariju i da prisustvujete imenovanju Lua za mog zamenika. – Poći ću, naravno – obradovao se Divers. – Pričekajte samo da se presvučem – uzviknula je Doris i potrčala u sobu.

Ceremonija imenovanja zamenika brzo je završena, ali, Hari i Doris Divers bili

su dirnuti ozbiljnošću s kojom je njihov sin primio zvezdu iz ruku Doka Holideja. – Čestitam, zameniče – rekao je Dok kada je Lu izgovorio reči zakletve. – I želim ti mnogo sreće. – Hors Pajk čije se lice razvuklo u smešnu grimasu, takođe je prišao da čestita. Divers je potapšao sina po ramenu, a zatim je skrenuo pogled u stranu. – Neka te sreća prati, sine – rekla je Doris kada je prišla da poljubi svog jedinca. Time je ova mala svečanost bila završena, i Luovi roditelji su krenuli kući. – Dakle, mladiću – rekao je Dok kada su njih trojica ostali sami – eto, ispunila ti se želja. Naravno, to je samo početak. A sada, počinje učenje, i to odmah. Imaš li neko oružje? – Samo jednu staru „šarpsovu“ pušku. Dobio sam je još kao dečak – odgovorio je Lu. – Još uvek dobro radi i siguran sam da s njom u svako doba mogu da pogodim svaku metu. – Kako stoji stvar sa „sačmaricom“? – Dobro se razumem i u baratanje „sačmaricom“ – klimnuo je Lu glavom. – Moj otac ih je ranije prodavao, tamo u Erlintaunu. Često sam ih pokazivao našim kupcima. Da, maršale, razumem se u svaku vrstu „sačmarica“. – Odlično! – bio je zadovoljan Dok. Prišao je zatim svome stolu i iz fioke izvadio jedan kožni opasač sa futrolom u kojoj se nalazio revolver. – Ovo je mornarički „kolt 44“... mislim da bolji revolver od ovoga nećeš nigde naći. Jesi li ikada imao sličan u ruci? – Jesam. Koristio sam ga često, ali, nikada nisam imao svoj vlastiti. – Eto, sada imaš svoj – rekao je Dok pružajući mu revolver. – Opaši ga i pođi sa mnom u dvorište. – Ovo moram da vidim – nacerio se Hors i ustao sa ležaja na kojem je dotada ležao. Izašli su u dvorište iza zgrade. Dok Holidej je izvukao revolver iz futrole i povadio metke iz magacina. Naredio je Luu da učini to isto. Zatim mu je pokazao na futrolu. – Te dve vrpce koje vise na kraju futrole, služe zato da ih privežeš oko butine – rekao je. – Tako će ti futrola biti dobro pričvršćena uz nogu.

Uvek treba da pripasuješ pojas tako da budeš siguran da ti se ne nalazi niže od dlana ruke. Sada ću ti, sa praznim revolverom pokazati kako se poteže. Kasnije ćemo izjahati i odabrati neku metu. Kada budeš potezao, obrati najveću pažnju na dve stvari. Prvo, da budeš brz, a drugo, da nišaniš sigurno. Mnogo puta je važnije onesposobiti protivnika, nego ga ubiti.

Lu je slušao i pamtio svaku reč. Isprobali su nekoliko puta potezanje praznim revolverom i Dok je shvatio da mladić nije početnik. To mu je bilo milo. Sada je bio miran. Znao je da neće izložiti pucnjavi neopreznog mladića.

*

Tri dana kasnije, Mat Til se sa svojom svitom vratio u dolinu Rork. Glavni deo njegovog ljudstva, zajedno s njim, projahao je pored grada žureći na ranč „T“, tako da nisu ni videli novi zatvor. Međutim, desetak žednih jahača ujahalo je u grad u nameri da se dobro napiju u nekom od saluna. Bilo je nešto oko četiri sata posle podne i u to vreme novi maršal je sedeo na stolici pred vratima svoje kancelarije, a noge su mu bile prebačene preko drvene ograde verande. Zamenik Divers i Hors Pajk bili su u kancelariji zabavljeni čišćenjem oružja, koje je Dok doneo iz Virdžinija Sijetija. Soška u uglu izgledala je prilično ratoborno, naročito otkad se u njoj našla i velika puška za lov na bizone, vlasništvo Horsa Pajka. Metak iz te puške znao bi da napravi priličnu rupu, kad bi pogodio metu. Jahače je predvodio Sem Garfild. Dok ih je dobro osmotrio. Nije mu bilo teško da prepozna svu petoricu. Svi su oni bili uz Garfilda i onoga dana kada je on pokušao da spreči vešanje Arona Majlsa. Bili su to ljudi mrkih lica, koji su izgledali vičniji baratanju revolverom, nego poslovanju oko goveda. Kada su stigli do nove zgrade, sva desetorica su zategla uzde i s nevericom

posmatrati zgradu, izmenjujući začuđene poglede. Ali, Doka je najviše interesovao Garfild. Gledao je njegovu reakciju.

– Do đavola! – uzviknuo je Garfild. – kakva je ovo budalaština? Kada gazda bude čuo... – Pretpostavljam da ćeš mu brzo reći, jer, on to treba i te kako da zna – progundao je Dok Holidej, ali, dovoljno glasno da su svi mogli da ga čuju. – Pazi, pazi, dobili smo maršala – nacerio se Garfild. – Uvukao si se ovamo dok smo mi bili na jugu! A zašto nisi gradio svoju prokletu čužu dok smo mi bili ovde? Nisi imao tri čiste! – Glavno je da je to sada sagrađeno, Garfilde – odgovorio je Dok mirno. – To je sada jedino važno. – On te poznaje, Seme – progundao je jedan od Garfildovih ljudi. Garfild je priterao konja bliže i začkiljio svojim upaljenim očima, a Dok je gurnuo šešir s lica na zatiljak. – Do sto đavola! – opsovao je Garfild! – Pa, to je Holidej! Ona skitnica koju smo oterali iz grada... Dasa koji je pokušao da nas spreči da obesimo Majlsa. Vidi, vidi! Vratio se u novom odelu... i sa značkom. Baš se radujem, mister – smešno se naklonio, a njegovi pratioci su prasnuli u smeh.

– Vremena se menjaju, Garfilde – rekao je Dok. Garfild se nasmejao podrugljivo, a zatim je pokazao na prozore zaštićene teškim čeličnim rešetkama. – Misliš li ti, Holideje, da će ovo trajati dugo? – upitao je. – Zar misliš da je to neuništivo? – Ne brini, trajaće. Taman onoliko koliko treba. – Dok je savršeno vladao svojim živcima. – Jedva čekam da se uverim u to. – U redu, Garfilde. Da ne bi bio dugo u neizvesnosti, mogao bi odmah da pokušaš. – Ne brini. Isprobaćemo to, a isprobaćemo i tebe. Uostalom, ti računaj da si ionako gotov. – Garfild se okrenuo u sedlu prema svojim ljudima klimnuvši im glavom. – Hajdemo momci da nešto popijemo – rekao je. – Prvo ćemo da vidimo da li se Stenlijevo piće za ovo vreme promenilo. Kakva su vremena došla, moglo bi i to da se dogodi. – Juhuj! –

iz grla kauboja razlegli su se uzvici i podvrisivanja, dok su se približavali salunu. Dok ih je posmatrao kako se guraju pred Stenlijevim vratima. Znao je da je, konačno, došlo ono što je sve vreme očekivao. Oni će svakako pokušati. Samo, nije bilo verovatno da će odmah napasti zatvor. To se neće usuditi. Najverovatnije će napraviti gužvu u Stenlijevom salunu i čekati njegovu intervenciju. E pa, zato smo i ovde, pomislio je Dok. Vreme je i za konačni obračun, znači. – Čuli ste i videli? – upitao je. – Čuli smo i videli – klimnuo je glavom Hors. Znači, to je Garfild, Tilov glavni čovek?

– Da, to je on – potvrdio je Dok. – Po momme, nećemo dugo čekati. Brzo će doći do gužve. U tom slučaju, biću prisiljen da reagujem. Zato će i praviti gužvu. – Maršale – rekao je Lu ozbiljno – ja sam spreman da budem uz vas. – U redu, Lu – nasmejao se Dok. – Tako i treba da bude, amigo. Okej! Ostani uz jednu od onih „sačmarica“. – Pripremili su se i čekali. U sledeća dva sata, galama koja je dopirala iz Stenlijevog saluna postajala je sve nesnosnija.

Dok Holidej je stojao na pločniku ispred kancelarije i pažljivo osluškivao. U trenutku kada je galama bila tolika da se morala čuti i na drugom kraju grada, Dok je lako odmahnuo glavom. Upravo tada se začula užasna lomljava stakla. – Mora da su uništili ceo salun – promrmeljao je, ali, još uvek nije kretao. Međutim, kada se oglasio hitac, a smeh se u salunu razlegao kao kikot kojota, pa zatim počela kanonada iz sveg raspoloživog oružja, Dok je rešio da krene. Čekao je još minut-dva, ali, iz saluna niko nije izlazio. To je značilo da su banditi, a Garfildovi ljudi, mogli su da budu samo to, držali u šahu sve goste i vlasnika. – Niko ne izlazi – rekao je. – Znači, čekaju da ja odem tamo. U redu! Učinićemo onako kako žele. – Idemo li odmah? – upitao je Lu. – Da – klimnuo je glavom Dok. Lako je proverio svoje „linkolne“ u futrolama. – Odak-

le ću da vas pokrивam – upitao je Lu. – Ostani pored jednog od prozora. Priđi zgradi sa strane, iz one aleje. Kada se jednom nađeš na svom mestu, mislim da nema potrebe da ti objašnjavam šta treba da radiš. – Dok je polako sišao na ulicu i uputio se Stenlijevom salunu. Građani koji su se našli na ulici, hitro su nestajali po okolnim zaklonima. Ne osvrćući se, Dok je znao da ga Lu prati u stopu i bio je siguran da je momak spreman na sve. Ono što nije znao, bila je činjenica da zamenik Divers uz sebe nije imao samo revolver. Još jedan hitac je odjeknuo u prepunoj prostoriji u trenutku kada je Dok odgurnuo pokretna vrata saluna i ušao unutra.

Odjednom, u salunu je nastala savršena tišina. Tu tišinu prolomio je izazivački osmeh. Bio je to Garfild, koji je stajao naslonjen na šank sa čašom u ruci. Dok Holidej je savršeno vladao sobom. Znao je šta će ovde naći i poznavao je sve trikove ljudi koji žele da izazovu tuču. Zato ga nije ni pogledao. Svu pažnju je usmerio na čoveka koji je u ruci držao revolver iz čije se cevi još pušio dim. Nije bilo sumnje, on je ispalio poslednji hitac. Čovek je u desnoj ruci držao revolver, a u levoj bocu viskija. Bila je do polovine prazna.

Šta su ono jednoga dana rekli ljudi u Džesopovom salunu, prisećao se Dok. Da svi ljudi sa ranča „T“ nisu revolveraši. Došlo mu je da se nasmeje, ali, držao se ozbiljno. Doduše, rekli su da su to samo nekolicina oko Garfilda. E pa, ako je tako, ovo su oni, Garfildovi ljudi. – To bi bilo sve, momak – rekao je Dok prilazeći čoveku koji se cerio, a iz očiju mu je izbijala užasna mržnja. – Holideje – javio se Garfild – ako imaš i malo mozga u glavi, okrenećeš se na petama i ispariti. – Ovo je dan koji ja proslavljam – zaurloao je čovek sa revolverom u ruci. Mahnuo je izazivački oružjem kroz vazduh. – Imam zato posebnog razloga. – Doku se ovaj glas učinio poznat, ali, nije imao vremena za razmišljanje. Mo-

mak je primeo bocu ustima i otpio nekoliko gutljaja. Zatim je podigao revolver i nanišanio na jedan veliki luster koji je visio sa tavanice, i bio je glavni ukras saluna. Stojeći iza bara, Stenli se bleđo osmehnulo, a kada je uhvatio pogled koji mu je uputio predstavnik zakona, samo je slegnuo ramenima. Ne oklevajući, Dok je prišao čoveku, koji se, u stvari, pravio da je pijan i oštro ga pogledao pravo u oči.

– Spusti tu bocu... i revolver – rekao je hladno, ali, glasom koji nije trpeo pogovora. – Ti... ti to meni govoriš? – tobož nije shvatio čovek. Iscerio se izazivački. Doku su bile poznate te predstave. – Tebi govorim – rekao je jednostavno. – Gotovo je sa tvojom proslavom. Hapsim te! – To bih baš voleo da vidim – rekao je Garfild. – Da vidim kako Holidej vodi u zatvor Mika Oharu. – Za trenutak, Dok se štreknulo, ali, to se nije videlo na njegovom mirnom licu, koje je izgledalo kao plehano. Bilo je to pravo lice kockara-pókeraša, na kome se nikada ništa nije moglo pročitati. – Zvanično izjavljujem da te hapsim – ponovio je Dok. – Optužujem te za remećenje reda i mira, uništavanje privatnog vlasništva, i... – Mik međutim nije spustio revolver. Umesto toga, njegova leva ruka kojom je držao bocu, odjednom je napravila polukrug. Bilo je očigledno da ima nameru da udari Doka u lice.

Dok je reagovao munjevito. Povio se, da bi izbegao udarac, a zatim je priskočio i snažno udario čoveka u stomak. Bio je to jedan od onih udaraca za koje je Dok bio specijalista. Čovek se presavio nadvoje. Odjednom se sve sručilo na pod, i lažni pijanac i boca i revolver. Pokretom koji oko skoro nije stizalo da prati, Dok je izvukao svoj revolver i sagnuo se da pokupi Mikovo oružje. – Niko da nije mrdnuo – rekao je opasno tiho i mirno kada se uspravio. Garfild je nešto progundao sebi u bradu, ali, nije se pomakao sa svog mesta. Dobro je procenio situaciju. Tek sada je

video s kim ima posla. Dok je uhvatio one-svešćenog bandita za okovratnik. Mikov revolver nalazio se zadenut za Dokov pojas. Hapšenje je bilo izvršeno. Sve se dogodilo onako kako Garfild ni u snu nije sanjao da je moguće. Opsovao je tiho i nekoliko trenutaka netremice posmatrao predstavnika zakona. Zatim se nasmejao glasno. – Jesi li lud, Holideje? Zar zaista veruješ da ćemo ti dozvoliti da čoveka sa ranča „T“ odvedeš u svoju buvaru? – Prvi čovek koji pokuša da me zaustavi, sam će biti kriv za ono što će mu se dogoditi – odvratio je Dok. – Zašto ti služe oči, Garfilde! Osvrni se malo oko sebe. – Pogledaj ovamo, bitango – pozvao ga je Lu Divers sa jednog prozora. – Samo, dobro pazi na svoje pokrete... I drži ruke dalje od revolvera. – To važi i za sve ostale – dodao je Dok Holidej. I sam je bacio jedan pogled prema prozoru saluna, odakle je dopro Luov glas. Ako ništa drugo, njegov zamenik je bar imao mašte. Poneo je dve „sačmarice“ sa sobom. Cevi teškog oružja ležale su na ramu prozora. Lu se skoro nije video između njih. Samo su se primećivali njegovi prsti na obaračima koje je lagano povlačio unazad. Čitav salun je bio pokriven.

– S ovog rastojanja – javio se zamenik – ovakva vrsta oružja ne zna za milost. Konačno, to vi dobro znate. – Do đavola s tobom, Holideje – planuo je Garfild. – Nemoj misliti da ćeš posle ovoga proći lako. – Da sam na tvom mestu, ne bih se kladio u to što smeras – uzvratilo je Dok. – Kao što ti je moj zamenik upravo rekao, „sačmarica“ je prilično nemilosrdna s ovakvog rastojanja. A Lu pokriva ovu prostoriju sa dve puške – krenuo je prema vratima, vučući svog zatvorenika, ali, revolver je držao uperen u Garfilda. – Ima li još nekih prigovora? – upitao je. Niko nije progovorio ni jednu reč. U toj napetoj tišini, Dok se okrenuo i izašao iz saluna. Kada je prošao pored aleje, dobacio je zameniku. – Sa-

čekaj još nekoliko minuta, a onda odi za mnom. Ali, ni za trenutak ne okreći leđa salunu. – Biću odmah iza vaših leđa, maršale – nasmejao se Lu. Kada se Dok približio na nekoliko jardi zatvoru, okrenuo se da pogleda unazad. Lu ga je pratio licem okrenut salunu. Ljudi sa ranča „T“ izašli su na ulicu, ali, nijedan od njih nije ni pokušao da nešto učini. Kada su se konačno našli u kancelariji, Dok je hitro izdao uputstva. – Lu... zatvori i zaključaj ulazna vrata – rekao je. – Horse, postaraj se za svog prvog klijenta. Pretresi mu džepove. Sve što nađeš, stavi na moj sto. Zatim zaključaj momka u ćeliju. – Ostavio je svog prvog zatvorenika da leži na podu kancelarije, a on je požurio ka jednom od prednjih prozora. Za to vreme, Lu je dobro zamandalio vrata. Svoje dve „sačmarice“ prislonio je uz prozor, a zatim prišao Doku. Zajedno su osmatrali ulicu. Hors je za tren oka ispraznio džepove zatvorenika i smestio ga u ćeliju. Kada se vratio, iscerio se i pokazao svoje duge, konjske zube. – Lopuža je smeštena gde treba, maršale – rekao je. – Osvestio se i izgleda da mu nije nimalo prijatno. – Naš prvi zatvorenik, maršale – osmehnuo se Lu zadovoljno. – To mora da se proslavi – nacerio se Hors. Prišao je ormanu i odatle izvadio jednu bocu i stavio je na sto. Zatim je dodao tri čaše. – Imaš li nešto protiv, maršale? – Nemam – nasmejao se Dok.

Sa mesta na kojem je stojao, video je kako preostali jahači sa ranča „T“ uzjahuju svoje konje, a zatim se, u galopu upućuju prema severu. Garfild i kompanija su išli kući... da saopšte neprijatne vesti svom poslodavcu. – Za sreću – rekao je Hors i iskapio piće. Dok i Lu su se, najzad odmakli od svojih osmatračnica i prišli stolu. Čaše su se podigle, a Hors im se ponovo pridružio. Zatim je izjavio važno. – Ovo pijem za nas trojicu. – I ja se tome pridružujem – rekao je Dok. – I ja – klimnuo je glavom Lu. Ispio je svoju čašu i sav se stresao. Vi-

delo se da mu je prva. Dok je zatim razgledao stvari zatvorenika... duvankesu, nož na rasklapanje, dvesta dolara u novčanicama i oko trideset dolara u metalnom novcu. I revolver. – Pogedaj malo kroz prozor – naredio je Dok. – Možda su ostavili njegovog konja iza... ali, pretpostavljam da su ga ipak povelili sa sobom. – Lu je prišao prozoru i provirio. – Sve je čisto, maršale. Povelili su oni životinju na ranč. – Ionako im ne bi pomogla – rekao je Dok. Otišao je zatim u odeljenje sa ćelijama. Čovek koji je ležao u ćeliji, nije želeo ništa da kaže. Rekao je samo da se zove Mik Ohara, a kada je počeo da sipa pretnje za koje je Dok znao da su itekako stvarne, jer, Mik Ohara je čovek kome je on ubio brata one noći kada se vraćao sa ranča Arona Majlsa. Dok se okrenuo i mirno se vratio u kancelariju. – Pretpostavljam da će nas veliki gazda posetiti pre zalaska sunca – rekao je. Bilo je već vreme da Lu ode do kuće da nešto pojede. Ceo taj dan nije ništa stavio u usta. Ali, on je odbijao sve dok mu Dok nije podviknuo. Hors je bio kod svog zatvorenika kad je stigla Leticija. – Oprostite, Dok – rekla je zabrinuto – ali, morala sam da dođem. Bila sam mnogo zabrinuta za... tebe.

Dok je shvatio šta se dešava. A to ne, rekao je u sebi i namrštio se. Odlučio je da stvar saseče u korenu. – Ipak će biti najbolje da što pre odeš, Leti – rekao je sasvim poslovno. – Ovde može još svašta da bude. – Donela sam nešto hrane – rekla je pomalo zbunjeno. – Znam da ovde možete da skuvate kafu, ali, potrebno vam je i da nešto pojedete. – Ti si pravi prijatelj, Leti – rekao je Dok, ali, nije mu promaklo da je Leticija na rubu suza. Na žalost, on tu nije mogao ništa da učini.

*

– Kuga neka odnese onog Oharu – progundao je Hors kada su ostali sami. –

Uopšte neće da govori. Ali, izgleda da si ti imao žustar razgovor sa Leti – nacerio se. – Ne... zašto? – napravio je Dok lice kao da stvarno nema pojma o čemu to Hors govori. – Zar ti... mislim... i Leti ne? – pitao je zbunjeno Hors. – Neee! – otegao je Dok kao da je to najneverovatnija stvar na svetu. Što se njega tiče i bila je, ali, najvažnije je bilo to što je Hors pomislio da su mu šanse porasle. – Ja ne znam – počeo je – ništa mi nije da se susretnem sa pet revolveraša, ali, kada naiđe neka žena... odjednom mi se zaveže jezik, a ne znam ni da hodam. – Dok se iskreno nasmejavao. Ovo je bio pravi smeh od kako je krenuo za Telvil u novu avanturu. – Odličan si, Horse – rekao je smejući se. – A šta bi ti falilo?... Mislim, ti i Leti da se uzmete? – Pa, ne bi mi falilo ništa... Meni ne bi – iskreno je rekao Hors. – Naprotiv... – O kej! Imaćeš za to dosta vremena – rekao je Dok. – A sada postavi sto. Leticija je, izgleda, stvarno dobra domaćica. Ovo što nam je donela tako miriše da sam odjednom osetio glad. – Misliš li da ja nisam? – nasmejavao se Hors podižući korpu u kojoj im je Leticija Majls donela hranu. Još uvek su jeli, kada se s ulice začuo zvuk točkova kola, koja su se zaustavila ispred zatvora. Hors je prvi skočio i prišao prozoru. Dok to i nije morao da uradi. Znao je dobro ko im je došao u posetu. – Ima ih sedmorica – rekao je Hors. – Pet jahača i dva čoveka u kočiji.

– Garfild i njegovi?

– Aha! Jedan od dvojice u kolima je Tilov sin. Dolazio je ovamo da gleda kako podižemo zatvor. Onaj drugi je svakako gazda glavom. Sin mnogo liči na njega. – Mat Til, znao sam – progundao je Dok. – Čovek ne može na miru ni da ruča. – Ostani tu, Horse. Otvori prozor i uzmi „sačmaricu“. Dozvoli im da je vide. Ako je došao na razgovor, izaći ću mu u susret. A ako želi svađu, opet sam spreman da ga zadovoljim. – U času kada je Dok Holidej pogledao kroz prozor, Garfild je sjahao sa konja. Pri-

šao je kočiji i tada se začula naredba Mata Tila. – Uvedi ljude unutra, Garfilde – rekao je. – Izvedi Oharu iz ćelije, čak i ako budeš morao da...

– Stani, Garfilde – viknuo je Dok. U ruci je već držao revolver koji je uperio u kočiju. – Penji se na konja i ostani tamo. – Do đavola s tobom, Holideje – viknuo je Mat Til. – Izgleda da sam pogrešio što sam te pustio da odeš. Ako misliš da možeš da dođeš u moj grad, hapsiš moje ljude i... – Ako želiš da razgovaramo, možeš da dođeš u moju kancelariju – prekinuo ga je Holidej. – Ali, ne pokušavaj da šalješ svoje bandite ovamo. Neka ostanu na svojim mestima... moj prijatelj ih drži na nišanu „sačmarice“. Ti i tvoj sin možete da uđete. To je moj predlog. Prihvati ili ostavi. Od volje ti je. Ali, odluči brzo. – Nastala je tišina. Za to vreme su Til i njegov sin nešto tiho razgovarali. Garfild i njegovi ljudi su ostali na konjima. Sunce se već klonilo zalasku, ali je još uvek bilo dovoljno svetlo. Dovoljno, da revolveraši vide cevi „sačmarice“ koje su virile kroz prozor i bile uperene u njih. Tada je Oven Til sišao i okrenuo se da pomogne ocu, koji je i sam krenuo sa kočije. Mat Til je koračao s mukom. Izgleda da ga je opet mučila kostobolja. – Sedite, džentlmeni – rekao im je Dok kada su ušli u kancelariju. Zatim je i sam seo za svoj pisaci sto.

– Mislim da znate zbog čega je sve ovo – počeo je Oven Til. – Moj otac je uznemiren zbog hapšenja svog... – Zaveži! – odredio je Mat Til. – Valjda mogu i sam da kažem šta hoću. – Okrenuo se i nekoliko trenutaka posmatrao Doka Holideja. – Vratio si se, Holideje? Nisi imao mira. Došao si da praviš neprilike? – Da sredim prilike... da više ne bude neprilika – ispravio ga je Dok. – Nikakva plehana zvezda ti ne daje pravo da... – Ova plehana zvezda ne prima naređenja od bezočnih i tvrdoglavih farmara – odvratio je Dok namerno grubo. – Ponašaj se pristojno, Tile. Ja sam savezni maršal. – Ha! – nadmeno se nasmejao Til.

– Lepa će biti ova zemlja ako se zvezde saveznih maršala daju svakoj skitnici. – Jesi li došao da se svađaš? – upitao je Dok. – Ili da se možda, diviš mojoj zvezdi. – Došao sam po Mika Oharu – zarežao je Mat Til. – On je čovek sa ranča „T“, a nijedan prokleti predstavnik zakona nema pravo da hapsi moje ljude. To ne može da prođe nekažnjeno, eto, to treba da znaš. – Ohara ostaje u zatvoru – rekao je Dok ne gubeći nerve. – I tu će ostati sve do suđenja. Ako ne želiš da umre od gladi, slaćeš mu hranu svakog dana. Sve do suđenja, rekoh. – Suđenja? Pomenio si suđenje? – nacerio se Mat Til. – U ovom gradu ne postoji sud. Kada ja odlučim, onda se obrazuje porota, ali... – Ti nemaš šta da odlučuješ, Tile. Odluka je već doneta. Putujući sudija će odsada redovno navraćati u Telvil. A nije važno što nema sudnice. Biće dobra i neka druga prostorija. Salun, na primer. Ali, suđenje će biti legalno. Tu se naravno uključuje i izvršenje kazne. – Starom rančeru je bilo potrebno nekoliko minuta da se sabere. Njegov sin je hteo nešto da kaže, ali ga je otac ućutkao naglim poketom ruke. U tom času, Oven Til se uplašio da će njegovog oca udariti kap. Lice Mata Tila bilo je crveno kao krv i disao je teško. Konačno, uspeo je da dođe do daha i da procedi kroz zube. – Uništiću te, Holideje! Uništiću sve što si ovde podigao. Uzeću ti tu značku i nateraću te da je pojedeš! Ali, pre nego što završim s tobom... ja... – Rekao si više nego što treba – prekinuo ga je Holidej. – Pretio si mi pred svedocima. Kada bih hteo, mogao bih smesta da te uhapsim. – Ti? – vrisnuo je Mat Til. – Ti da uhapsiš mene? – Ako bih želeo, Tile. Ali, ne želim. Ovoga puta ne, jer shvatam da si govorio samo gluposti. Izgubio si nerve, što se dešava i mlađima od tebe, starče.

– Proklet bio! – zamucio je Til i digao se s mukom sa stolice. – Niko nikada nije govorio sa mnom na taj način... – To je šteta – odgovorio je Dok. – To je baš ono što

ne valja kod tipova kao što si ti. Bogat si, i osetio si moć. Uživao da ljudima teraš strah u kositi. Naravno da te boli kada ti neko otvoreno kaže istinu. – Ustao je i prišao vratima. – To je sve, Tile – rekao je. – Razgovor je završen.

Til je bio zgranut. Odavno, zaista, niko nije s njim razgovarao tako. – Vратиću se – prosiktao je. – Vратиću se... po tvoju krv, Holideje! – Oslonio se na rame svoga sina i pošao napolje. Oven Til, međutim, nijednom nije pogledao u Doka, a ovom je bilo jasno zbog čega. Oven Til nije imao nerve za ovakav razgovor. Kada su konačno seli u svoja kola, Oven Til je unezvereno pogledao oko sebe. Očigledno, očekivao je da će njegov otac svakog trenutka dati znak za napad. Međutim, stari rančer je sedeo nepomično. Potrajalo je to poprilično, a onda je izdao naređenje za povratak kući. Tom naređenju usprotivio se Garfild. – Ne dopada mi se to, mister Tile – rekao je osorno. – Mik Ohara je ostao u ćeliji. – Zar ne vidiš one „sačmarice“? – planuo je Til. – Ne govori kao budala, Garfilde. Razmišljanje ostavi meni. – Garfild je stisnuo usne, ali, više nije rekao ništa. Odjahao je na svoje mesto i tamo čekao dalja naređenja. – Polazimo! – viknuo je Til. Dok su radoznali građani Telvila iz svojih zaklona posmatrali šta se dešava, Mat Til je sa svojim ljudima napustio grad. Prvih četvrt sata, stari rančer nije progovorio ni reč, zatim se okrenuo prema svome sinu. – Uzjaši Garfildovog konja – naredio je. – Hoću da razgovaram s njim. – Oven Til je zaustavio kočiju i sišao. Malo zatim, predradnik je sjahao sa svoga konja i seo kraj gazde, prihvativši uzde. Pošto je Oven uzjahao, nastavili su put.

– Pa? – upitao je Garfild pogledavši iskosa svoga gospodara. – Imate li nameru da pustite tog Holideja? – Holidej se neće izvući iz ovoga – progundao je Til. – Samo, hoću prvo da pokažem onim ušljivcima u gradu kakva je on ništarija. On možda mis-

li da me je zaustavio. Pa, ako misli tako, onda se grdno vara, Garfilde. – Okrenuo se prema gradu i opsovao. – Prokletinje ušljive! Oni sada misle da su sigurni, pošto ih štiti savezni maršal. – To je sigurno – progundao je Garfild. – A što se tiče malih rančera Lasitera i Harbrova... oni nikako ne pristaju da vam prodaju zemlju. Sada, svakako misle da ćete se uplašiti maršala, pa će praviti još veće probleme. – Pokazaću im kako se postupa sa takvim tipovima! – planuo je Til. – Do sutra ujutru, doći će da me mole da kupim zemlju od njih. A taj njihov maršal, neće moći ništa. Neka dokaže ko im je spalio kuće, ako može.

– Znači, večeras ćemo ih spaliti? – Da, Harbrova i Lasitera – klimnuo je glavom Til. – Oni su oduvek bili najtvrdoglaviji. Kada s njima budem gotov, ostali će mi sami doći. Tada ću ja biti vlasnik svakog pedlja zemlje u ovoj dolini. – Ali, Ohara je u zatvoru – frknuo je Garfild. – Ostao sam bez najboljeg čoveka. Ipak, mislim da ćemo nas petorica uspeti da sredimo stvar. – A Holidej neće znati koga da goni – nasmejao se Til. – Vi obavezno stavite maske. Jasno? – Svakako... kao onda kada smo išli na „Leteće V“? – Tačno tako – klimnuo je glavom Til. – Nemojte ništa da rizikujete. Ne čekajte da počnu da pucaju. To je zemlja koju odavno želim. Meni je potrebna zemlja... ne njihove bedne stračare!

*

Kada se Dok našao nekih desetak jardi od kancelarije sledećeg dana ugledao je kola. Dvoja teretnih kola ispod čijih su arnjeva provirivale uplašene dečje glave. Na sedištu svakih kola, sedeli su po muškarac i žena. Dok je požurio prema njima u trenutku kada su se kola zaustavila a čovek je prvi sišao s njih. Građani Telvila su počeli da se okupljaju. Čuteći su posmatrali pridošlice, a u toj tišini se jasno osećao strah. U prvom trenutku, Dok je pomislio da su

to neki doseljenici. Oba čoveka su bila od po pedesetak godina, a i njihove žene su otprilike bile istih godina. Na kolima su bili natovareni ormani, kreveti i nešto sitnog pokućstva. – Čuli smo da je ova oblast dobila zakon? – rekao je jedan od ljudi prilazeći Doku. – I poverovali smo u to. Međutim, izgleda da smo se prevarili.

– Ko ste vi? – upitao je Dok. – Doseljenici? – Ja sam Luk Harbrov, a ovo je Ned Lasiter. Bili smo susedi – odgovorio je jedan od njih. – Bili – progundao je Lasiter. – Sada nam ništa nije ostalo. Samo bedna suma koju je Til isplatio za našu zemlju. – Hajde, udite i ispričajte mi sve – pozvao ih je Dok. – Sinoć su nas napali – rekao je Harbrov. – Mat Til je poslao svoje revolveraše da nam spale kuće. – Bili su maskirani – rekao je Lasiter. – Tako nismo u stanju da dokažemo da su u pitanju njegovi revolveraši. Ali, postoji samo jedan čovek koji... – Ubili su Harija Faskina – nastavio je Harbrov. – On je uvek bio dobar sa mnom. Bio je izvanredan čovek. Čim je promolio glavu iza zaklona ubili su ga iz puške. Protiv njih nije imao nikakve šanse. – Hari je Luku bio jedina pomoć – objasnio je Lasiter. – Ja sam imao dva kaubojas, ali ih je Garfild preplašio. A sada mi baš ništa nije ostalo. Obojica smo gotovi. – Morali smo sve da prodamo Tilu – promrmljao je Harbrov. – To nikako nisam želeo da uradim, ali, sada više nisam imao izbora. Dobio je ono što je oduvek želeo. Moju zemlju i moju stoku. A, morao sam da sve prodam po ceni koju je sam odredio.

– Isti je slučaj i sa mnom – uzdahnio je Lasiter. – Nismo mogli da ostanemo i da se borimo. Imamo svoje porodice na koje treba da mislimo – I hteli biste da odete... samo tako? – namršio se Holidej. – Niste imali nameru da prijavite napad? – Slušajte, maršale – progundao je Harbrov – da smo mislili da zakon ima moć da zaustavi Tilove ljude, svakako bismo došli do vas. Ali, šta zakon u Telvilu može? Vi i mladi

Lu Divers. Mislite li da samo dva čoveka mogu da zaustave Tila? – Za nas je i suviše kasno – slegnuo je ramenima Lasiter. – Mi dobro znamo da nam nema pomoći. – Nemamo gde da živimo – dopunio ga je Harbrov. – Domovi su nam spaljeni.

– Imate pravo na zaštitu od strane zakona – rekao je Dok. – Priznajem da je sada kasno da vam se vrate vaša imanja, ali, nije kasno da se Garfild i njegovi banditi nauče pameti. Ako su ubili vašeg kaubojas... – Znamo kako rade predstavnici zakona – naljutio se Harbrov. – Potreban vam je dokaz da biste nekog uhapsili. Pa, kakav dokaz možemo da damo Ned i ja? Jahači su bili maskirani. Ruke su vam vezane, maršale. Bespomoćni ste, kao i mi. Mat Til je još uvek gazda u dolini i to će uvek i biti. – Da li ste videli žigove na njihovim konjima? – Nismo imali vremena – rekao je Lasiter. – Bili smo i suviše zauzeti pucnjavom. Branili smo žene i decu. – Ja sam sa svojom porodicom bio u kući kada su dojahali i počeli da polivaju zidove petrolejom – rekao je Harbrov. – Tako je bilo i kod mene – klimnuo je glavom Lasiter. – I, otišli su, pošto su vam zapalili kuće? – pitao je Holidej. Harbrov je klimnuo glavom, a zatim se tužno nasmešio. – I, šta sada, predstavnice zakona? Šta ćete vi da uradite? – Šta bi mogao da uradi? – progundao je Lasiter. – Nemojte biti toliko sigurni da ništa ne može da se učini – pokušao je Dok da ih smiri. – Pa – Harbrov se okrenuo prema svojim – Ned i ja ne možemo toliko dugo da ostanemo u ovim krajevima, da bismo videli šta ćete vi da uradite. Idemo u Envil Krik. Valjda će se za nas naći mesta na ranču „Bar J“. – Luk i ja želimo da imamo svoje rančeve – objasnio je Lasiter. – Odrekli smo se mnogo toga. Ali, šta вреди Til je bio jači. To vam je čitava priča, maršale. – Klimnuvši glavama u znak pozdrava građanima Telvila, popeli su se na svoja kola i krenuli. Masa je ćutala. Neki od građana su ljubopitljivo posmatrali

maršala, pokušavajući da pogode šta mu je na umu. Pitali su se, šta li će on sada uraditi i kako će uspeti da se suprotstavi najnovijoj manifestaciji moći Mata Tila?

Dok je upravo nameravao da se vrati u kancelariju, kada je ugledao Ovena Tila. Mladić je dojahao do kancelarije, sjahao s konja i stao pored njega. Bio je bleđ i sav je drhtao. – Rekli su... – počeo je mucajući – da su ljudi moga oca spalili kuće... njihove kuće? – Pokazao je glavom za kolima. – Čuo si ih – progundao je Dok. – Čuo si svaku njihovu reč. Video sam te iza drugih kola. Nego, u čemu je stvar? Nećeš mi valjda reći da si iznenađen?

– Ja... mislim da sam konačno shvatio koliko su velike pohlepa i svirepost moga oca – rekao je Oven. – Verujte mi, kunem se, nikada nisam mogao ni da sanjam da je u stanju da ode tako daleko. Harbrov i Lasiter... i njihove... mogli su živi da izгоре! Ta nesrećna deca... – Tvoj stari je to radio i ranije, Ovene – podsetio ga je Dok. – I, radiće to ponovo... osim, ako ga neko ne zaustavi. Ostali mali rančeri, oni koji su imali smelosti da se suprotstave tvom ocu, završili su na vešalima. Neki od njih bili su preplašeni, pa su na vreme pobjegli odavde. – Znam... znam... – promućao je Oven i naslonio se na svoga konja. Oborio je pogled kao da se užasno stideo zbog svoga oca. – Stvar je u tome što ja nisam nikada bio toliko blizu svih tih nedela. Kada se samo setim izraza na licima onih žena... – Nemoj to nikada da zaboraviš, Tile – rekao je Dok. Ni onu zaplašenu decu! – Maskirani jahači, rekli su možda... možda to, ipak nisu bili ljudi moga oca! – Ovene – javio se glas iza njegovih leđa – zar posle ovog nije malo kasno da sumnjaš u nasilje koje je tvoj otac u stanju da napravi? – Čovek koji je to rekao bio je doktor Volbridž. On je bio jedini građanin koji nije pobjegao sa ulice. Klimnuo je Doku glavom i prišao bliže. Til mu je klimnuo glavom i promrm-ljao. – U pravu ste, doktore – rekao je sav

slomljen. – To su sigurno bili ljudi moga oca.

– Imali su na glavama vreće za brašno – rekao je Volbridž Doku. – Razgovarao sam sa Lasiterom i Harbrovom čim su ušli u grad. I, što je najvažnije i Luk i Ned se kunu da je bilo petorica jahača. Da li to nešto govori?

– Govori mnogo meni – rekao je Oven Til pre nego što je Dok stigao da kaže bilo šta. – Nije svaki čovek na ranču „T“ najmljeni revolveraš. Većina njih su obični kauboji. Međutim, i suviše se plaše Garfilda da bi se usudili da mu se suprotstave. Ima šest revolveraša. Pravih i opasnih. – Pet – ispravio ga je Volbridž. – Zaboravio si da Mik Ohara uživa gostoprinstvo našeg maršala. – Holideje – Oven se obratio Doku – zbunjnjen sam i to priznajem. Sasvim sam svestan da je rančere napao Garfild sa svojim ljudima. Oni su i obesili Majlsa... i ostale rančere koji su... – Zastao je kao da nije smogao snage da izgovori ime čoveka koji je kriv za sve ovo. – Izgovori to, biće ti lakše – rekao je Dok. – Sada mi je palo još nešto na pamet – rekao je Oven. – Sećam se da su uvek Garfild i njegovi ljudi jurili bandite u brda, kada bi pokupili našu stoku. – Da ja dovršim – umešao se Dok. – Znači, svaki put, kada bi sa ranča nestajala stoka, Garfild je sa svojim ljudima išao u poteru. Je li bilo tako? – Tako je bilo. Ostajali bi van ranča po tri nedelje. Zatim bi se vraćali. – Ali, bez stoke – zaključio je Dok i značajno se nasmešio. U sledećih pet minuta, Oven Til je odgovarao na jedno pitanje za drugim. Toliko je Doku Holideju bilo potrebno da rančerovog sina dovede do teme koja ga je interesovala. Oven Til je nekoliko puta ponovio sve što je znao o krađama stoke sa ranča i o tome kako se dalje stvar odvijala. Bilo je značajno to da su banditi koji su odvodili stoku uvek nosili maske preko glave. I još nešto, uvek ih je bilo šestorica. – Jesi li siguran da ih je bilo šestorica? – Razgovarao sam sa ne-

kim kaubojima – rekao je Oven. – Kleli su se da je uvek bilo šest jahača. – Dok se setio one bande koju su sreli on i Hors, ali, nije rekao ništa o tome. – A zatim bi se skupili Garfieldovi ljudi i organizovali poturu za kradljivcima, je li tako? – upitao je Oven. – Tako je. Posle nekoliko milja bi naredili kaubojima da se vrate, a on je nastavljao dalje sa svojih pet pomoćnika.

– U redu – rekao je Dok i zapalio cigaru. Znači, bilo ih je ukupno dvanaest u bandi. Sada ih je deset, izračunao je. – Doktore... – Da, kolega? – Zaboravite sve što ste čuli za vreme ovog razgovora. – Ne brinite... ako želite... – Tile, to važi i za tebe – rekao je Dok. – Nemoj nikome da kažeš da si razgovarao sa mnom. Ovo se naročito odnosi na tvoga oca. – Voleo bih kada bih mogao više da vam pomognem – rekao je Oven. – Ja... nikako ne mogu da izbacim iz glave ono što sam video. Harbrov i Lasiter... i njihove porodice. – Ima mnogo stvari koje bih hteo da obavim u vezi s tim – rekao je Dok. – Ali, moram da radim po zakonu. To dobro znaš, Tile. Znaš da ne mogu da uhapsim Garfilda bez dokaza.

– Dokazi... dokazi – ovu reč je Oven ponovio nekoliko puta, a videlo se na njemu da napregnuto razmišlja. – I to sigurnih dokaza – rekao je Dok. – Dokaza koji će me bez ikakve sumnje dovesti do Garfilda. – Ja vam u tome, na žalost, ne bih bio ni od kakve pomoći – najzad je rekao sin Matila. – Ali, ako se ikada ukaže neka prilika... – Dok je shvatio da od daljeg razgovora neće biti nikakve koristi, ali u glavi je već imao ideju. Klimnuo je glavom starom lekaru i rančarovom sinu i požurio u svoju kancelariju. Lu Divers je sedeo za Dokovim stolom, a Hors je stajao pored njega. Na ploči stola bila je raširena neka mapa, koju su obojica pažljivo razgledali. – Nadam se da nemate ništa protiv što koristim vaš sto – rekao je Lu. – Sećate li se da sam vam kazao da odlično poznajem ovu teritoriju? Pa, palo mi je na pamet da

bi vam, jednoga dana, bila potrebna ova mapa. – Odlično – klimnuo je glavom Dok. – Mislim da bi mogla da mi bude od velike koristi. – Šta te to muči? – upitao je Hors. – Izgledaš mi zamišljen, maršale? – Nešto mi se vrzma po glavi – progundao je Dok i seo na krevet. – Nešto nejasno i neodređeno... a možda i nije sasvim neodređeno...

– Sinoć sam počeo da radim na ovoj mapi – javio se Lu. – Sada je gotova. Da li da je obesim na zid, maršale? – Kasnije – odvratio je Dok. – Dok ne budem poznavao ovu teritoriju tako dobro kao ti, nosiću tu mapu sa sobom. – Lu se nasmešio, a zatim je još jednom sa divljenjem odmerio svoj rad. Presavio je zatim mapu i pružio ju je Doku. – Nadam se da će biti korisna – rekao je Dok, presavio mapu još jednom i stavio je u džep kaputa. – Hvala ti, Lu. Sedi sada pored mene i slušaj. – Razumem – rekao je Lu i u dva skoka se našao pored maršala koji je još nekoliko trenutaka sedeo zamišljen. – Da li Ohara još uvek čuti? – upitao je konačno. – Ni reč neće da kaže – odgovorio je Hors. – U redu! Dok Lu i ja budemo odsutni, ti ćeš biti dežuran, Horse. Ne rizikuj ništa. Vrata neka budu stalno zaključana. Ohara ne sme da prima posete. A bolje da ih ni ti ne primaš.

– Zar idemo negde? – upitao je Lu. – Da. I ni sam ne znam koliko ćemo se dugo zadržati. Horse, ja znam da će udovica Majls svraćati. Znam da će joj biti drago da ti donese nešto za jelo... – Znači, ja ostajem zaključan? – Baš tako – progundao je Dok. – Ne zna se šta bi Garfield i njegovi ljudi mogli da urade dok smo mi odsutni. – A kuda... – počeo je Lu. – U Big Ket brda – rekao je Dok jednostavno. – Da li dobro poznaješ tu oblast, Lu? – Odlično! Tamo sam često lovio jelene. – Ako postoji neko skrovito mesto, da li bi umeo da ga nađeš? Ili možda, znaš da nešto tako postoji? – Pa, mislim da poznajem taj teren. Mislim da bih lako našao svaku uvalu ili kanjon. – Zar nam nećeš detaljnije objasniti svoj

plan, maršale? – nacerio se Hors. Dok im je tek tada prepričao svoj razgovor s Ove-
nom Tilom. – Sa zapadne strane tih brda
je granica između Nevade i Kalifornije. Sa-
mo dva dana jahanja od brda je li tako? –
obratio se svom pomoćniku. – Tačno – re-
kao je Lu koji je počeo da shvata. – U redu.
Sada razmislite o ovome što ste čuli i o
krađama stoke da ranča „T“. – U poteru
su uvek išli Garfild i njegovi ljudi – rekao
je Lu. – Odlazili su u brda misleći da se
banditi tamo kriju... – Uvek Garfild i njego-
vi ljudi – polako je ponovio Dok. – I, nika-
da im nije pošlo za rukom da pronađu kra-
dljivce. – Nikada mi nije bilo jasno zbog če-
ga – rekao je Lu. – Ne treba mnogo vreme-
na da se brda detaljno pretraže. Nije mi
jasno kako Garfildu to nikada nije uspeva-
lo? – Ja mislim da shvatam zašto nije. Mis-
lim da Garfild i njegovi ljudi imaju vezu
sa banditima – rekao je Dok. – Mislim da
im čak pomažu da krađu stoku. – Š-šta?
– zaprepastio se Lu. – Do sto đavola – jed-
va je izgovori Hors. – Mislim da je to razlog
zbog kojeg ostalim kaubojima sa ranča
nikada nije dozvoljeno da idu u poteru do
kraja. To je sve Garfildova organizacija.

– Ali, zašto bismo mi sada pretraživali
brda ako su oni već oterali stoku? – upi-
tao je Lu. – Ne verujem da bi se banditi kri-
li u brdima ako je sve tako dobro organizo-
vano. Verovatnije je da su s one strane ka-
lifornijske granice. – I to je moguće – slo-
ži ose Dok. – Ali, moguće je da i s ove
strane brda imaju svoje baze. Zadržavaju
se tu izvesno vreme i čekaju da dobiju znak
za akciju. Jedini koji bi mogao da ih potraži
bio bi Garfild, a njega nemaju razloga da
se plaše. – To je zaista neverovatno – ču-
dio se Hors. – Vredi proveriti – odgovorio
je na njegovu primedbu Dok. – Upravo će-
mo to učiniti. Ako ih pronađemo, Lu, biće
nas dvojica protiv petorice. Šta misliš o to-
me? – Odlično! – oduševio se mladić. – Ja
sam siguran da ćemo pronaći način kako

da ih sredimo. – U to možeš biti siguran,
zameniče – nasmešio se Dok.

*

Napustili su Telvil nekih petnaestak mi-
nuta kasnije. Pored revolvera za pojasom,
Dok je u futrolu na sedlu imao i dalekomet-
nu „šarpsovu“ pušku. Lu je pored svoga
revolvera imao „sačmaricu“ sa skraćen-
im cevima. Po Dokovom uputstvu, odabrao
je najkraći put koji vodi u brda, ali ne
prelazi pored ranča „T“. Dok nije želeo da
ih Tilovi ljudi primete, jer bi tada znali da
je u gradu ostao samo Hors. Kasno popod-
ne, već su bili na pola puta u brdima. Lu
je stalno jahao nagnut u sedlu i pažljivo
osmatrao teren pred sobom. Tek pred za-
lazak sunca okrenuo se Holideju koji je ja-
hao za njim. – Izgleda da je vaša pretpo-
stavka tačna, maršale – rekao je. – Ima tra-
gova nogu, a ima i od papaka i kopita. Lju-
di koji su ovuda prolazili nisu se trudili
da sakriju tragove. – To znači da nisu imali
ni potrebe za tim – zaključio je Dok. Nas-
tavili su po tragovima dok se sumrak sve
brže spuštao. U jednom trenutku, Dok je
zategao uzde svome konju. – Mislim da
ćemo imati prilično hladnu noć, momče –
rekao je. – Samo, ne smemo ložiti vatru.
Možda smo im prišli sasvim blizu. – Blizu?
– Lu je iznenađeno pogledao Doka koji je
sjahao sa konja. Sapeli su konje i, mada je
bilo malo slobodnog prostora, uspeali su za
sebe da pripreme ležaje. A tada se Lu
odjednom nagnuo i podigao sa zemlje
nešto sjajno. Uspravio se i pomirisao pred-
met koji je držao u ruci. – Šta si to našao?
– Slomljenu kašiku. Još miriše na govedinu
– rekao je Lu. – Izgleda dosta sveže. Naj-
više pre nekoliko sati je upotrebljena. –
Dok se osmehnuo. Ovaj momak ga je sva-
kim danom iznenađivao sve prijatnije. Bio
je zaista sposoban. – Doduše, to bi mogao
da izgubi i neki lovac na jelene – razmišl-
jao je glasno Lu. – Ali bi mogli da budu i

banditi – Dok je bio realniji. – Izgleda da sam bio u pravu kada sam pretpostavio da smo blizu. – Hoćemo li da požurimo za njima? – upitao je Lu nestrpljivo. – Nećemo. Malo ćemo odspavati i nastaviti put tek pred zoru. Možda su se banditi ulenjili. Dok su u skrovištu, nemaju čega da se plaše. Bar tako je bilo do sada. Bilo bi dobro da ih zateknemo na spavanju. – Dok je spavao do ponoći. Zatim ga je Lu probudio i sam legao da spava. Dok ga je pustio da se odmori do pola pet, a tada su na brzinu pojeli doručak i spremili se da pođu. Dvadesetak minuta, pošto su napustili mesto na kome su proveli noć, Dok je ugledao tragove. Stope su upadale duboko u zemlju, što je govorilo da je čovek nosio neki težak teret. Pored tragova bilo je i mrlja od krvi i Dok je bio siguran da je čovek nosio ulovljenu životinju. Po tim mrljama odredio je da je čovek prošao sredinom prošlog popodneva. Trag ih je odveo do male čistine koja se nalazila u sredini guste šume. I, tu ih je čekalo iznenađenje.

Usred nevelikog proplanka, dizale su se dve kolibe. Pored njih je bio improvizovan koral u kojem je bilo pet konja. Jelenski rogovi su bili pričvršćeni iznad vrata jedne kolibe. Na panju ispred kolibe, dremuckao je čovek, a preko kolena mu je bila prebačena puška. Glava mu se stalno klatila i padala mu napred, što je značilo da ga je hvatao san. – Stražar – prošaputao je Dok. – Ne verujem da će biti teško savladati ga. – Mislite li da su to ljudi koje tražimo? – Onih pet konja u koralu su činjenica, koja se ne može prenebretnuti. Osim toga, čini mi se i ovu mustru da sam već negde video. Ako nisam u pravu, to će ovi ljudi moći lako da dokažu. – A kako ćemo to izvesti? – Vidiš li ono oboreno stablo, petnaestak jardi od kolibe? To će biti tvoj zaklon. Idi tamo, ali tiho. I ponesi „sačmaricu“. U slučaju da budeš morao da je upotrebiš... ne oklevaj. – Vi ćete se pobrinuti za stražara? – Tako je – nasmejao se Dok. – Taj stražar

će nam biti od velike koristi. – Konje su ostavili daleko od čistine. Dok je svoju pušku ostavio u futrolu na sedlu, ali je Lu poneo „sačmaricu“. Kada se odvojio od Doka, Lu je u širokom krugu obišao oko kolibe i koralu dok nije stigao do svog odredišta. Dok je čučnuo iza jednog grma i čekao strpljivo. Nije se ni pomakao, sve dok nije ugledao svog zamenika kako mu maše. Tada je polako krenuo prema stražaru. Čovek se trgao, a zatim se sav ukočio kada je osetio hladnu cev na svome vratu. – Ni reći – prošaputao je Dok. – Ni šapat neću da čujem, dok ne naredim. – Bradati čovek je klimnuo glavom. Puška mu je kliznula sa kolena i pala na zemlju. – Pozvaceš napolje svoje prijatelje – rekao je Dok tiho. – Slušaj, šta misliš, ko si ti? – pokušao je bandit da protestuje. – Kaži ono što sam ti rekao i ni reč više – prosiktao je Dok i cev revolvera čvršće upro u banditov vrat. – Ne možeš... – Mogu. Mogu da pritisnem obarač i da ti raznesem mozak po ovoj travi. Ništa lakše od toga. A to će ti se i desiti ako odmah ne uradiš ono što tražim.

– Šta želiš da uradim? – Samo da pozoveš svoje prijatelje. Zovi ih da izađu. Kaži da je stigao Garfild. Samo to i ništa više. – Ti nisi Garfild. – Ne mogu ti reći da nisi u pravu. Pa? – Dok je pojačao pritisak revolvera još malo. Čovek je uzdrhtao. Shvatio je da to neće trajati dugo. – Imaš samo deset sekundi na raspolaganju da odlučiš šta ćeš uraditi. Posle toga... – Pozvaću ih – promucio je stražar. Zatreptao je očima i pročistio grlo. Zatim je viknuo. – Svi napolje! Garfild je stigao! Brzo napolje!

– Tako, golube – rekao je Dok ali, nije skidao revolver sa njegovog vrata. – Vidiš kako može. – U onom strahu ne da je viknuo, već se tako proderao da mu se glas odbio od okolnih litica. A to je upravo bilo ono što je Dok hteo. Sada je bar bio siguran da su ljudi u kolibama čuli ono što je želeo, a on je mirno mogao da onesposobi stražara. To je i učinio. Cev njegovog re-

volvera se za trenutak podigla sa banditovog vrata, ali ga je odmah tresnula svom snagom iznad uva. Stražar se skljkao onesvešćen. Ta stvar je bar za sada bila sređena. Dok Holidej je kao mačka, potpuno bešumno skočio i zaklonio se iza najbližeg stabla. Revolveri su mu bili spremni. Nedugo zatim, iz jedne kolibe su izašla dva čoveka. Trljali su pospano oči i videlo se da su se tek probudili. Obojica su bili u rublju i izgledalo je da nemaju oružje pri sebi. Druga dvojica su izašla iz druge kolibe, ali, oni su imali vremena da uzmu oružje. Jedan je imao revolver, a drugi je u ruci držao pušku velikog kalibra. Ali, svi su reagovali isto. Kada su se našli na proplanaku, zastali su kao skamenjeni. Onda je čovek sa puškom krenuo napred, ali, na Dokovu komandu, stao jekao ukopan. – Baci pušku i ruke uvis! – komandovao je Dok. – Hil... – rekao je jedan od one dvojice koji su bili nenaoružani. – Hil spava – nacerio se Dok. – A vi ste uhapšeni. Ja sam savezni maršal Holidej iz Telvila, a vi ste opkoljeni, bagro. Ti sa puškom, zar nisi čuo šta sam rekao?

Čovek sa puškom je oklevao. Njegov kompanjon se osvrnuo levo i desno i tada je ugledao ramena Lu Diversa, koji je čučao iza debla. Bandit je tada napravio fatalnu grešku. Potegao je revolver prema Luu, a u istom času je njegov partner uperio pušku prema Doku. U stvari, pokušao je da je uperi, jer da povuče obarač nije imao vremena. Ni onaj sa revolverom nije bio bolje sreće. Luova „sačmarica“ je grmnula samo sekund pre nego što je čovek sa revolverom stigao da ispali hitac. Oblak sačme ga je obasuo takvom silinom da je poleteo čak iza kolibe. Čovek je jeknuo i ispustio oružje. Zatim je pao na kolena, a krvava mrlja mu se pojavila na prednjem delu košulje. U istom trenutku kada se to događalo, Dok je sredio onog sa puškom.

Dvojica bandita koji su bili u rublju, u međuvremenu su se bacili na zemlju i čvr-

to priljubljeni ležali su, ne usuđujući se da se pokrenu. Ipak, Dok je znao da mora da bude oprezan. Ovo nisu naivni kauboji već banditi okoreli u zločinu, koji ne biraju sredstva. – Lu – pozvao je Dok svoga pomoćnika – drži ovu dvojicu na nišanu. – Ne brinite, maršale – nasmejao se Lu zadovoljno. Dok je tada izvadio lisice i stavio ih na ruke bradonji, koji je još uvek bio u nesvestici. Nenaoružani duo pokušao je da ustane, ali su se obojica hitro bacili na zemlju, kada je Lu podigao pušku. Na ogradi korala visilo je nekoliko sedala koje je Lu oborio svojom „sačmaricom“ dok je pucao u bandita. Oba bandita bila su mrtva. Lu je tek tada pošao da pogleda čoveka koje je oborio. – Prizor baš nije bio veseo – slegnuo je ramenima Dok ugledavši bledilo na mladićevom licu. – Ali, zamisli kako bismo mi izgledali da nismo uradili ono što smo morali. Moraćeš da se navikneš na takve stvari, Lu.

– Ja... ja nikada ranije nisam ubio čoveka – promucio je Lu. – A vi? – Pa... bilo je i toga – ironično se osmehnuo Dok. – Ali, borba je uvek bila fer. Nikada nisam potegao prvi. To je moj princip. Samo ako hoćeš tako da radiš, moraš uvek biti brži – namignuo mu je. – U svakom slučaju, kada su ovakvi gadovi u pitanju, ne treba da te peče savest. – Dobićeš i ti svoje, zvezdo-nošće – zarežao je jedan od vezanih bandita. – Ovoga puta si imao sreće. – Ne verujem u sreću – rekao je Dok. – Ovoga puta sam se koristio informacijama koje sam dobio i to je sve. – Šta do đavola to treba da znači? Ja nikada nisam čuo tako nešto – nabusito je progovorio bandit. – To znači, da mi je vaš prijatelj ponešto ispričao. – Oba bandita su se zacerekala. Očigledno da nisu poverovala Doku. – Naš prijatelj? Ma nemoj mi reći – iskezio se jedan od njih. – A kojeg ti to na primer našeg prijatelja poznaješ?

– Garfilda na primer – rekao je Dok mirno. – On mi je rekao gde treba da vas tra-

žim. – Za trenutak su oba bandita zanemela. Onda su izmenjali poglede. Najzad je onaj govorniji pogledao Doka pravo u oči i besno rekao. – Garfield to ne bi nikada uradio. Do đavola! On nema računa da kaže bilo šta. Uvalio se do guše. Sve ovo je lično smislio. On je najviše kriv. – Zaveži gubicu Arte! – zaurlao je drugi bandit. – Garfield mora da je poludeo kada nas je izdao – grmeo je čovek po imenu Art. – Ali, zašto bi on to uradio, kada je sve bila njegova ideja? Od samog početka... – Pokupio vas je da bi s vremena na vreme oterali poneko krdo, eto – podsticao ih je Dok. – Terali ste stoku preko granice Kalifornije i tamo menjali žigove. Prodavali ste i... – Ne govori mu ništa, Arte – ponovo je zaurlao drugi bandit. Ali, na Artu se videlo da je izgubio živce. Pogledao ga je uspaničeno i gotovo vrisnuo. – Ne ubeđuj me, Hiče. – Zašto sada ja... Ja nikoga nisam ubio. Nikada nismo pucali, jer je uvek za nama išao Garfield sa svojim ljudima. A kada bismo odveli stoku u Kaliforniju... – Zaveži, budalo! – zaurlao je Hič. – Kako možeš da budeš tako glup? Kladim se da Garfield nije progovorio ni reč. Ta plehana zvezda te je toliko izludela da ne znaš šta govoriš. Zar ne shvataš da ti je bacio mamac. A ti, kao svaka budala, odmah si zagrizao. – Pusti ga da govori, Hiče – rekao mu je Dok. – Ako budete sarađivali, možda ću zamoliti sudiju da vam malo ublaži kazne. – Đavola ćeš ti nešto uraditi za nas – rekao je ratoborni Hič. – Ne verujem ti ni jednu jedinu reč.

– Kako hoćeš – rekao mu je Dok mirno, a zatim se obratio Luku. – Odvešćemo ih do njihovih konja, Lu. Mrtve ćemo ovde zakopati. Zatim se vraćamo u grad. – Bilo im je potrebno sat vremena da zakopaju mrtvace i da se sprema za povratak. Lu je osedlao konje za trojicu uhapšenika i pomogao Doku da ih podigne u sedla, zatim im je noge vezao ispod konjskih trbuha. Tek kada je Dok još jednom proverio sve veze, dao je znak za polazak. – Putovaće-

mo tiho – rekao je zameniku. – Sve do zatvora. Odaberi put kojim nas niko neće sreći i gledaj da bude što duži. Odgovaralo bi mi da u grad stignemo pre zalaska sunca. – Ne brinite – rekao je Lu. – Ali, moglo bi se desiti da se u gradu nađe Garfield sa svojom bratijom. – U tom slučaju, moraćemo i njega da strpamo u zatvor. U stvari, to bi nam olakšalo posao. Ali, ja bih više voleo da malo pričekamo, da vidim još neke stvari. Pre svega, naravno, želim da ove mustre predam Horsu. – Ostatak dana su povelili u laganom jahanju i čestom odmaranju. Lu se pokazao kao zaista dobar poznavalac cele oblasti. Znao je svaku stazu, svaki grm, svako drvo.

*

Tridesetak minuta posle zalaska sunca, ušli su u Telvil. Prišli su zatvoru sa zadnje strane i uveli bandite u dvorište. Hors ih je prvo s nevericom pogledao, a tek onda je prišao vratima i otvorio ih. – Hoću li svu trojicu u jednu ćeliju? – upitao je, zveckajući ključevima. – Može – nasmejao se Dok. Hors baš nije bio nežan i sledećeg trenutka sva trojica bandita našla su se u ćeliji pored one u kojoj je već bio Mik Ohara. Više nije bilo sumnje da pripadaju istoj bandi, jer, Mik je iskolačio oči kada ih je ugledao. – Dobro si video, Mik. To su tvoji pajtaši – rekao je Dok. – Što si toliko iznenađen? Uostalom, i razumem te. Ni u snu nisi mogao da sanjaš da ćete se jednoga dana svi lepo ovde sakupiti. Samo, još niste svi. Ali, ne brinite... – Mik se pravio da ga ne interesuju maršalove reči. Prišao je rešetkama koje su ga delile od susedne ćelije i zagledao se u bandite. – Kako ste do đavola dozvolili da vas uhvati? – prosiktao je. – Zar niste imali stražara? Zašto niste... – Čuvaj živce, Mik – promrmrljao je bradonja opipavajući prstima glavu. – Ja... Još uvek ne znam kako se sve to dogodilo. Ali, nešto mora da se dogodilo... – Zar nisi čuo

onog zvezdonosca? Kaže da nas je Garfild izdao – vrisnuo je Art.

– I tisi pao na to, budalo! – planuo je Ohara. – Ovakvih kretena još nisam video u životu. – Zaveži! – pobesneo je Art. – Ti si bio ovde. Znao si sve što se dešava, pa, kako si se onda našao u čuži? Kad si bio tako pametan, trebalo je da središ zvezdonosca. – Dok Holidej je namignuo na Lua, a zatim se obratio Horsu. – Donesi jednu stolicu za sebe, Horse! I „sačmaricu“ – nacerio se Holidej. – Jedva čekam da popričam malo s ovim ptičicama. Izgledaju spremni na razgovor, a maršale? – Ne računaj na to – odvratio je Dok. – Mislim da će držati usta dobro zatvorena, sve dok ih ne izvučemo na suđenje. Uostalom, neka ih. Ima vremena da progovore. – Kasnije u kancelariji, Dok je dao dalja uputstva Luu Diversu. – Pođi odmah u patrolu, Lu – rekao je. – Želim da znam da li je Garfild u gradu... ili ma ko od jahača sa ranča „T“. Meni se čini da nas niko nije video, kada smo doveli bandite u grad i ne bih hteo ništa da rizikujem, proveri kod Stenlija i Morlija. Idi i do Heršlingera, a zatim se vrati da mi javiš. Ako ti se učini da oni uopšte nisu dolazili, onda možeš otići kući da nešto pojedesh.

Lu je slušao pažljivo svaku Dokovu reč, a kada je ovaj završio, klimnuo je glavom. – Razumem, maršale – rekao je kratko. – Ali, dobro pazi da nigde ništa ne zucneš. Tvoji roditelji će sigurno biti radoznali i želeće da znaju šta smo radili. Ali, ni njima ništa ne govori... bar za sada. – Tata ne bi ni... – Tvoj tata ne bi ništa rekao, znam. A ni tvoja mama. Ali, zamisli da govore jedno s drugim i da ih neko čuje? – Palcem je pokazao prema čelijama i nasmešio se. – S ovakvim dokazima mi smo na konju. Možemo da sredimo Mata Tila i svu onu bagru oko njega. Ali, sada moramo da čutimo. Ako se pronese glas da smo pohvatali bandu kradljivaca stoke, Garfild će sve preduzeti da ih oslobodi iz zatvora. A tada

bi moglo da se dogodi da pogine i neko nevin. – Nije ni Garfild nepobediv. Mogli bismo i njega da sredimo – isprsisio se Lu. – Ja nemam nameru da ovaj zatvor branim od takvog tvora kakav je Garfild – rekao je Dok. – Kada se sukobimo s njim, to će biti na zemljištu „T“ ranča. To je vrlo važno, Lu. Shvataš li u čemu je razlika?

– Pa... – Kada građani Telvila čuju da su predstavnici vlasti sredili Garfilda... i to na teritoriji „T“ ranča, koji je za njih sinonim svih zala, onda je to... – Jasno mi je – klimnuo je glavom Lu. – Shvatam šta mislite. I mislim da ste u pravu. – Odjednom, mladić je prasnuo u smeh, a Dok ga je začuđeno pogledao. – Šta je tako smešno, Lu? – upitao je i sam se smejući, jer je Luov smeh bio zarazan. – Kada samo pomislim kako će izgledati Mat Til kada mu pred nosom spapčite Garfilda, dođe mi da unapred puknem od smeha. On je tako naduven, tako misli da može sve, a odjednom, uspred njegovog ranča, šćap! I, mister Garfild u čuži. – U pravu si – složio se Dok. – Eto, sada vidiš zašto moramo da pazimo šta radimo. – A kako će se tek tada kajati što vam je prošli put dozvolio da odete. To mu je bila životna greška – još uvek se smejao mladić. – Poješće se živ. Na žalost – odjednom se uozbiljio. – Na žalost i mnogi ljudi u Telvilu misle ono što o sebi misli Mat Til. Da je nepobediv. Zato ga se toliko i plaše. – Dok je klimnuo glavom. – Tačno. I ja tako mislim, Lu. Hajde, pođi sada i obavi taj obilazak, ali, brzo. – Zamenik je hitro izašao iz kancelarije, a Dok je zaključao vrata i pošao da pripremi kafu. Voda tek što je provrila, a Lu se već vratio sa svojim izveštajem. – Nijednog jahača sa „T“ ranča nije bilo u gradu čitavog dana, maršale – rekao je. – Čini mi se da imaju posla na ranču. Znao da su Lasiter i Harbrov prodali Tilu svoja goveda. A oni su zajedno imali preko pet stotina grla. Kauboji će imati dosta posla dok im ne utisnu nove žigove. – Odlično! – rekao je Dok

zadovoljno. – A šta je sa konjima naših zatvorenika? – Ostavio sam ih u zadnjem dvorištu. Sedla sam smestio u šupu. Zašto? – Samo pitam. Nego, pre nego što pođeš kući na večeru, donesi mi bisage sa njihovih sedala. Hteo bih da malo pogledam šta je u njima. – Dok je Holidej pregledao bisage u odeljenju sa ćelijama nastala je neka užasna galama. Posle nekoliko trenutaka, Hors je ušao u kancelariju, cereći se.

– Izgledaju prilično ratoborni – rekao je. – Svađaju se između sebe. Nisam uspeo da doznam imena onih bandita koji su poginuli, ali imena ove trojice su: Bišof Hil, Gič Art i Buker Hič. – Dok je klimnuo glavom. – Odlično! Ostani s njima dok ja budem pisao izveštaj. I pazi da se ne poubijaju. Kakvi su, poješće jedan drugoga. Naročito pazi na Mika. On je ovde nešto kao izaslanik Garfilda... – Pravo kažeš – uozbiljio se i Hors i požurio na svoje radno mesto, ostavljajući Doka samog u kancelariji.

*

Oko pola jedanaest, Dok Holidej je ustao od stola i taman je hteo da pođe prema odeljenju sa ćelijama, kada se začulo kucanje na vratima. Dok je najpre oslušnuo, a kada se kucanje nestrpljivo ponovilo, izvadio je „linkoln“ iz futrole i prišao vratima sa strane. – Ko je – zapitao je. – Dejvidson – javio se posetilac. – Ja sam Čet Dejvidson. Vi ste me viđali, maršale. – Znam te, Dejvidsone. Šta hoćeš? – Imam važnu poruku za vas – rekao je Dejvidson. – Od doktora Volbridža. Hitno je. – Dok je izvirio kroz prozor. Na pločniku je video samo jednu mračnu figuru, ali, nije mogao da ga prepozna. Ipak, vratio se do ulaza i oprezno otvorio vrata. Čovek je polako ušao i promrmljao. – Prolazio sam pored doktorove kuće. Pozvao me je i rekao da dođem ovamo. – I to je sve? – namrštio se Dok. – Nije. – Dejvidson je bio beskrajno spor. – Rekao je da vam kažem da odete

ko njega. I, rekao mi je... ovaj... da nikome o tome ne govorim. – U redu – klimnuo je glavom Dok. – Hvala ti što si došao. I misli o onom što ti je rekao doktor. Nikome ni reči! – Čovek je nešto progundao, a zatim se izgubio u mraku, kao da se odjednom nečega uplašio.

Doku je trebalo samo nekoliko trenutaka da obavesti Horsa da mora da izađe, zatim je na zadnja vrata krenuo u mrak. Poprečnim putem stigao je do doktorove kuće za samo nekoliko minuta. Povukao je uzicu na vratima i do njega je dopro prijatan zvuk zvona. Skoro istog trenutka na vratima se pojavio Volbridž. – Žao mi je što nisam mogao lično da dođem – rekao je uvodeći ga u kuću i zatvarajući vrata. – Ali, nisam smeo da ostavim pacijenta. – Pacijenta? Imate pacijenta? – upitao je Dok i odmah shvatio da ga je doktor baš zbog toga i zvao. – Ko je? – Oven Til. – Dok ga je upitno pogledao. – Zar je bolestan? – Fraktura lobanje, tri slomljena rebra, slomljena ruka – rutinski je nabrajao doktor. – Nije mi jasno kako je u takvom stanju uopšte uspeo da dođe do mojih vrata. Mislim, kako se dovukao. U svakom slučaju, ima više snage nego što sam mislio. To je stvarno neverovatno. – A kada je došao? – Pre jednog sata. Već sam mislio da legnem, kada sam čuo kako neko kašlje pred mojim vratima. Dobro je što se nisam dugo kolebao da ih otvorim. Bio je u polusvesti. Neprestano je ponavljao: „Dovedite Holideja“. Možda još ima dovoljno snage da kaže koju reč. A, možda je već umro... – Otvorio je vrata ordinacije, a Dok je pošao za njim. Pacijent, koji je ležao na krevetu, bio je sav uvijen u zavoje. Disao je isprekidano, mučno. Doktor je seo pored kreveta i opipao puls ranjeniku. – Ponovo se onesvestio – rekao je. – Ja sam mislio... – Mislite li da će se povratiti? – upitao je Dok. – Nisam siguran. Ali, moraćete da čekate. Kao što i sami znate, može se desiti da se više ne probudi. Ali, u slučaju da

ipak dođe svesti, biće bolje da budete ovde. Sedite... sačekajmo malo. – Međutim, čekanje je potrajalo više od sata. U jednom trenutku, Oven Til je otvorio oči i napregao se da bi prepoznao posetioca. Zatim se sa njegovih usana čuo tih, vrlo tih šapat.

– Morao sam... da vas pronađem. – Sačuvaj snagu – umirivao ga je Dok. – Odgovaraj samo na moja pitanja i to kratko. Mislim da znaš da si u kući doktora Volbridža? Učinio je za tebe sve što je mogao. Biće dobro... Možeš li da govoriš, da kažeš nekoliko reči šta ti se dogodilo? – Oven je ćutao dugo i Dok je pomislio da je stvar završena. Međutim, on je prikupljao snagu. Najzad je progovorio isprekidano. – Bio sam u kaubojskoj spavaonici. Pod Garfildovim krevetom našao sam maske... one što su nosili. Stavio ih u svoje bisage... i poterao konja... Mislio sam da me niko nije video. Ali, mora da sam u nečemu pogrešio. – S mukom je nastavio dalje. Ispričao je kako je odabrao kraći put do grada, ali, kada se našao u kanjonu, odjednom se na njega osula prava lavina kamenja. Konj mu je ubijen, a on je izgubio svest. Kada se osvestio, osetio je strahovite bolove po čitavom telu, a preko njega je bila piramida od kamenja. Ležao je nepomično. Onda su do njega došla dva čoveka i on je shvatio da sve nije bilo slučajno. Došli su da vide rezultat onoga što su učinili. – Čuo sam ih kako govore – rekao je Oven. – Bili su mi vrlo blizu. Odmah sam ih prepoznao. – Kaži samo njihova imena – tražio je Dok sa strepnjom, jer je video da je Oven iscrpljen do krajnjih granica. – Krejn i Lambert. Dvojica... prijatelja Sema Garfilda. – Jesi li čuo šta su govorili? – Da. Garfild ih je poslao da me zaustave. Nisu želeli da stignem do grada. Garfild... otkrio je da sam preturao po njegovim stvarima... Video me je kako sedlam konja i shvatio je... – Znači, nije se usudio da se obračuna s tobom na ranču – zaključio je Dok. – Plašio se da tvoj stari ne sazna neke stvari.

Više je voleo da sve reši na svoj način. Sada je siguran da nisi mogao stići do mene.

– Da. Oni su... Krejn i Lambert, brzo odjahali. Čuo sam ih. – I, kada se to dogodilo? – Juče oko tri – jedva je izgovorio Oven. – Ni sam ne znam kako sam uspeo da se dovučem ovamo. – Znači, Garfild sada misli da je siguran – zamišljeno je ponovio Dok. – Ali, tvoj stari će poslati poteru kada pronađe tvoga konja u kanjonu. – Neće. Ja mislim da on više nije živ. Krejn i Lambert su imali dovoljno vremena da to srede. Ja sam dugo ležao pod kamenjem, dok nisam smogao snage da se izvučem. – U celoj ovoj stvari, jedino je dobro što Garfild misli da si ti sahranjen pod onim kamenjem... – Da, a to znači da se neće mnogo motati onuda – umešao se u razgovor Volbridž.

Dok je ustao i malo prošetao kroz sobu. Onda se okrenuo Volbridžu. – Ja ću morati malo da krenem u obilazak – rekao je. – Vi, dok, pripazite na ranjenika. On nam je dragoceni svedok i trudite se da niko ne dozna da je ovde. – Ne brini, maršale... izdržaću – ponovo se javio Oven. – Nikada mi ranije nije život bio toliko važan kao sada. – Dok je požurio do zatvora, a zatim je osedlao konja. Hors ga je čuo. Otključao je zadnja vrata i radoznalo se zagledao u njega. – Ostani uz one ptičice – rekao je Dok. – I, dobro ih pazi, Horse. Svratiću da probudim Lua i poslaću ga da ti pravi društvo. Ne znam koliko ću se zadržati, ali... A kuda si naumio u ovo doba? – Na ranč „T“. – Sasvim sam? – Sasvim sam. – Bilo je to sve što su rekli. Onda je Dok poterao konja i ostavio začuđenog Horsa da bdije kraj svojih zatvorenika. Lu je smesta ustao i pažljivo saslušao uputstva, koja mu je dao Holidej. Nekoliko trenutaka kasnije, Dok je galopom jahao prema ranču „T“. Zora je već probijala noć. Nije moglo da bude više od četiri, pola pet, kada je malo zategao uzde. Dosta daleko pred sobom ugledao je jednog usamljenog jahača. Tek kada se jahač malo približio, shvatio je da je to žena. I, stvarno,

bila je to Vanesa Til, kćerka Mata Tila. Bila je obučena u elegantno odelo za jahanje i svakako je bila svesna svog lepog izgleda, jer je samouvereno digla glavu kada se srela sa Dokom Holidejem. – Oh, to ste vi, gospođice Til – pozdravio ju je Dok. – Zar nije malo rano za jahanje, naročito za jednu damu? – Najbolje je jahati u ranu zoru, maršale Holideje – odgovorila je Vanesa koketno. – Vazduh je onda najpriятniji. Osim toga, na ranču i tako nema nikakve zabave, niti se šta događa. Čoveku postaje dosadno. – Mogu da zamislim – rekao je Dok, ali, se u sebi pitao šta li je ovu devojkicu stvarno nateralo da u ranu zoru jaše ovom divljinom.

– Slušajte, Holideje... – Bolje me oslovljavajte sa maršale Holideje – ispravio je Dok, uhvativši njene koketne zavodljive poglede. – U redu – napućila je usne Vanesa. – Pošli ste na naš ranč, ako se ne varam. – Da. Žurim. Ako biste bili ljubazni da poterate svoga konja malo u stranu da mogu da prođem. – Znači, čuli ste za nevolju? – Dok ju je upitno pogledao. Nije mu izgledala nimalo zabrinuta, a govorila je o nevolji. – O čemu govorite, gospođice? – Pa, moj brat je nestao – nasmejala se. – Nije mu prvi put. Svaki čas mu nešto šušne u glavu. Međutim, on je ljubimac našeg oca, pa je stari Til poslao ljude da pretraže celu okolinu. – Vi kao da ne volite svoga brata – pogledao ju je Dok iskosa. – A ni oca ne obožavate? – Mislite? – Vidim. – Pa, možda zato ima i razloga – slegla je ramenima. – Moj otac nije mnogo ljubazan sa mnom. Druga je stvar kada je Oven u pitanju. On će i naslediti imanje. Ipak, moram da vam kažem da ih ja ne mrzim. Eto, i sama ću malo procunjati... Pridružiću se tragačima, iako znam da će se Oven pojaviti, kao i uvek. Nema on snage. – Dok Holidej je slegao ramenima. – Mislim da neće trebati da ulažete toliki trud – rekao je. – I ako vidite nekog od ljudi, recite im da prekinu traganje. Oven ne izgleda baš sasvim dobro, ali, mislim da će se izvući. Uspeo je da

stigne do grada... – Oven je živ?... – otelo se devojkici. Boja je nestala sa njenog lica, a oči su joj šarale po okolini kao da se preplašila. Dok ju je pažljivo odmerio i zapitao. – Vi ste izgleda iznenađeni? – Ja?... Ah, ne – odjednom je postala izveštačeno vesela. – Naprotiv. Meni je drago. Kažete... da ne izgleda dobro. Je li povređen?

– I to ozbiljno – klimnuo je glavom Dok. – Kada je jahao kroz kanjon izgleda da se na njega srućio odron. Kamenje ga je zatrpalo i prilično je izlomljen. – Pa... kako je uspeo to da vam ispriča? – Jači je nego što izgleda – rekao je Dok pomno posmatrajući devojkicu. – Rekao mi je i imena dvojice koji su izazvali taj odron. Zapravo, zato sam i pošao na ranč vašega oca. Idem po njih, i njihovog lažljivog i opasnog šefa. – Njihovog šefa? Ne razumem? – Po Garfilda, gospođice. – Pa, to je prosto neverovatno... to što pričate – nasmejala se Vanesa. Onda je odjednom začutala i ostala ozbiljna nekoliko trenutaka. Kad je progovorila, bilo je to vrlo tiho. – Ako žurite na ranč, maršale, bolje idite onim starim putem. Uštedećete mnogo vremena. – Oh, baš vam hvala – pravio se Dok da je oduševljen. – A vi? Hoćete li u Telvil da posetite brata? – Naravno, idem iz ovih stopa – rekla je devojkica brzo. Dok je obo konja i odjahao do obližnje okuke. Tu je zaustavio konja i tek tada se okrenuo. Izgledalo je da se Vanesa ne žuri baš mnogo. Zaklonio se još malo za grmlje i izvukao mapu iz džepa. Odjednom, mnoge stvari su mu postale jasnije. Put koji mu je Vanesa pokazala, odveo bi ga posle dve milje jahanja u jedan slepi kanjon. Upravo tako je i mislio malo pre, dok je razgovarao s njom. Ostao je zaklonjen iza grmlja, sve dok ponovo nije čuo snažan topot kopita. Vanesa se vraćala na ranč, baš kako je i pretpostavljao. Pustio ju je da odmakne, a onda je poterao konja natrag, za njenim tragom na ranč. Pratio ju je na kratkom rastojanju i čudio se kako se nijednom nije okrenula. Mora da je bila i

suviše sigurna u ono što je učinila. A još verovatnije je bilo da se i njoj žurilo da što pre stigne na ranč. Bio je na svega pola milje od ranča, kada je primetio da mu u susret dolazi grupa od sedam jahača. Ali, kada su prišli bliže, video je da među njima nema onih koji su bliski Garfildu. Dok se zaklonio i kada mu se Vanesa izgubila iz vida, tek tada se pokazao pred jahačima.

– Ideš pogrešnim putem, maršale – rekao je jedan crvenokosi kauboj. – Oven Til nije na ranču. Sve smo već pregledali. – A da li se neko setio da pregleda klanac Bovi? – upitao je Dok setivši se da se tako zove onaj kanjon u kome je napadnut Oven. – Taj klanac je pregledan. Gazda je tamo poslao petoricu. – Aha! Onda valjda zna da tamo nisu našli ništa. Samo gomilu kamenja. – O čemu pričaš, maršale? – O Ovenu Tilu. Nastradao je pod tim kamenjem, ali, živ je. Da li je Garfild na ranču? – Da nećeš ti, Garfilda?... – šeretski se nasmejao onaj crvenokosi. Očigledno, momak nije voleo svoga predradnika. A možda je i znao nešto.

– Upravo to – rešio je Dok da im ponešto kaže. Jer, moglo se desiti da će mu ovi momci i zatrebati. – Ha, tako sam i mislio – nasmejao se momak. – Dolijao, a? Samo, nemoj misliti da ćeš na ranču protiv sebe imati samo Garfilda, maršale. Uz njega su Krejn, Lambert i još dvojica. – Videćemo – slegao je ramenima Dok. – A i vi ne morate više da lutate okolo. Bolje bi bilo da se vratite na ranč, ali pazite, može da bude gužve. – Crvenokosi je shvatio. – Hajdemo momci nazad – rekao je i mahnuo ostalima. – Dajmo maršalu priliku da pride ranču neprimećen. – Kada je osam jahača ušlo u dvorište, Garfildova četiri čoveka su se nalazila na drugom kraju, kraj koralu. U gužvi koja je nastala, nijedan od njih nije primetio da je jedan jahač više. Grupa je sjahala pred ulazom u rančersku kuću i niko nije primetio kada je Dok kliznuo s konja i nestao u vratima.

A, on je zastao nekoliko trenutaka u hodniku. Setio se da se prostorije rančera Tila nalaze na prvom spratu. Pogledao je ponovo u dvorište i tek tada je primetio šest osedlanih konja. Odmah je shvatio značenje toga, tim pre što su do njega doprli poznati glasovi. – ... tada ću morati da ostavim to krdo – govorio je Garfild. – Sada više nemamo vremena da ga teramo kroz brda. – Pa, ne treba nam ni sat vremena da pođemo – odgovorila je Vanesa Til. – Mada je trebalo i ranije. Oven je živ – govorila je zadihano. – Sve je ispričao onom... – Znam, znam, onaj prokleti maršal će organizovati poteru – rekao je Garfild i opsovao tako gadno da bi se svaka prava dama od toga onesvestila. – Šta je taj sve uspeo da smuti. U početku niko se nije usuđivao da mu pokaže, ali sada... – To si ti kriv. Rekao si da će tvoji ljudi srediti Ovena – prebacila mu je Vanesa.

– Tako je izgledalo. U celoj ovoj stvari, dobro je baš to, što si onu prokletinju uputila pogrešnim pravcem. – Da – zacerekala se devojka. – Budala, poverovao mi je. Samo, ako nešto posumnja, vratiće se... – U pravu si. Ne treba da reskiramo. Krećemo odmah, samo da pokupimo ono iz sefa tvoga matorog. – I mene ćeš povesti, zar ne, Seme? – odjednom je devojka zbog nečega postala nesigurna. Mora da je po Garfildovom držanju nešto primetila. – Moraš me povesti. Biće dovoljno novca za sve. Kada stignemo do obale, moći ćemo...

Dok Holidej više nije imao vremena da sluša. Koliko se sećao, sef je bio u Tilovoj radnoj sobi. Hitro je pošao gore. Kada se našao pred vratima, do njega je dopro poznati glas. Morao je stojati na balkonu, jer se obraćao ljudima u dvorištu. – Svaki čovek, rekao sam... svi treba da traže moga sina – govorio je Mat Til, a osetilo se da je već izgubio nerve. – Sve drugo može da čeka. Dok je bez kucanja upao u sobu. Mat Tila je ugledao na balkonu, baš kako je i pretpostavljao. Dok je zatvorio vrata

i potražio najbliži zaklon. Bio je to velik orman u uglu sobe. Ne oklevajući, uvukao se unutra i ostavio vrata odškrinuta samo za jedan inč. Tako je imao odličan pregled čitave prostorije. Časak kasnije, Til se vratio u sobu, gundajući. I samo što je seo za svoj sto, vrata su se otvorila a u sobu je upao Garfild. U ruci je držao revolver. Za njim je ušla Vanesa, sva usplahirena, s užagrenim očima. Til kao da je ugledao prvo nju. Zaustio je da vikne njeno ime, ali tada je shvatio. Ućutao je na Garfildov znak rukom. – Nisam došao da se svađam, gazda – rekao je Garfild. – Za nekoliko minuta, mi ćemo otići.

– Šta do đavola pokušavaš da mi kažeš? – zgrnuo se Mat Til. – Odlazim, Tile. Ja... moji ljudi... Vanesa. Ali, kratki smo za putne troškove. Zato mrđaj matori! Otvaraj taj sef! – Mat Til je lagano ustao sa stolice i zagledao se u Vanesu. – Šta to ovaj govori, devojko? – upitao je zgranuto. – Kakva je to glupa šala? – Šala? – Vanesa je skoro vrisnula. – Nije to nikakva šala. Zar si mislio da ćeš me večito držati zarobljenu na ovom ranču? – Zaveži! – zarežao je Til. – I bolje da slušaš kao što si činila i do sada. To važi i za ovoga ovde – pokazao je na Garfilda. – Slušaj, Garfilde, još se nije rodio čovek koji će mene opljačkati... a da to prođe samo tako. Bolje ti je zato da odmah prekineš s tim. – Ne shvataš, matori – nacerio se Garfild. – Više ne primam naređenja od tebe. – Ni ja – rekla je Vanesa. – Što pre odem odavde, biće mi lakše. Idem u Kaliforniju. Odlazim sa čovekom koga volim. I ti ćeš nam platiti put. – Dosta je bilo blebetanja – opet je progovorio Garfild. – Otvaraj sef. Brzo! – Oven... – progundao je Til. – Na nesreću, živ je – rekla je Vanesa. – Zato sam se i žurila. – Sećaš li se kako si nam naređivao da nosimo maske kada smo išli da napadnemo susede. E, pa tvoj sin je pro našao te maske. O tome zna i Holidej. – Holidej je sam... što on može? – planuo je Til. – Mogao bi da pobuni čitavu teritoriju pro-

tiv nas, to si već mogao da shvatiš – odgovorio je Garfild. – Inače, mogu ti reći da ja uvek znam kada treba da odem. – Mahnuo je revolverom, a Til je mehanički krenuo da otvori sef. Vanesa je uzela pripremljenu jastučnicu i počela da je puni novčanicama. Tada je Dok pomislio da je video sve što je trebalo da vidi. Otvorio je vrata ormana. – Ne miči se, Garfilde – uzviknuo je. – Na nišanu si! – Garfild se sav ukočio, a Vanesa je tiho jeknula i čvrsto stisnula jastučnicu uz sebe. – Ima još više od onoga što je Garfild ispričao, Tile – rekao je Dok. – Nije ti objasnio kako je sa svojom bandom krao tvoju stoku. Trojica iz bande su u mom zatvoru i sve mogu da dokažem. – Idi do đavola, Holideje – promrmrljao je Garfild. – Zaista nisi sedeo besposlen. – Kao što vidiš – nasmejao se Dok. – A ti, još nisi bacio taj revolver. Čekaš da te upozorim? Hajde, baci ga... ili ga iskoristi!

Garfild je oklevao, a Vanesa se lagano povlačila prema vratima. Na nju Dok nije obraćao pažnju. U tom času, Garfild je munjevito kleknuo na kolena i kao čigra se okrenuo prema Doku. Dokovo tane ga je pogodilo u času kada je povlačio obarač. Bio je dovoljan samo jedan metak. Garfild se skljkao na pod, a Vanesa je uz vrisak izletela napolje. – Jesi li zadovoljan, Tile? – upitao je Dok uzimajući Garfildov revolver. Til još uvek nije uspevao da se povрати od iznenađenja. Dok je požurio prozoru. Dole, na dvorištu, ugledao je četiri revolveraša kako hitro prilaze Vanesi, koja im je išla u susret.

– Maršal Holidej je ovde! – vikala je Vanesa. – Ubio je Sema! Novac je kod mene! Morate me povesti... – Banditi se nisu predomišljali. Jedan je hitro zgrabio jastučnicu s novcem i odgurnuo devojku u stranu. Neverovatnom brzinom, sva četvorica su se odjednom našla u sedlima, ali, onda se zaorio Dokov glas. – Ne pokušavajte da krenete, džentlmeni! – Viknuo je. – Ruke gore i ne mrđajte! – Nije očekivao da će ga

poslušati. I kada se čovek koji je nosio novac okrenuo, Dok je bio spreman. Uzalud je bandit potegao revolver. Dokovo oružje je zagrmelo mnogo pre nego što je bandit uspeo da povuče oroz i čovek se zavrtio oko sebe. Jastučnica s novcem počela je da se boji u crveno. Bežeći prema zaklonu, ostali su osuli paljbu na Doka, ali, nijedan ga nije pogodio. Dok je nanišanio jednog u nogu, i on se srušio na zemlju. Mogao je da ga ubije, ali, nije želeo. Trebalo mu je još svedoka za sva nedela učinjena u ovoj dolini. Drugi bandit je stao i nanišanio. Ni on nije imao sreće. Dokov metak ga je pogodio u desnu mišicu. Bandit je vrisnuo, a revolver mu je odleteo u prašinu. Treći bandit se ukočio na mestu i podigao ruke uvis. U tom času iza štale se začuo glas crvenokosog kauboja.

– Ne brinite maršale, mi ćemo paziti na njih – doviknuo je. Dok Holidej se vratio u sobu. Til je sedeo na svojoj stolici i izgledao je kao sasvim izgubljen čovek. Međutim, Dok nije osećao ni najmanje sažaljenje. – Imam sve dokaze koji su mi potrebni – rekao je bez uvijanja. – Slao si svoje ljude da pale tuđa imanja. Uhapšen si, Tile. – Ja... – jedva je izgovorio rančer, ne shvatajući. – Ja uhapšen? – Da, klimnuo je glavom Dok – i mogu ti reći da mi je drago zbog toga. Idem dole da se pobrinem za one bandite, a ti dotle spremi stvari koje će ti biti potrebne. – Kada je sišao u dvorište, Vanesa Til je stojala naslonjena na zid i histerično jecala. Jedan od bandita je bio mrtav, dvojica ranjena, a jedan je bio nezleđen. Kauboji sa ranča već su ih vezivali za sedla. Dok se ponovo okrenuo pema Vanesi, ali, nje nije bilo tamo. – Ušla je u kuću – objasnio je crvenokosi kauboj. – Nećete i nju da uhapsite? – Ja... – počeo je Dok, ali, prekinuo ga je jedan uzvik. – Hej! Kuća gori! – uzviknuo je neko. – Kuća je u plamenu! Dim već kulja na sve strane!

I stvarno, kroz prozor sobe staroga Tila kuljao je gust dim. Odjednom su sevnuli

plameni jezici. Kao da je drvo bilo natopljeno petrolejom, tako je plamen brzo zahvatao sve zidove. U tom času je jedna debela Meksikanka izletela iz kuće. – Senjorita... – vikala je. – Senjorita, pomozite! – Je li još u kući? – upitao je Dok. – Neće da izađe, senjor – plakala je Meksikanka. – Polila je čitavu kuću petrolejom i... – Do đavola – umešao se crvenokosi kauboj. – Juče smo doneli pet kanti. Ostavili smo ih u kuhinji. – Ne oklevajući, Dok je uleteo unutra. Skoro se ništa nije videlo. Dim ga je gušio dok je trčao kroz hodnik, a jara je postajala sve jača. U trenutku kada je krenuo uz stepenice, morao je da stane. Gornji deo drvenih stepenica bio je u plamenu i svakog trenutka mogle su da se sruše. Opasno pucketanje iznad glave, opominjalo ga je i on se bacio u stranu. Zapaljena greda je pala tik pored njegove noge. Gornji sprat bio je odsečen. Dok je morao da se vrati. Zajedno sa kaubojima, posmatrao je kako buktu kuća staroga Tila. Bogati rančer je izgoreo zajedno sa svojom kćerkom.

To je bio kraj jednog tiranina i mir je ponovo mogao da se vrati u dolinu Rork.

*

Pošto je zatvorenike predao Horsu, Dok Holidej se uputio do doktora Volbridža. – Imao si sreće – rekao mu je stari lekar kada mu je Dok ukratko ispričao šta se dogodilo. – Znači, gotovo je. Samo pepeo...

– Što se tiče Ovena Tila... – počeo je Dok. – Izvući će se – nasmešio se lekar. – Izvući će se. – I stari lekar je bio u pravu. Za nepune dve nedelje Oven Til je pozvao Doka Holideja na razgovor. Na kraju je rekao ozbiljno. – Novac koji je moj otac prigrabio, biće upotrebljen u korisne svrhe. – Misliš da kažeš... – prekinuo ga je Dok – da ćeš pozvati Lasiterove i Harbrove kao i ostale rančere koji su oterani oдавде da se vrate na svoja imanja?

– Baš to mislim – klimnuo je glavom Til.
 – Osim toga, podeliću ranč „T“ na parcele i prodavati ih rančerima koji budu zainteresovani. Hteo bih bar malo da ispravim grehove svoga oca. – Pa, mislim da ćeš bar u jednom moći da budeš siguran, ljudi će tvoje ime pominjati s poštovanjem. – Kada se vratio u zatvor, nastalo je veselje. Stigao je putujući sudija i toga dana već je održano suđenje. A kada je sudija krenuo, poveo je sa sobom i zatvorenike. Pratila ih je grupa dobro naoružanih građana Telvila. I prvi put, prvi maršal Telvila, mogao je da odahne.

Dva dana kasnije, Dok Holidej je sakupio građane. Uzalud su bile njihove molbe da ostane u njihovom gradu. On je izjavio da odlazi. Nije im rekao da je njegov život lutanje prerijom čije širine su ga privlačile

kao i zeleni stolovi. To oni ne bi shvatili. Mladi Lu je postao šerif, a dva građanina su se odmah javila za njegove pomoćnike.

– A ti, stari prijatelju? – upitao je Dok Holidej Horsa pozdravljajući se s njim. – Ostaješ li ovde? – Pa – premeštao se Hors s noge na nogu – mislim da služba čuvara zatvora više i nije za mene... Za to je potreban neko mlađi. – Znači, i ti odlaziš? – upitao je Dok.

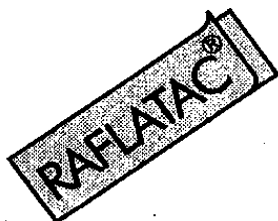
– U izvesnom smislu – čuo je iza sebe glas Leticije Majls. – Vratili su nam ranč, a Hors će imati dosta posla tamo – rekla je i prišla je Horsu uhvativši ga za ruku. Hors je zarzao pokazavši svoje velike zube. Očigledno, bio je srećan.

Još dugo, dok je jahao prema Virdžinija Sitiju, Doku Holideju je u ušima zvonio Horsov neobični smeh.

KRAJ

samolepljivi materijali

dekor-art

21000 Novi Sad
 Narodnog fronta 73
 Tel/Fax: 021/368-772
 Tel.: 021/367-344
 E-mail: mor@eunet.yu

POTRAŽITE
KOD VAŠEG PRODAVCA NOVINA

LJUBAVNE ROMANE **MARKETPRINTA**

Svakog utorka

Svakog ponedjeljka jedno od ovih izdanja

**Vanredni
ljubavni vikend
roman**

senke

Svakog 10. u mesecu

EVA
Ljubavni Roman